

Årsberättelse 2021

Tekniska nämnden

För beslut i Tekniska nämnden, den 18 februari 2022 §

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	8
2.3 Förväntad utveckling	10
3. Sammanfattande iakttagelser.....	14
4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål. ...	17
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	18
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	25
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	29
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	32
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	36
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	46
5. Analysunderlag – ekonomi.....	55
5.1 Enheternas ekonomiska resultat	57
5.4 Investeringar	63
6. Fem år i sammandrag.....	67
7. Val av indikatorer	68
8. Bilagor.....	71
8.1 Bilaga 1 Resultat- och balansräkningar för Avfalls- och VA - verksamheterna	71

1. Förslag till beslut.

Tekniska förvaltningens förslag till Tekniska nämnden

1. Tekniska nämnden fastställer Årsberättelse 2021.
2. Årsberättelsen överlämnas till programnämnd Samhällsbyggnad för vidare hantering.
3. Tekniska nämnden önskar föra över 21 297 tkr till år 2022 i investeringsanslag för park- och gatuinvesteringar samt 4 505 tkr för inköp av fordon och inventarier.
4. Tekniska nämnden önskar föra över 3 000 tkr till år 2022 samt 3 351 tkr till år 2025 i investeringsanslag avseende bredband.
5. Tekniska nämnden önskar föra över 6 470 tkr till år 2022 i investeringsanslag för Gasverksamheten.
6. Tekniska nämnden önskar föra över 43 262 tkr till år 2022 i investeringsanslag för Avfallsverksamheten samt 71 549 tkr till år 2022 i investeringsanslag för Vatten och avloppsverksamheten.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat

Nämndens uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillitsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

Ekonomiskt resultat 2021

Det ekonomiska resultatet för de skattefinansierade verksamheterna redovisar ett underskott om totalt 21 mnkr. Den enskilt största avvikelsen beror på upparbetade kostnader kopplat till senaste årens tvist avseende asfaltsbeläggningar. Upparbetade kostnader från åren 2017 – 2020 samt kostnader under år 2021 för framför allt advokatkostnader, summerar till totalt 14 mnkr och får en direkt påverkan på 2021 års resultat.

Övriga underskott inom Park- och gatuverksamheten beror i stora drag på minskade intäkter från externa markavtal (4 mnkr), högre kostnader från vinterväghållningen (2,6 mnkr) samt generellt högre kostnader än budgeterat för renhållningen och underhåll av gator och parker.

Projektenheten har fortsatt ofinansierade OH-kostnader till följd av förändrad redovisningsriktlinje för tidsskrivning och gör ett underskott om 3,4 mnkr. Underskottet matchas av ett överskott inom Fordonsverksamheten med 3,9 mnkr med anledning av lägre kapitalkostnader än budgeterat. Även Gasverksamheten gör ett överskott om 3,4 mnkr med anledning av lägre kostnader än budgeterat för planerat underhåll, personal samt lägre kapitalkostnader.

De taxefinansierade verksamheterna finansierar sig själva genom intäkter och har därför en nettobudget om 0 kr. Avfallsverksamheten planerade i samband med VP 2021 för ett underskott om 4,9 mnkr. Resultatet blev 6,3 mnkr i underskott vilket innebär att avvikelsen mot budget visar ett underskott om 1,4 mnkr och som beror på flera kostnadsökningar.

Vatten- och avloppsverksamheten redovisar en positiv avvikelse med 16,4 mnkr. Resultatet är betydligt högre än prognosen i delårsbokslut 1 och 2 och de största avvikelserna beror dels på lägre kapitalkostnader för investeringar, lägre räntekostnader på finansiella lån och lägre personalkostnader, dels betydligt högre intäkter än budgeterat från brukningstaxan. Avvikelser inom de taxefinansierade verksamheterna justeras mot det egna kapitalet.

62 procent av nämndens totala beviljade investeringsutrymme (625 mnkr) har förbrukats. Den huvudsakliga orsaken beror på olika förseningar i projekt.

Utmaningar i den växande staden för en långsiktig hållbar ekonomi.

I takt med att staden växer utökas driftområden och driftansvaret för våra verksamheter. Nämnden behöver utveckla och effektivisera arbetssätt och i vissa fall ompröva åtaganden samt ambitionsnivåer för att klara vårt grunduppdrag och kunna leva upp till medborgarnas förväntningar, arbetsmiljö, uppsatta mål och ekonomiskt utrymme.

Det saknas tillräckliga resurser för att möta det stora förnyelsebehovet av infrastruktur vilket innebär att kostnader skjuts på framtiden och driftkostnaderna ökar. En reducerad investeringsbudget under år 2019–2021 medför att nämnden inte kommer kunna möta

det underhållsbehov som krävs inom förvaltningens verksamhetsområden. Detta kommer på sikt leda till ännu högre investeringskostnader samt redan i nutid en ökad driftkostnad för att kunna upprätthålla en accepterad standard samt för att efterleva våra lagstadgade krav. För att synliggöra underhållsbehovet och öka kunskapsunderlaget kommer arbetet med att ta fram långsiktiga underhållsplaner för nämndens reinvesteringsbehov att fortsätta och intensifieras. Under 2021 har underhållsplaner för belysning och broar tagits fram och underhållsplan för lekmiljöer, vattenlek samt träd har påbörjats. Stadsrevisionen har genomfört en granskning av underhållet av kommunens gator och vägar. I granskningen rekommenderas bland annat att genomföra en skadeinventering av kommunens gatu- och vägnät, vilket kommer att genomföras 2022.

Arbetet med att säkra den framtida vattenförsörjningen pågår, bland annat genom byggnationen av den nya vattenreservoaren Lyra, Vätternvattenprojektet och en ökad förnyelsetakt på ledningsnätet. Belastningen på reningsverket i Skebäck kommer öka och en utredning bör påbörjas som visar på framtida behov.

Den förtätade staden och en fortsatt tillväxt i befintliga såväl som nya bostadsområden kräver nya lösningar för avfallshanteringen.

Våra relationer med medborgarna ska kännetecknas av öppenhet, förtroende och ett gott samarbete.

Upplevelsen av våra tjänster och vår leverans är viktiga inspel till vårt fortsatta utvecklingsarbete och mäts bland annat genom processerna för felanmälan, synpunkter och klagomål samt kundmätningar och olika former av dialog. Tekniska nämnden ser under 2021 en fortsatt förväntad och bibehållen hög nivå för medborgarnas upplevelser av den kommunala servicen kopplat till Avfall, VA, skötsel av offentliga platser inkl. parker samt för gång och cykelvägar. När det gäller prognosen för medborgarnas upplevelse av infrastrukturen ser Tekniska nämnden tendenser till minskade eller bibehållna låga nivåer kopplat till begränsade ekonomiska möjligheter att åtgärda brister. Målvärdet för servicegarantierna uppnås för samtliga utom servicegarantin gällande potthål. Anledningen är ett ökat underhållsbehov som en följd av reducerad investeringsbudget av asfaltsbeläggning, vilket medfört fler potthål med begränsade resurser till reparation. Under hösten genomfördes en genomlysning av nämndens samtliga servicegarantier och genomlysningen resulterade i att servicegarantin gällande snöröjning på gång-, cykel- och körbanor tas bort från och med år 2022

Ett kommunövergripande utvecklingsprojekt kring sammanhållen service och effektiv kundkontakt har påbörjats under året tillsammans med bland annat Servicecenter, Park och gata samt Digitaliseringsavdelningen. Projektet kommer medföra att Park och gata får ett nytt systemstöd för service, support och ärendehantering som ska ersätta DeDu i början av år 2023.

Förvaltningen har arbetat med flera åtgärder för att skapa förutsättningar för en förbättrad hantering av allmänna handlingar- Området var också ett tillsynsobjekt i årets internkontroll, som visade på ett mycket bra resultat i det stora hela (god ordning i diariet, registrering sker till stor del i enlighet med kommunens riktlinjer).

Tekniska förvaltningen har tillsammans med Kommunikationsavdelningen tagit fram ett grafiskt manér som gäller för alla verksamheter inom förvaltningen. Förvaltningens kännetecken (som beslutades 2020) och verksamheternas målbilder har också fått en ny formgivning utifrån det grafiska manéret.

Arbete med att inkludera barn och unga i förändringsarbete som rör barn och unga har fortsatt som ett led i att efterleva Barnkonventionen. Exempelvis kring arbetet med

förlängda skolgårdar samt genomförande av lekträff med förskola. Arbete med förlängda skolgårdar har varit mycket positivt, och upplevelsen är att det finns ett stort behov av att komplettera många skolgårdar med grönare miljöer som bland annat bättre stimulerar till fantasilek och mer utmanande lek.

Vår service bidrar till en enklare vardag för de vi finns till för.

Utifrån Grönstrategin bidrar Tekniska nämnden till att underlätta för alla örebroare att, nära sin bostad, kunna röra sig, leka, motionera och ta del av natur och grönska. Resurserna har dock inte räckt till att jobba lika mycket med utvecklingsfrågor som berör hälsofrämjande miljöer för en äldre målgrupp, och inte heller ett mer generellt utvecklingsarbete i de gröna stråken för att stärka dessas värden som tränings- och rekreationsmiljöer och mötesplatser. Under pandemin har det varit ett ökat antal besökare i de gröna rummen, vilket är positivt. Det ökade besöksantalet har medfört en ökad kostnad för renhållning. Tekniska nämndens byggnationer av naturlekplatser lockar besökare från olika delar av staden och bidrar därigenom till ökad integration och utbyte mellan människor från Örebros olika stadsdelar. Det har påbörjats en översyn och analys av om det finns skillnader i barns tillgång till stimulerande och hälsofrämjande lek- och aktivitetsmiljöer i olika delar av kommunen. Utredning av plaskdammar/vattenlek har påbörjats och synkas med underhålls- och utvecklingsplan för övriga lekmiljöer. Förvaltningen har beviljats LONA-bidrag för genomförande av inventering av träd i centrala Örebro. Inventeringen kommer ge ett bra underlag för att arbeta vidare med ekosystemtjänster kopplade till träd och sångfågeln landskap. På grund av en kraftigt reducerad investeringsbudget genomfördes dock trädplantering endast i samband med exploateringsprojekt.

Genomlysningen av vinterväghållningen visar på ett kostnadseffektivt arbete som skapar mervärde för medborgaren i form av god kvalitet på utförandet. Men den visar även att verksamheten har underskott i budget på 10 miljoner kronor för upprätthållande av standarden för vinterväghållningen en så kallad normalvinter. Om ambitionsnivån behöver sänkas innebär det bland annat nämnden inte kan garantera en trygg, trafiksäker och tillgänglig vinterväghållning samt att vi inte kan leva upp till kommunens prioriterade inriktning avseende ökat cyklande.

Det har skett ett gemensamt arbete mellan programområdet Samhällsbyggnad och Näringslivsavdelningen där förvaltningarna tillsammans har tagit fram åtgärder för att underlätta pandemins effekter på näringslivet. Tekniska nämnden beslutade under året om temporära lättnader för näringslivet gällande markupplåtelse genom att erbjuda fri exponering utanför butik samt 30 kvm fri uteserveringsyta under säsongen 2021. På uppdrag av programnämnd Samhällsbyggnads så har Tekniska förvaltningen tillsammans med Stadsbyggnad tagit fram förslag på reviderade kvalitetskrav för uteserveringar. Förslaget går på remiss i början av 2022 och beräknas att träda i kraft till säsongen 2023. Sveriges Kommuner och Regioner genomför NKI (Nöjd Kundindex) undersökningen om företagens upplevelser av kommunernas service. Inom Markupplåtelse såg vi för delår 2 2021 en ökning från NKI 65 till 71.

Vår leverans har hög säkerhet, kvalitet och tillgänglighet.

Tekniska nämnden levererar viktiga samhällsviktiga tjänster som måste fungera oavsett händelse och utveckling. Förvaltningen arbetar därför förebyggande med krisberedskap för att skapa en säker, stabil och hållbar infrastruktur. Förvaltningen har tidigare upprättat goda beredskapsrutiner utifrån coronapandemin och haft en haft hög personalnärvaro samt kunnat fortsätta leverera på grunduppdraget under året. Under 2021 har Combud och Förrådet fortsatt att bidra till den centrala hanteringen av kommunens skyddsutrustning samt leverans av vaccin.

Förvaltningen har fortsatt arbeta med bland annat fastställande av säkerhetsorganisation, krisledningsplan, systematiskt brandskyddsarbete och elsäkerhetsarbete. Stor utveckling har skett inom informationssäkerhetsområdet där informationskartläggning och informationsklassning pågår inom Vatten och avlopp, Park och gata samt Staben.

I stadsmiljön sker fortlöpande arbete utifrån trygghet- och säkerhetsperspektivet genom bland annat trygghets- och kvalitetsvandringar, tillgänglighetsanpassningar i stadsmiljön, parkeringsövervakning och åtgärder för att skapa bättre trafikmiljöer. Dock har tillgänglighetsanpassningar och trygghetsskapande åtgärder genomförts i mindre omfattning under året utifrån ekonomiska medel.

Utbyggnad av ledningsnätet fortsätter enligt beslutad investeringsplan som utgår från beslutad utbyggnadsplan, nya exploateringsområden och överföringsledningar. Reinvesteringar görs enligt förnyelseplan. I september antog Kommunfullmäktige ett styrdokument för nödvattenförsörjning i Örebro kommun. I kommunfullmäktiges beslut ligger ett uppdrag till nämnderna att ta fram en Nödvattenplan ska vara klar under 2022. Arbetet sker i nära samarbete mellan förvaltningarna samt Säkerhetsavdelningen.

Omvärldens förväntningar på digitala tjänster och även medarbetares förväntningar på en digitaliserad arbetsmiljö är hög. Utmaningen framöver kommer att vara att slutföra alla initiativ inom digitalisering och att försöka välja rätt väg framåt. Vi måste försöka renodla våra processer och val av stödjande system så att vi gör rätt sak, på rätt sätt, i rätt system och på så sätt blir så effektiva som möjligt. Även om projektet FIHA ännu inte har påbörjat genomförandefasen, har det gjorts vissa förberedelser inom förvaltningen. Skanningen av ritningar och andra dokument pågår och kommer troligtvis att vara klart under våren 2022 enligt den ursprungliga planen.

Förvaltningen har en viktig roll i att bidra till kommunens hållbarhetsarbete.

Arbetet med att minska förvaltningens klimatpåverkan fortgår men behöver växlas upp för att nå de långsiktiga klimatmålen. Utsläppen från kommunens fordonsflotta fortsatte att minska under 2021, så även utsläppen från Tekniska förvaltningens egna verksamhetsfordon. Biogas är, tillsammans med el, förstahandsvalet för drivmedel till kommunens fordon. Andelen gasdrivna tunga fordon för insamling och transport av avfall har successivt ökat, både vad gäller egna fordon samt upphandlade transporter. Under verksamhetsåret har bland annat avfallsbehandling upphandlats med krav på gasdrivna fordon där avfallstransporter till Stockholm samt Norrköping ingick. En revidering av Örebro kommuns fordonsriktlinjer pågår. Energieffektiviseringsarbetet har varit framgångsrikt under de senaste åren och den totala elförbrukningen bedöms fortsätta minska. Solceller har installerats på Skebäckverket. Utbyte av gatubelysningens armaturer till LED är tillsammans med bland annat åtgärder vid vatten- och reningsverket viktiga bidrag.

Gasverksamheten har övertagit driften av gasanläggningarna från VA och Avfall. Investeringar för att effektivisera och säkra produktion av gas vid Skebäckverket, Atleverket och Venan har genomförts. Under hösten startades marknadsundersökningar för att nå industrikunder i Örebro och primära sträckningar av nya gasledningar har börjat skissas upp till de aktuella aktörerna. För att utveckla gasnätet har avtal tecknats för upprättande av LBG-anläggning (Liquid Biogas) för tryckreglering. Färdigställande av anläggningen planeras ske under 2022.

Flera insatser pågår inom avfallsområdet. Att öka andelen rätt sorterat restavfall och minska mängden mat- och restavfall per invånare är en fortsatt utmaning. Ett avtal har tecknats med Stockholm Exergi för mekanisk sortering av restavfall. Örebro kommun är en av de första kommunerna i Sverige som inför denna sortering och avtalet träder i kraft

från den första januari 2022. I syfte att inspirera till en förändrad livsstil, där kommuninvånare och familjer kan utmana sig själva och varandra i att konsumera mer hållbart och minimera det avfall som uppkommer, deltar Örebro kommun i Minimeringsmästarna.

Medarbetarna – vår viktigaste resurs.

Förvaltningen har haft fortsatt stort fokus på arbetsmiljöarbete och har arbetat med flera åtgärder för att främja en god arbetsmiljö. Under året genomfördes två chefsdagar med fokus att öka chefernas kunskap kring förändringsledning, som en del i förberedande arbetet inför flytt till Berglunda lokaler. Två digitala förvaltningsträffar genomfördes under året. Träffen i maj hade temat Offentlighet och sekretess och träffen i oktober hade temat Service och bemötande. Medarbetarna fick även vid båda tillfällena en nulägesbild över förvaltningens mål och uppdrag, som en del i att tydliggöra måluppföljningen. Under våren genomfördes en gemensam arbetsmiljöutbildning för förvaltningens chefer och skyddsombud. Under hösten påbörjade förvaltningen en satsning i samarbete med Suntarbetsliv för att främja friskfaktorer. Detta i syfte att medarbetarna ska få en än bättre arbetsmiljö med bland annat ett nära, tillitsfullt och engagerat ledarskap, bättre förutsättningar att prioritera sina arbetsuppgifter, stärka kommunikationen och återkoppling med mera. Kränkande särbehandling ska inte förekomma på förvaltningen och är ett av de områden som förvaltningens skyddskommitté prioriterat under året. Inom den kommungemensamma processe för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) ingår ett förebyggande arbete som ska genomföras på samtliga arbetsplatser. I uppföljningen av SAM som genomfördes av chefer i september framgick att det finns förbättringspotential i det förebyggande arbetet vilket också gick igen i resultatet från förvaltningens OSA-enkät som genomfördes av medarbetare i oktober.

En flytt till nya lokaler i Berglunda ger förutsättningar för högre effektivitet i förvaltningens grunduppdrag. Nya lokaler säkrar också en bra fysisk arbetsmiljö och skapar bättre förutsättningar än idag för samutnyttjande och samarbete inom förvaltningen, samt bidrar till att vara en attraktiv arbetsgivare. Inflyttning är planerad till andra kvartalet 2023.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

- Coronapandemin påverkar genom bland annat följande betydande händelser:
 - Förvaltningen varit i stabsläge och aktiverat krisorganisation fram till 31 augusti.
 - Det har varit ett ökat antal besökare i våra gröna ytor och allmän platsmark, vilket är positivt. Detta medför ett ökat slitage med behov att större underhåll och dyrare driftkostnader vilket påverkar driftbudgeten till ett underskott.
 - Planerat kontinuitetsplaneringsarbete som inte är kopplat mot pandemin har fått prioriterats ner under året, då kommunens säkerhetsavdelning haft fokus på arbete utifrån pandemin.
 - Combud stödjer FSI och VoO med att köra ut Covid-19 vaccin till verksamheterna. Under 2021 levererades mer än 15 000 doser vaccin på i snitt ca 40 körningar per månad på fasta tider.
 - Mängden arbete på personbilsverkstad inom fordonsverksamheten har påverkats då körsträckorna minskar på grund av minskat bilåkande.
 - Förrådet hanterar kommunens centrala lager av skyddsmaterial. Verksamheten bedrivs från annan plats än Aspholmen i lokaler avsedda för just denna lagerverksamhet.
 - Antalet besökare samt mottagna volymer grovavfall, framförallt vid våra återvinningscentraler har ökat markant under coronapandemin. En trolig orsak är ökningen av hemarbete samt ändrade arbetsförhållanden vilket medfört ett

ökat behov av kvittblivning av grovavfall. Ökade volymer för hantering/omhändertagande har även medfört ökade kostnader för avfallsverksamheten.

- Utbyte av vattenmätare hos privatpersoner pausades under hösten 2020 när striktare rekommendationer infördes. Arbetet återupptogs igen efter sommaren 2021.
- Tekniska förvaltningen påbörjade ett samarbete med Suntarbetsliv i syfte att stärka förvaltningens arbete med friskfaktorer. Detta för att stärka förvaltningens grund- och utvecklingsuppdrag genom en förbättrad arbetsmiljö med starka friskfaktorer.
- Ny parkeringstaxa i centrum av Örebro. Det är skapat två zoner och det har införts boendeparkering i zon 2. Införandet har medfört kostnader för implementering samt investeringskostnader för ny skyltning i området.
- Inför upphandlingen av nytt grönyteskötselavtal som började gälla från den första april 2021 genomfördes en omklassning av ett antal gräsytor kopplat till skötselnivå. Syftet med omklassningen var att anpassa och bättra stämman överens med målen i Grönstrategin men även för att skapa förutsättningar att hålla driftbudgetramar. Förändringarna har gett önskat ekonomiskt resultat, men har samtidigt genererat en stor mängd synpunkter från medborgare.
- Tekniska nämnden har tagit beslut om temporära lättnader för näringslivet gällande markupplåtelse genom att erbjuda fri exponering utanför butik samt 30 kvm fri uteserveringsyta under säsongen 2021.
- Miljön kring de offentliga toaletterna upplevs otrygga främst på grund av utbredd narkotikahandel och narkotikamissbruk. Trygghetsarbetet kring de offentliga toaletter har lyfts till en bredare politiskt plan som har lett till ett samarbete mellan BRÅ, Social välfärd, Tekniska nämnden och andra aktörer. En utredning kring de offentliga toaletterna kommer att genomföras under 2022.
- Genomlysning av vinterväghållningen visar att budgetramen behöver förstärkas med 10 mnkr för att bibehålla nuvarande standard under en normalvinter.
- Stadsrevisionen har genomfört en granskning av underhållet av kommunens gator och vägar. Revisionen lyfte fram rekommendationer som Tekniska nämnden och förvaltningen kommer att fortsätta arbeta med. En skadeinventering av kommunens gatu- och vägnät kommer att genomföras under 2022.
- Ett nytt driftavtal med Lekebergs kommun är undertecknat gällande vatten och avlopp.
- Överföringsledning för vatten och avlopp har färdigställts från Örebro till Västeråsen via Glanshammar. Därmed har de lokala vatten- och avloppsreningsverken i Sjöboviken, Grythem och Västeråsen nu tagits ur drift och temporär vattenkörning för att täcka vattenbehovet i områdena har kunnat avslutas.
- I början av året avvecklade fordonsverksamheten tjänsten korttidsuthyrning av bilar. Tjänsten tillhandahålls nu helt av en upphandlad leverantör (bokningar görs direkt till leverantören).
- Under 2021 har fordonsverksamheten köpt in de första elbilarna av dagens standard. Vi förväntar oss en markant ökning av elbilar under 2022 och framåt.
- Biogasmacken i Bettorp har avvecklats från Örebro kommuns regi vid årsskiftet 2020/2021. Möjligheten att tanka på andra ställen har säkerställts.
- Under sensommaren skrevs avtal med för byggande av LBG-anläggningen för tryckreglering av gasnätet.
- Under hösten startades marknadsundersökningar för att undersöka industriers intresse av att ansluta sig till gasnätet i Örebro
- Ett relativt stort steg i verksamhetens strävan för ökad materialåtervinning har tagits genom nyligen ingångna avtalet om mekanisk sortering av avfall (MRF) med tillhörande tjänster för transport och omhändertagande.

- Avfall har anmält Örebro kommun till deltagande i Minimeringsmästarna.

2.3 Förväntad utveckling

Tekniska förvaltningen övergripande. Förvaltningen har en viktig roll i att bidra till kommunens hållbarhetsarbete och i arbetet med de globala hållbarhetsmålen, vilket ska ske i enlighet med Örebro kommuns program för hållbar utveckling. Krav på en utvidgad och bättre anpassad kommunalteknisk försörjning i form av exempelvis vatten och avlopp, sophantering ställs parallellt i takt med att både befolkningen och boendetätheten ökar. En av Tekniska nämndens största utmaningar framåt är att hantera utökat driftansvar och åtaganden med minskade ekonomiska förutsättningar. Det finns även ett stort förnyelsebehov av infrastruktur. En avsaknad av tillräckliga resurser för att möta det stora förnyelsebehovet av infrastruktur innebär att kostnader skjuts på framtiden. Det genererar även ökade driftkostnader. Nämndens förmåga att leverera är också beroende av Upphandlingsenhetens kapacitet. En flytt till nya lokaler i Berglunda för delar av förvaltningens verksamhet ger förutsättningar för högre effektivitet i förvaltningens grunduppdrag. Nya lokaler säkras också en bra fysisk arbetsmiljö och skapar bättre förutsättningar än idag för samutnyttjande och samarbete inom förvaltningen, samt bidrar till att vara en attraktiv arbetsgivare.

Medarbetare är den viktigaste resursen vi har för att säkerställa att grunduppdrag genomförs och att utvecklingen drivs framåt. Ett fortsatt strategiskt arbete krävs för att öka förutsättningarna för en god arbetsmiljö och hållbart medarbetarengagemang. Kompetensförsörjning är en viktig fråga framåt. Det är fortfarande svårt att rekrytera vissa befattningar, vilket blir en utmaning för att inte tappa kvalitet och tempo i investeringsprojekten och planering av daglig drift samt underhåll. Omvärldens förväntningar på digitala tjänster och även medarbetares förväntningar på en digitaliserad arbetsmiljö är hög. Därför är fortsatt effektivisering av våra processer nödvändig. Många av de senaste årens satsningar inom digitalisering har ännu inte slutförts, samtidigt som nya behov uppstår löpande. Vi behöver därför fokusera på att slutföra och dra nytta av det vi har påbörjat, inte minst gällande Microsoft 365, skanning och fillagring. Under kommande år sker upphandling och implementation av kommungemensamt ärendehanteringssystem. Det nya systemet ge oss nya möjligheter att hantera processer vi saknar stöd för idag, men också ge oss anledning att se över befintliga lösningar (främst våra e-tjänster).

Avfall. Från och med 1 januari 2022 är nu insamling och återvinning av tidningar och returpapper ett kommunalt ansvar. I ett regionalt samarbete har ett första steg säkrats för att upprätthålla nuvarande servicenivå för medborgarna. En fortsatt utveckling är att vänta där servicenivå och närhet för medborgarna ökar och därmed antaget även volymen utsorterat material för återvinning. Vidare har den nationella utredningen kring framtida producentansvar för förpackningar presenterat ett förslag där kommunerna får överta ansvaret för insamling och eventuellt även förberedelse för återvinning. Givet ett beslut i föreslagen riktning kommer ett införande pågå under flera år framöver. Ett regionalt samarbete kommer även här att vara viktigt för att kunna erbjuda sammanhållna och effektiva lösningar ur såväl medborgar- som verksamhetsperspektiv.

Avfall i vårt samhälle representerar för inblandade aktörer stora ekonomiska värden vilket tyvärr attraherar oseriösa aktörer och i vissa fall rent kriminellt agerande. Trenden inom detta område går tyvärr åt fel håll och vi behöver inom flera områden stärka de krav vi ställer i samarbeten med andra samt kontroll, uppföljning och inspektionsverksamhet.

Den förtätade staden och en fortsatt tillväxt i befintliga såväl som nya bostadsområden kräver nya lösningar för avfallshanteringen. Örebro kommuns höga ambition inom miljö

och hållbarhetsområdet (målsättningar i Avfallsplan, med mera), nationella initiativ såsom punktskatter och skärpta krav på rapportering/dokumentation för avfallsströmmar samt relativt betydande kostnadsökningar i flera av våra upphandlade tjänster med externa entreprenörer/företag som utförare. Utifrån ovan beskrivet är det rimligt att anta ett behov av betydande taxeökningar över de kommande åren

En fördjupning och breddning av områden i det regionala samarbetet medför sannolikt skalfördelar och kan till viss del lindra framtida kostnadsökningar. Vidare är det ett rimligt antagande att framtida införande av verksamhetsanpassningar till nya förordning för källsortering, insamling, omhändertagande av avfall samt återvinning gynnas av en hög grad av regionalt samarbete.

Park och gata. I takt med den kraftiga exploateringen som sker i Örebro ser Park och gata stora svårigheter framöver med att klara sitt grunduppdrag. Verksamheten får ökade driftområden och driftkostnader. I kombination med budgetreduceringar kommer detta få konsekvenser för såväl driftåtagande som vår arbetsmiljö. Om budgeten inte följer verksamhetens uppdrag, likväl som beslut med kort framförhållning och krav på snabb leverans, medför det en hård belastning på medarbetare, svårigheter att behålla personal, rekrytera rätt kompetens samt att leverera kvalitet. Detta medför stora utmaningar för arbetsgivaren att upprätthålla en god arbetsmiljö och god leverans av sitt uppdrag.

Nämnden har stora utmaningar i form av reinvesteringar i de anläggningar som byggdes på 1960–70 talet som exempelvis gatubelysning, dammar, beläggning, broar, parker, lekplatser och trafiksignalanläggningar. I samband med framtagande av underhållsplaner ser vi att nivåerna på investeringsbehoven är så stora att investeringsmedlen inte kommer räcka till. Utifrån detta kommer svåra prioriteringar behöva göras. Detta kommer på sikt leda till ännu högre investeringskostnader samt en ökad driftkostnad för att kunna upprätthålla en accepterad standard samt för att efterleva våra lagstadgade krav som åligger verksamheten. Verksamheten är beroende av upphandlingsenhetens kapacitet, då överprövningar samt ej genomförda upphandlingar påverkar planering och drift av verksamhet.

Park och gata ser fortsatt ökade kostnader för renhållning kopplade till ökad användning av parker och naturområden.

Vatten och avlopp. Att trygga VA-försörjningen i en växande kommun innebär insatser på många fronter. De största utmaningarna som identifierats är befolkningsökningen, samhällets ökade krav och klimatförändringen. De största behoven finns i ett gammalt ledningsnät samtidigt som klimatförändringar och nya miljöregler ska mötas. Ökar kraven ökar också behovet av personal med rätt kompetens i en bransch med hård konkurrens.

Produktion och distribution av dricksvatten är en utsatt och prioriterad försörjning med behov av ökat säkerhetsarbete, med anledning av en allmänt höjd risknivå och en ny säkerhetsskyddslag. För att säkerställa dricksvattenförsörjningen är ett samordnat kontinuerligt kontinuitetsplaneringsarbete viktigt. Vätternvatten har som mål att förse kommunerna Hallsberg, Kumla, Lekeberg och Örebro med dricksvatten från 2031. Detta ska möjliggöras genom att göra Vättern till ordinarie vattentäkt genom att leda vatten från Vättern till Hallsberg. Projektet är uppdelat i två faser, fas 1: tillståndsprovning och projektering och fas 2: byggande av anläggningar. Efter fas 1 där undersökning om möjligheten att ta vatten från Vättern görs skall beslut tas i ägarkommunerna om man ska gå vidare till fas 2. Tidplan och budget har justerats under

året och projektet flaggar för ytterligare justering av tidplanen kommer under 2022. Även med Vättern som huvudvattentäkt kommer Svartån fortfarande vara en viktig vattentäkt för Örebro. För att långsiktigt trygga Svartån som vattentäkt pågår ett arbete med att inrätta ett vattenskyddsområde med föreskrifter som reglerar verksamheter i Svartåns avrinningsområde som kan påverka vattenkvaliteten negativt på både kort och lång sikt.

Förnyelsetakten för kommunens ledningsnät ökar stegvis och behöver fortsätta öka den kommande tioårsperioden. Ett viktigt mål för verksamheten är att minska in- och utläckaget på ledningsnätet och få kontroll över odebiterat och omätt vatten, för att möta ett växande Örebro på ett ekonomiskt- och miljömässigt hållbart sätt.

Som ett resultat av Örebros tillväxt bör en utredning påbörjas som visar på hur ett framtida Skebäckswerk kan klara en ökad belastning. Samtidigt behöver Skebäckswerket, våra kransverk och pumpstationer rustas upp för att få driftsäkrare anläggningar men även för att förbättra arbetsmiljön.

Vi kommer sannolikt att se skärpta krav i livsmedelslagstiftningen för framförallt kemiska ämnen.

Stora behov av ökad förnyelsetakt samt investeringskostnader i såväl befintliga anläggningar som i projektet Vätternvatten innebär ökade kostnader. VA-taxan behöver därför höjas de närmaste åren. Här väntar ett viktigt kommunikationsarbete med kunder och örebroare för acceptans och förståelse för investeringar för en stabil vattenförsörjning

Gas. En kommande övergång från Örebros stadsbussar från biogas till eldrift ger att marknaden för biogas minskar i Örebro. Detta sätter stort tryck på att övergången till att leverera biogas till andra sektorer lyckas, så att biogas sen kan fortsätta utvecklas positivt i kommunen. Övergången förväntas kräva investeringar i nätet som driver kostnader och nya leveranser kan komma att ske till kunder med lägre betalningsvilja än dagens. Det är fortsatt oklart på vilket sätt detta skulle kunna påverka gasverksamhetens långsiktiga ekonomiska resultat.

Under kommande år kommer det vara av stor vikt att noggrannare kartlägga och etablera kontakter med potentiella kunder i kommunen som kan och vill ansluta sig till befintligt och ett utvidgat nät, att tydliggöra deras betalningsvilja samt att samverka med de aktörer i Örebro som kan leverera nätburen gas till kunderna och på så sätt få igång en ny och fungerande marknad och avsättning för biogas i Örebro.

Etableringen av en tryckregleringsanläggning på gasnätet kommer ge stabilare leveranser till dagens tankstationer och kunder. Anläggningen kommer även vara en förutsättning för att kunna öka leveranser över nätet.

Slutgiltiga förslaget från EU-kommissionen gällande taxonomi för hållbara investeringar samt de eventuella effekter Clean Vehicle Directive skapar fortsatt en oro för framtiden och ger samtidigt ett stort behov av tydlighet och långsiktighet från de styrande politikerna i omställningsarbetet mot förnyelsebar energi.

Fordon. Under 2021 har det gjorts en revidering av kommunens Fordonsriktlinjer. Den förväntas bli klar i början av 2022 och kommer ge nya riktlinjer för Fordon att förhålla sig till framåt. Detta blir ett viktigt verktyg för verksamhetens bidrag till kommunens målsättningar inom hållbarhetsprogrammet. För att klara de mål och delmål som föreslås kommer det behövas ett aktivt arbete med ett utbytesprogram, framförallt för de fordon

som inte drivs med fossilfria drivmedel. Hur finansieringen för att uppnå målsättningen "Fossilfri fordonsflotta" kommer att påverka kommunens verksamheter är oklart.

Förvaltningens flytt till nya lokaler i Berglunda är en förutsättning för Fordon för att långsiktigt kunna bedriva en ändamålsenlig verksamhet med en god arbetsmiljö för våra medarbetare. Nya lokaler kommer också kräva att vi formar nya arbetssätt. Med god planering och förarbete kommer vi kunna göra en del av detta innan flytten men vi förväntar oss också att en stor del av detta arbete behöver göras när vi väl är på plats och arbetar praktiskt i lokalerna. Under 2021 har vi lagt mycket tid på att forma lokalerna utifrån våra behov och vi förväntar oss ett fortsatt stort arbete under 2022.

Regeringen har tidigare gått ut med förslag om förändrad miljöbilsdefinition. Efter avslutad remissrunda kom ett positivt besked under 2021 att gasbilar kommer fortsätta klassas som miljöbilar. Under 2021 fick vi erfara längre leveranstider på fordon på grund av komponentbrist till följd av pandemin. Det finns stor risk att detta fortsätter under 2022.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finns inom varje målområde.

Målområde n	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	<ul style="list-style-type: none"> - Tekniska förvaltningen har ett nytt grafiskt manér som gäller för alla verksamheter inom förvaltningen. Tekniska förvaltningens kännetecken och verksamheternas målbilder har fått en ny formgivning utifrån det grafiska manéret. - Genomförd informationskampanj för ökad kännedom och förändrat beteende kring vad som får spolas ner i toalettstolen, med extra fokus på ökningen av munskydd och våtservetter i och med coronapandemin. - Örebro kommun placerade sig för andra året i rad på en åttonde plats i Avfall Sveriges årliga mätning ”Sveriges Avfallskommun”. Ett resultat av långsiktigt och uthålligt förbättringsarbete i hela organisationen med allt ifrån kundbemötande, fossilfria drivmedel, effektiviseringar, mm. 	<ul style="list-style-type: none"> - Förbättra samarbetet med de kommunala bolagen för att utöka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelning. - Undersöka möjligheten att inrätta en lotsfunktion inom Samhällsbyggnad eller Tekniska för att underlätta en tidig dialog vid ex. planering av åtgärder som påverkar allmän plats. - Fortsätta utveckla arbetet kring analyser av resultat utifrån kundmätningar, synpunkter, felanmälan, dialoger etc. för att skapa ökad kunskap om våra styrkor och utvecklingsområden. Samt inkludera slutsatser och resultat i vårt fortsatta arbete och i underlag för beslut.
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> - Arbetet med förlängda skolgårdar genererar en grön miljö där barnen vistas i sitt lärande som är både hälsosam och där man ökar medvetenheten om biologisk mångfald. - Gemensamt arbete med programområde Samhällsbyggnad och Näringslivsavdelningen där förvaltningarna tillsammans har tagit fram åtgärder för att underlätta pandemins effekter på näringslivet. - Sveriges Kommuner och Regioner genomför NKI (Nöjd Kundindex) undersökningen om företagets upplevelser av kommunernas service. Inom Markupplåtelse visar rapporten för delåret 2 2021 en ökning från NKI 65 till 71 vilket är mycket glädjande. 	

Målområde n	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> - Combud och Förrådet inom Fordon har fortsatt att bidra till den centrala hanteringen av kommunens skyddsutrustning samt leverans av vaccin. - Riktlinjer för ansvar och skyldigheter för innehavare av elanläggningar inom förvaltningen är framtagna och ska beslutas under 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> - Fortsatt arbete med kontinuitetsplanering. -
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	<ul style="list-style-type: none"> - Bredbandsutbyggnaden på landsbygden sker enligt plan och bidrar till infrastrukturens breddning utöver de centrala stadsdelarna. - Ökat antal besökare i stadens parker och gröna miljöer. - Byggnationer av naturlekplatser lockar besökare från olika delar av staden och bidrar därigenom till ökad integration och utbyte mellan människor från Örebros olika stadsdelar. De lockar även besökare från övriga kommunen och våra grannkommuner. - Fastigheterna i Södra Väringen är nu anslutna till den kommunala VA-anläggningen - En underhållsplan för belysning har tagits fram och underhållsplanen ska bidra till att prioritera vid trygghet- och trafiksäkerhetsarbete samt tillgänglighet. - Nödvattenstrategin är antagen i kommunfullmäktige och arbetet med Nödvattenplan är uppstartat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Resurserna har inte räckt till att arbeta lika mycket med utvecklingsfrågor som berör hälsofrämjande miljöer för en äldre målgrupp, och inte heller ett mer generellt utvecklingsarbete i de gröna stråken för att stärka dessas värden som tränings- och rekreativmiljöer och mötesplatser. - Interna arbetssätt och samarbeten inom egen förvaltning bör ses över för att kunna effektivisera processer i olika projektskedan. -
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	<ul style="list-style-type: none"> - Park och gata har bytt ut ett antal diesel-/bensindrivna arbetsfordon till elbilar. - LONA-bidrag för genomförande av inventering av träd i centrala Örebro har sökts och beviljats. Inventeringen ger ett bra underlag för att arbeta vidare med ekosystemtjänster kopplade till träd och sångfågeln landskap. - Installation av solceller på Skebäckverket. - Koldioxidutsläppen från kommunens fordonsflotta bedöms fortsätta minska. 	<ul style="list-style-type: none"> - Förbättra förutsättningarna med gasproduktion vid Skebäck i relation till gasförbrukning så att fackling av outnyttjad gas undviks i möjligaste mån. - Fortsätta arbetet med att ta fram en mer detaljerad utformning av en möjlig framtida läkemedelsrening vid Skebäckverket. - Förvaltningens klimatpåverkan behöver kartläggas, relevanta nyckeltal behöver identifieras och en handlingsplan för att nå klimatmålen behöver upprättas. -

Målområde n	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	<ul style="list-style-type: none"> - Tekniska nämnden har beslutat om förutsättningar samt övergripande arbetssätt gällande VA-anslutning via avtal utanför verksamhetsområde. Ett löpande kvalitetsarbete kring lättförståelig information samt tydliga kriterier för bedömningar vid förfrågan om anslutning via avtal har pågått under året. 	
Hållbara och resurseffektiva Örebro	<ul style="list-style-type: none"> - Genomlysning av vinterväghållning visar på ett kostnadseffektivt arbete som skapar mervärde för medborgaren i form av god kvalitet på utförandet. Den visar även att verksamheten har underskott i budget på 10 miljoner kronor för upprätthållande av standarden för vinterväghållningen en så kallad normalvinter. - Park och gata har påbörjat ett arbete med att ta fram en organisation för hantering av skadeärenden där nämnden lidit skada för exempelvis påkörda eller nedkörda trafikljus, belysningsstolpar och liknande. Implementering sker 2022. - Riktlinjer av förnyelse för det befintliga ledningsnätet är antaget i Tekniska nämnden. - Fortsatt satsning kring chefers förutsättningar genom bland annat arbetsmiljöutbildning, samarbete med Suntarbetsliv för att främja friskfaktorer samt löpande insatser på chefsmöten och förbättrade APT-stödmaterial. - Arbetet med internkartan går framåt och under senhösten har demovisningar hållits och det finns nu en demoversion tillgänglig på intranätet. I början av 2022 släpps den nya internkartan med liknande funktionalitet som den gamla intranätskartan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Upphandlingsenhetens begränsade kapacitet medför bland annat förseningar och fördröjningar för våra upphandlade tjänster och varor. Tillsammans med Upphandlings-enheten kommer förvaltningen utveckla prioriteringsarbetet av beställda upphandlingar i syfte att effektivisera processen. - Kränkande särbehandling ska inte förekomma inom förvaltningen. - Förebyggande arbetsmiljöarbete behöver förbättras där arbetsskador/tillbud ingår. -

4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål.

Tekniska nämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- utfall för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat grunduppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillitsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Våra relationer med medborgarna ska kännetecknas av öppenhet, förtroende och ett gott samarbete. Det är viktigt att informera om våra tjänster och eventuella förändringar som sker för att underlätta för medborgare att göra rätt. Upplevelsen av våra tjänster och vår leverans är viktiga inspel till vårt fortsatta utvecklingsarbete och mäts genom bland annat processerna för felanmälan, synpunkter och klagomål samt kundmätningar och olika former av dialog. När det gäller SCB:s medborgarundersökning för 2021 har det skett en justering av frågornas utformning och resultatet presenteras i andel positiva svar (procent). Tekniska nämnden ser en stabil och hög nivå för upplevelsen av hämtning av hushållsavfall (97), säkerställt dricksvatten (92) och skötsel av allmänna platser inkl. parker (82). Även upplevelsen av skötsel av gång och cykelvägar (73) visar på positiv utveckling mot 2020. När medborgarna lyfter sina upplevelser av skötseln för gator och vägar (50) visar trenden på fortsatt låga resultat. Frågeställning kopplat till parker och grönområden har justerats och omfattar nu enbart grönområden. Då detta är ett delat uppdrag inom kommunen har inte Tekniska nämnden full rådighet för området vilket bidragit till att fråga har tagits bort från uppföljningen. Tekniska nämnden ser under 2021 en fortsatt förväntad och bibehållen hög nivå för medborgarnas upplevelser av den kommunala servicen kopplat till Avfall, VA, skötsel av offentliga platser inklusive parker samt för gång och cykelvägar. När det gäller prognosen för medborgarnas upplevelse av infrastrukturen ser Tekniska nämnden tendenser till minskade eller bibehållna låga nivåer kopplat till begränsade ekonomiska möjligheter att åtgärda brister. Under 2022 kommer SKR:s medborgarundersökning Kritik på Teknik att genomföras med kompletterade och fördjupade frågor om Tekniska nämndens område.

Målvärdet för förvaltningens servicegarantier uppnås på helårsresultatet förutom för servicegarantin gällande potthål. Anledningen är ett ökat underhållsbehov som en följd av reducerad investeringsbudget av asfaltsbeläggning, vilket medfört fler potthål med begränsade resurser till reparation. Under hösten genomfördes en genomlysning av nämndens samtliga servicegarantier och genomlysningen resulterade i att servicegarantin gällande snöröjning på gång-, cykel- och körbanor tas bort från och med år 2022. Anledning är att servicegarantin är svår att mäta, varpå endast en uppskattning görs. Dessutom har standarden för snöröjningen höjts avsevärt och korrelerar därför inte med den servicegaranti som funnits med länge. Övriga servicegarantier kvarstår.

Det har skett en ökning av inkommande ärenden till Park och gata de senaste åren. Ärendena är ofta komplexa och kräver en stor insats för att besvara. Medborgarens förväntningar på snabba svar och leverans samt kravet på medarbetaren att hantera ärendet inom kommunens tillgänglighetsgaranti samtidigt som arbetsmängden i andra delar ökar, påverkar arbetsmiljön för medarbetarna. Ett kommunövergripande utvecklingsprojekt kring sammanhållen service och effektiv kundkontakt har påbörjats under året tillsammans med bland annat Servicecenter, Park och gata samt Digitaliseringsavdelningen. Park och gata deltar i det kommunövergripande projektet avseende upphandling av ett kommun-gemensamt systemstöd för service, support och ärendehantering. Systemet ska vara klart i början av 2023 och kommer att ersätta Park och gatas system DeDu.

Förvaltningen har arbetat med flera åtgärder för att skapa förutsättningar för en förbättrad hantering av allmänna handlingar, såsom framtagande av rutiner och arbetssätt samt utbildning. Området var ett tillsynsobjekt i nämndens internkontroll under hösten, som visade på ett mycket bra resultat i det stora hela (god ordning i diariet, registrering sker till stor del i enlighet med kommunens riktlinjer). Vissa förbättringsåtgärder framkom och arbetet kommer fortsätta under 2022.

Tillgänglighetsperspektivet är en viktig del vid genomförande av alla investeringar i allmän platsmark och det sker tillgänglighetsanpassningar när projekt genomförs i stadsmiljön. Områden som tillgänglighet och trafiksäkerhet har fått minskade medel vid investering i infrastruktur. Under 2020–2021 har det inte funnits några medel till tillgänglighet och en mycket begränsad budget för trafiksäkerhet, vilket uppmärksammas av allmänheten.

Implementering av Startgrop pågår (digitala verksamhetssystemet gällande information om större trafikavstängningar samt gräv- och anläggningsarbeten). Arbetet har dragit ut på tiden på grund av begränsade resurser. Implementeringen planeras vara helt genomförd under 2022. Syftet med Startgrop är att bli mer transparent mot medborgaren avseende arbeten som görs på allmän platsmark och underlätta information kring framkomlighet samt skapa bättre flöden internt och externt.

Tekniska förvaltningen har tillsammans med Kommunikationsavdelningen tagit fram ett grafiskt manér som gäller för alla verksamheter inom förvaltningen. Syftet med ett grafiskt manér är att skapa en enhetlig, där den gemensamma designen bidrar till igenkänning och inger förtroende samtidigt som avsändaren tydligare framgår i färg, form och bildspråk. Förvaltningens kännetecken (som beslutades 2020) och verksamheternas målbilder har också fått en ny formgivning utifrån det grafiska manéret.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Tekniska förvaltningen har ett nytt grafiskt manér som gäller för alla verksamheter inom förvaltningen. Tekniska förvaltningens kännetecken och verksamheternas målbilder har fått en ny formgivning utifrån det grafiska manéret. Genomförd informationskampanj för ökad kännedom och förändrat beteende kring vad som får spolas ner i toalettstolen, med extra fokus på ökningen av munskydd och våtservetter i och med coronapandemin. Genomförd informationskampanj om hur matfett och olja efter matlagning ska tas om hand. Örebro kommun placerade sig för andra året i rad på en åttonde plats i Avfall Sveriges årliga mätning ”Sveriges Avfallskommun”. Ett resultat av långsiktigt och uthålligt förbättringsarbete i hela organisationen med allt ifrån kundbemötande, fossilfria drivmedel, effektiviseringar, mm. 	<ul style="list-style-type: none"> Förbättra samarbetet med de kommunala bolagen för att utöka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelning. Undersöka möjligheten att inrätta en lotsfunktion inom Samhällsbyggnad eller Tekniska för att underlätta en tidig dialog vid ex. planering av åtgärder som påverkar allmän plats. Kunna möta upp den ökande medborgarkontakten avseende felanmälan, synpunkter och klagomål. Fortsätta utveckla arbetet kring analyser av resultat utifrån kundmätningar, synpunkter, felanmälan, dialoger etc. för att skapa ökad kunskap om våra styrkor och utvecklingsområden. Samt inkludera slutsatser och resultat i vårt fortsatta arbete och i underlag för beslut.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Fordons kundmätning Verkstad * (Nöjd-kund-index)				
- Totalt	89	-	91	92
- Kvinnor	91	-	95	92
- Män	88	-	89	92
SCB:s medborgarundersökning ** Nya frågeställningar från 2021 ***				

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Gator och vägar (Nöjd-Medborgar-Index)				
- Totalt	55	54	-	behålla**
- Kvinnor	57	54	-	behålla**
- Män	54	54	-	behålla**
Ny fråga från 2021 - Skötsel av gator och vägar (procent) ***				
- Totalt	-	-	50	behålla**
- Kvinnor	-	-	53	behålla**
- Män	-	-	47	behålla**
Gång- och cykelvägar (Nöjd-Medborgar-Index)				
- Totalt	60	57	-	behålla**
- Kvinnor	59	55	-	behålla**
- Män	62	60	-	behålla**
Ny fråga från 2021 - Skötsel av gång- och cykelvägar (procent) ***				
- Totalt	-	-	73	behålla
- Kvinnor	-	-	78	behålla
- Män	-	-	69	öka
Vatten och avlopp (Nöjd-Medborgar-Index)				
- Totalt	76	77	-	behålla
- Kvinnor	77	77	-	behålla
- Män	76	76	-	behålla
Ny fråga från 2021 - Säkerställa tillgången till dricksvatten (procent) ***				
- Totalt	-	-	92	behålla
- Kvinnor	-	-	91	behålla
- Män	-	-	93	behålla
Renhållning och sophämtning (Nöjd-Medborgar-Index)				
- Totalt	70	66	-	öka
- Kvinnor	69	66	-	öka
- Män	70	67	-	öka
Ny fråga från 2021 - Skötsel av allmänna platser (procent) ***				
- Totalt	-	-	82	behålla
- Kvinnor	-	-	82	behålla
- Män	-	-	81	behålla
Ny fråga från 2021 - Hämtningen av hushållsavfall (procent) ***				
- Totalt	-	-	97	behålla
- Kvinnor	-	-	97	behålla
- Män	-	-	98	behålla
Andelen medborgare som är nöjda med tillgången till parker, grönområden och natur (Nöjd-Region-Index)				
- Totalt	81	81	-	behålla
- Kvinnor	82	83	-	behålla
- Män	79	79	-	behålla

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Snöröjning på gång-, cykel- och körbanor (procent). Snöröjning ska påbörjas på gång och cykelvägar efter avslutat snöfall vid minst sju cm djup. På körbanor påbörjas snö-röjning efter avslutat snöfall vid minst tio cm djup. Röjning ska vara avslutad inom tolv timmar. ****	100	****	****	****
Ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade (procent). Ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade ska handläggas inom fyra veckor.	100	100	100	100
Potthål på körbanor samt gång och cykelvägar ska lagas inom fem dagar från det att anmälan kommit in till kommunen. (procent) *****	99	95	91	100
Tillgång till vatten inom tre timmar (procent). Vid vattenläcka inom det område där kommunen ansvarar för vatten och avlopp.	100	100	100	100
Tillgång till vatten i kranen inom 24 timmar (procent). Vid vattenläcka inom det område där kommunen ansvarar för vatten och avlopp.	100	100	100	100
Ordrar (procenten visar totalt antal utförda ordrar av beställda tjänster). Inom fem arbetsdagar efter registrerad beställning (ärende) ska kund få servicen utförd för nedanstående tjänster (varje beställning genererar en order): - Kärthantering (ny utställning, ändring av storlek och utökning av antal) - Containerutställning - Utkörning av påsar och sorteringsutrustning - (verksamheter och flerfamiljshus) Utkörning tillbehör för el-avfallshämtning	99,3	99,0	99,8	98,5
Kommentarer till indikatorernas prognos				
* Fordon genomför kundmätning inom samtliga enheter Verkstad, Vagnpark och Combud/Förråd, med ett intervall på vartannat år. 2021 genomfördes kundmätning inom Verkstad.				
** Prognos 2021 samt målvärde för 2021 är satta efter nivå på servicebetyget för Nöjd-Kund/Medborgare/Region-Index. Indexen redovisas i skalan 1–100, där 100 är högsta betyg och där betyg 70 och över är ett högt servicebetyg. När det gäller prognosen för medborgarnas upplevelse av infrastrukturen gator och vägar ser Tekniska nämnden tendenser till minskade eller bibehållna låga nivåer kopplat till begränsade ekonomiska möjligheter att åtgärda brister.				
*** SCB har under 2021 justerat frågor och övergått till procentuella resultat, det gör att nya frågor delvis ersätter de tidigare frågeställningar.				
**** I dagsläget finns inget bra mätinstrument för att följa upp vinterväghållningen varpå endast en uppskattning kan göras. Genom åren har standarden för snöröjningen höjts avsevärt och korrelerar därför inte med den servicegaranti som funnits med länge. Servicegarantin för vinterväghållning har utretts under hösten 2021 och Tekniska nämnden har tagit beslut om att servicegarantin för snöröjning på gång-, cykel- och körbanor tas bort från och med år 2022.				
***** Årets resultat för servicegarantin avseende potthål är lägre än målvärde. Underhållsbehovet har ökat på grund av reducerad investeringsbudget av asfaltsbeläggning, vilket medfört en större mängd potthål, vilket verksamheten haft begränsade resurser till att reparera.				

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

Kultur- och fritidslivet i Örebro kommun ska vara tillgängligt för alla

Nämnden har valt att klustra kommunfullmäktigemålen ovan inom målområdet då nämndens valda åtaganden bidrar till flera kommunfullmäktigemål.

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- Tekniska nämnden ska fortsätta med ett aktivt deltagande och arbete i kommunala tillgänglighetsrådet.
Pågående
- För att säkerställa att vi når önskade resultat ska utvärdering göras av de senaste årens arbete med att skapa attraktiva mötesplatser och lekmiljöer genom ett förändrat synsätt på lek.
Pågående

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Park och gata deltar vid forum mellan de privata aktörerna och de kommunala utförarna av välfärd (Tillgänglighetsrådet) för dialog, kunskapsutbyte och samverkan inom de frågor där drift och underhållsåtgärder är aktuella. Inom nämndens verksamhetsområde beaktas tillgänglighet ur olika gruppers perspektiv vid genomförande av alla investeringar i allmän platsmark och det sker tillgänglighetsanpassningar när projekt genomförs i stadsmiljön.

Samarbete har inletts med Örebro universitet gällande utvärdering av de senaste årens arbete med att skapa attraktiva mötesplatser och lekmiljöer genom ett förändrat synsätt på lek. Arbetet fortsätter under 2022.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- Ett utvecklingsområde avseende hanteringen av allmänna handlingar har identifierats och ska prioriteras under 2021.
Pågående
- Sammanhållen service och effektiv kundkontakt inom förvaltningen.
Pågående.
- Kundenkäter - analys och kommunikation av resultat samt utveckling av verksamheten baserat på gemensamma slutsatser.
Pågående
- Utredda behov samt genomförande av insatser inom området service och bemötande.
Pågående
- Planerad driftsättning av den digitala kartöversikten över pågående trafikavstängningar och grävarbeten, som ska tydliggöra och säkerställa framkomlighet, trafiksäkerhet och tillgänglighet för medborgaren.
Pågående

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Digitala interaktiva skärmar har monterats på de tre mindre återvinningscentraler, som ett led i ökad service. Via den digitala skärmen så kommer besökare att kunna få vägledning i lämplig hantering och sortering av avfall. I ett första steg tillgängliggörs Återvinningsguiden på skärmarna. Implementering av Startgrop pågår (digitala verksamhetssystemet gällande information om större trafikavstängningar samt gräv- och anläggningsarbeten) och planeras vara helt genomfört under 2022. Utifrån kommunövergripande projektet kring sammanhållen service och effektiv kundkontakt så deltar Park och gata avseende upphandling av ett kommungemensamt systemstöd för service, support och ärendehantering. Systemet ska vara klart i början av 2023 och kommer att ersätta Park och gatas system DeDu. Park och gata har påbörjat ett analysarbete avseende statistikuppföljning från enkäter samt egna verksamhetssystem, för att ta fram relevanta och proaktiva åtgärder. Park och gata kommer fortsätta arbetet med att utveckla uppföljning av enkäter. Arbetet med att analysera statistik utifrån bland annat felanmälningsystemet samt ekonomisystemet har lett till riktade insatser.

Under hösten genomfördes en genomlysning av nämndens samtliga servicegarantier eftersom förvaltningen såg ett behov av att utreda om garantierna fortfarande är i enlighet med nämndens grunduppdrag och åtaganden. Genomlysningen resulterade i att servicegarantin gällande snöröjning på gång-, cykel- och körbanor tas bort från och med år 2022. Övriga servicegarantier kvarstår.

Utifrån tidigare riktad kritik till nämnden från JO avseende handläggning av allmän handling så har förvaltningen arbetat med flera förbättringsåtgärder för att skapa förutsättningar för en god dokumentation, registrering, återsökning samt utlämnande av allmänna handlingar. Inventering samt uppdatering och framtagande av rutiner och arbetssätt har genomförts och det har skett kompetenshöjande åtgärder i form av workshops och utbildning i offentlighet och sekretess samt W3D3. Arbetet fortsätter under 2022.

Tekniska förvaltningen har tagit fram ett grafiskt manér utifrån kommunens grafiska profil, som gäller för alla verksamheter inom förvaltningen. Förvaltningens kännetecken (som beslutades 2020) och verksamheternas målbilder har också fått en ny formgivning utifrån det grafiska manéret.

Dialog och trygghetsvandringar används som en del i processen att utveckla Örebro parker och lekmiljöer. Under året har kommunikationsinsatser genomförts vid införandet av nya trafikregleringar. Arbetet med att inkludera barn och unga i förändringsarbete som rör barn och unga har fortsatt som ett led i att efterleva Barnkonventionen. Under året har det bland annat genomförts lekträff med förskola i arbetet med utveckling av gröna miljöer i Norra Ormesta. Det har även skett en uppföljning av arbetet med förlängd skolgård i Marieberg och det har gjorts avstämning med familjecentralen i Odensbacken angående utveckling av lekmiljö i samband med underhåll. För att synliggöra våra lekmiljöer så har det skett ett utvecklingsarbete kring kommunikationen genom bland annat uppdatering av information om våra ombyggda lekmiljöer på kommunens hemsida.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- Avfall bidrar till detta genom att ingå ett utökat regionalt samarbete kring avfallsfrågor. Samarbetet kommer till en början handla om samordning samt att

hitta gemensamma lösningar för information/kommunikation, upphandlingar samt över tid titta på möjligheter till samordning av exempelvis tjänster, målsättningar, avfallsplaner och taxestrukturer. Syftet är dels att kunna dra nytta av varandra och tillsammans säkerställa en effektivare avfallshämtning i kommunerna som ingår i samarbetet.

Pågående

- Ta initiativ till organisatorisk gränsöverskridande dialog med fokus på avfall, återvinning samt återanvändning. Ett gränsöverskridande samarbete kommer att vara en nödvändighet.

Pågående

- Vatten och avlopp bidrar genom att arbeta med andra kommuner och nätverk för att stärka förutsättningarna för samverkan. Genom ett aktivt nätverk tillsammans med Länsstyrelsen och övriga kommuner i länet för att jobba med gemensamma vattenfrågor. Samverkan mellan flera kommuner i Mälarenregionen för att byta erfarenheter och utmaningar. Delaktighet i flertalet forsknings- och utvecklingsprojekt.

Pågående

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Inom nämndens verksamhetsområde finns flera goda exempel på fortlöpande samverkan med både civilsamhället, näringslivet och andra kommuner. Bland annat genom Åternyttan, City Örebro och fastighetsägare.

Exempel på organisatorisk gränsöverskridande dialog med fokus på avfall, återvinning samt återanvändning återfinns inom projektet för etablering av Örebro Returhus samt utmaningen till Örebroarna i deltagandet i Minimeringsmästarna

Utifrån kommunernas nya uppdrag kring att samla in returpapper, så sker en samverkan med andra kommuner. Nya modeller för upphandlande av tjänster har arbetats fram tillsammans med kollegor i det regionala avfallssamarbetet samt med representanter för motsvarande nätverk i vilka 33 värmlandskommuner samt nio kommuner i Skaraborg ingår.

Vatten och avlopp bidrar genom samverkan med andra kommuner i Mälarenregionen för att byta erfarenheter och möta utmaningar. Ett aktivt nätverk finns även tillsammans med Länsstyrelsen och övriga kommuner i länet för att jobba med gemensamma vattenfrågor. Reningsverket har även delaktighet i flertalet forsknings- och utvecklingsprojekt tillsammans med VA-kluster Mälardalen, bland annat arbetas med betydelsen av aktivt uppströmsarbete till utveckling av olika processer.

Internt inom Örebro kommun finns det en potential att utveckla och etablera bättre samarbetsforum med de kommunala bolagen. En effektivare dialog och samverkan möjliggör utveckling och tydliggöra ansvarsfördelning i gemensamma och angränsade områden.

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Park och gata har under året arbetat med att färdigställa Förlängda skolgårdar. Lärdomar från arbetssättet i projektet har använts i park- och lekmiljöinvesteringar 2021 för att bidra till attraktiva miljöer som möter verksamheternas behov. Arbete med Förlängda skolgårdar har varit mycket positivt, och upplevelsen är att det finns ett stort behov av att komplettera många skolgårdar med grönare miljöer som bland annat bättre stimulerar till fantasilek och mer utmanande lek. Arbetet med Förlängda skolgårdar vore önskvärt att fortsätta, och samarbete mellan Park-, Fritids-, och Naturförvaltningarna med Lokalförsörjningsenheten och Futurum skulle kunna utvecklas.

Det har skett ett gemensamt arbete mellan programområdet Samhällsbyggnad och Näringslivsavdelningen där förvaltningarna tillsammans har tagit fram åtgärder för att underlätta pandemins effekter på näringslivet. Det togs ett beslut under året av Tekniska nämnden om temporära lättnader för näringslivet gällande markupplåtelse genom att erbjuda fri exponering utanför butik samt 30 kvm fri uteserveringsyta under säsongen 2021. På uppdrag av programnämnd Samhällsbyggnads så har Tekniska förvaltningen tillsammans med Stadsbyggnad tagit fram förslag på reviderade kvalitetskrav för uteserveringar. Förslaget går på remiss i början av 2022 och beräknas att träda i kraft till säsongen 2023. Sveriges Kommuner och Regioner genomför NKI (Nöjd Kundindex) undersökningen om företagets upplevelser av kommunernas service inom bland annat Markupplåtelse. Här visar prognosen för delår 2, 2021 på en ökning från NKI 65 till 71 vilket är mycket glädjande.

Under 2020 uteblev nästan alla elevbesök på Kretsloppslandets miljöutställningar och lektioner med anledning av pandemin, men verksamheten kunde åter igen ta emot elever på utelektioner under våren samt på två begränsade lektionsperioder inomhus under hösten. Under året påbörjades en aktualisering av utställningen i Kretsloppslandet.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att tillskapa möjligheter för de som står långt utanför arbetsmarknaden genom att integrera praktikplatser, lärlingsplatser samt andra typer av arbetsmarknadspolitiska åtgärder i verksamheten. Det sker också ett aktivt samarbete med yrkesskolor, gymnasieskolor och utbildningsföretag kring praktik och utbildningar i syfte att väcka intresse för framtida studie- och yrkesval samt skapa utbildning inom områden där kompetensbristen är stor.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Arbetet med förlängda skolgårdar genererar en grön miljö där barnen vistas i sitt lärande som är både hälsosam och där man ökar medvetenheten om biologisk mångfald. Under våren har teknik- och miljöpedagogerna genomfört välbesökta utelektioner i Barnens trädgård och i närområdet vid Tekniska kvarnen. Gemensamt arbete med programområde Samhällsbyggnad och Näringslivsavdelningen där förvaltningarna tillsammans har tagit fram åtgärder för att underlätta pandemins effekter på näringslivet. 	

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Sveriges Kommuner och Regioner genomför NKI (Nöjd Kundindex) undersökningen om företagens upplevelser av kommunernas service. Inom Markupplåtelse visar rapporten för delåret 2 2021 en ökning från NKI 65 till 71 vilket är mycket glädjande. 	

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 2	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
SKR löpande insikt kundmätning - markupplåtelse (Nöjd-Kund-Index) *				
- Totalt	67	65	71	behålla
- Kvinnor	65	70	63	öka
- Män	67	64	72	behålla
Antal elever som teknik- och miljöpedagogerna möter i sin verksamhet	3 857	498	1 330	1 500
Kommentarer till indikatorernas prognos				
* Prognos 2021 visar utfallet för första halvåret samt målvärde 2021 är satta efter nivå på servicebetyget för Nöjd-Kund-Index. Indexen redovisas i skalan 1–100, där 100 är högsta betyg och där betyg 70 och över är ett högt servicebetyg.				

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Måluppfyllelsen i skolan ska öka

Kommunfullmäktigemålet är inte relevant för nämndens verksamhet då det inte ligger inom ramen för grunduppdraget inom Tekniska nämnden.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar eleven till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Kretsloppslandets miljöutställningar och lektioner bidrar till ökad måluppfyllelse kopplad till kommunens miljö-, Avfalls- och Vattenplan, samt hållbarhetsprogrammet. Arbetet ska bidra till att ge barn och unga god handlingskompetens i miljöfrågor. Under 2020 uteblev nästan alla elevbesök på Kretsloppslandets miljöutställningar och lektioner med anledning av pandemin, men verksamheten kunde åter igen ta emot elever på utelektioner under våren samt på två begränsade lektionsperioder inomhus under hösten. Under året påbörjades en aktualisering av utställningen i Kretsloppslandet.

Park och gata arbetar med park- och lekmiljöinvesteringar i miljöer som ligger i anslutning till förskolor och skolor genom projektet ”förlängda skolgårdar”, där ytor i anslutning till flera skolor har utvecklats så möjlighet finns att flytta ut pedagogisk verksamhet utomhus. Under 2021 har Park och gata arbetat med att färdigställa förlängda skolgårdar i anslutning till Änglandaskolan och Svealundsskolan. Uppföljning av den förlängda skolgården i anslutning till Mariebergsskolan har gjorts.

Nämnden ansvarar för kommunens trafiksäkerhetsarbete genom att bland annat möjliggöra säkra skolvägar. Under året har det skett ett samarbete med skolor genom informationskampanjer kring trafiksäkerhet.

Det sker ett aktivt samarbete med bland annat yrkesskolor, gymnasieskolor och utbildningsföretag kring praktik och utbildningar. I syfte att väcka intresse för framtida studie- och yrkesval samt skapa utbildning inom områden där kompetensbristen är stor.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- Tekniska nämnden ska ta initiativ till att utveckla enkla kontaktvägar mellan programområdets verksamheter, näringslivet och kommunens Näringslivsavdelning. Sker i samarbete med övriga förvaltningar inom programområdet.

Pågående

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Förvaltningen deltar i forumet Attraktiv stad där frågor samlas för att skapa en gemensam attraktiv plats utifrån en helhetssyn. I forumet deltar även Stadsbyggnad, Kultur och fritid, Näringslivsavdelningen tillsammans med Örebrokompaniet och City Örebro. Det har skett ett gemensamt arbete mellan programområdet Samhällsbyggnad och Näringslivsavdelningen där förvaltningarna tillsammans har tagit fram åtgärder för att underlätta pandemins effekter på näringslivet. Det har även tagits fram ett förslag på reviderade kvalitetskrav för uteserveringar, som går på remiss i början av 2022.

Inom nämndens verksamhetsområde arbetar man för att fortsatt bibehålla en fördelning mellan egen regi och upphandlade tjänster för utförandet av vårt uppdrag. Nämnden arbetar med hjälp av upphandlingsenheten för en sund konkurrens på marknaden där vi ställer tydliga krav som följs upp under hela avtalsperioden.

Nämnden bidrar genom utbyggnaden av ny allmän plats i nya detaljplaner till att tomter för bostäder eller verksamheter finns tillgängliga för företagsetableringar och bostäder till företagets anställda. Genom god förvaltning vid allmänna platser bland annat i form av renhållning, snöröjning och parksskötsel bidrar nämnden till att öka attraktionskraften för företag som vill etablera sig i Örebro och gör det lättare för befintliga företag att rekrytera arbetskraft och kompetens. Drift och underhåll av allmän platsmark bidrar till en ren och trygg stad med goda kommunikationer samt tillgänglighet som ska attrahera nyetablering i staden.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kommunens arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utanför arbetsmarknaden

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- I samarbete Avfallsverksamheten, Förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete samt Tullängsskolan genomförs utbildning av chaufförer för tunga fordon, vilket i det korta perspektivet syftar till att förbättra tillgång till semestervikarier för avfallshämtare och i ett längre perspektiv stärka rekryteringsunderlag inom yrkeskategorin.

Pågående

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Nämnden arbetar kontinuerligt med att tillskapa möjligheter för de som står långt utanför arbetsmarknaden genom att integrera praktikplatser, lärlingsplatser samt andra typer av arbetsmarknadspolitiska åtgärder i verksamheten. Förvaltningen samarbetar bland annat tillsammans med förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete (FUFA) samt Tullängsskolan kring utbildning av chaufförer för tunga fordon. Fordonsverksamheten har ett samarbete med FUFA kring service och reparationer av kommunens tjänstecyklar.

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Tekniska förvaltningen har varit i stabsläge och aktiverat lokal krisorganisation fram till 31 augusti. Därefter hanteras coronarelaterade frågor i den vanliga ledningsstrukturen. Förvaltningen har tidigare upprättat goda beredskapsrutiner utifrån coronapandemin och haft hög personalnärvaro samt kunnat fortsätta leverera på grunduppdraget. Förvaltningen har fortsatt arbeta med bland annat fastställande av säkerhetsorganisation, krisledningsplan, systematiskt brandskyddsarbete samt elsäkerhetsarbetet.

Informationskartläggning och informationsklassning pågår inom Vatten och avlopp, Park och gata samt Staben. Arbetet kring informationssäkerhet genomförs steg för steg enligt kommunens metodhandbok för informationssäkerhetsarbete. Förvaltningen har nått upp till det grundläggande/förberedande steget i metodtrappan och kommer att fortsätta under 2022 med det andra steget, grundnivå. Det har även skett utvecklingsarbete inom ramen för uppdraget kopplat till personuppgiftshantering (GDPR).

Miljön kring kommunens offentliga toaletter upplevs otrygga främst på grund av utbredd narkotikahandel och narkotikamissbruk. Trygghetsarbetet kring de offentliga toaletterna har under året lyfts till en bredare politiskt plan som har lett till ett samarbete mellan BRÅ, Social välfärd, Tekniska nämnden och andra aktörer.

Inventering av samtliga lekplatser i kommunen är påbörjad för att ta fram ett långsiktigt planeringsunderlag för utveckling och underhåll. Utredning av plaskdammar/vattenlek har påbörjats och synkas med underhålls-/utvecklingsplan för övriga lekmiljöer.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Combud och Förrådet inom Fordon har fortsatt att bidra till den centrala hanteringen av kommunens skyddsutrustning samt leverans av vaccin. • Riktlinjer för ansvar och skyldigheter för innehavare av elanläggningar inom förvaltningen är framtagna och ska beslutas under 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete med kontinuitetsplanering.

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kvaliteten inom vård och omsorg ska vara hög. För att nå dit är målet att bemanningen på vård- och omsorgsboenden ska öka och antal personal som en hemtjänsttagare möter ska minska

Kommunfullmäktigemålet är inte relevant för nämndens verksamhet då det inte ligger inom ramen för grunduppdraget inom Tekniska nämnden.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår ifrån individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

Kommunfullmäktigemålet är inte relevant för nämndens verksamhet då det inte ligger inom ramen för grunduppdraget inom Tekniska nämnden.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet**

Kommunfullmäktigemålet är inte relevant för nämndens verksamhet då det inte ligger inom ramen för grunduppdraget inom Tekniska nämnden.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd**

Kommunfullmäktigemålet är inte relevant för nämndens verksamhet då det inte ligger inom ramen för grunduppdraget inom Tekniska nämnden.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande och rehabiliterande insatser, samt förebyggande arbete****Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer**

Nämnden har valt att klustra kommunfullmäktigemålen ovan inom målområdet då nämndens valda åtaganden bidrar till flera kommunfullmäktigemål.

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- Stärka förvaltningen säkerhetsarbete genom exempelvis nulägesanalys av förvaltningens säkerhetsarbete, fastställande av säkerhetsorganisation, arbete kring informationssäkerhet, kontinuitetsplaneringar etcetera. Ett nära samarbete kommer att ske med kommunens Säkerhetsavdelning.
Pågående
- Under 2020 har ett arbete kring informationssäkerhet inletts på förvaltningen och informationssäkerhetssamordnare har utsetts. Under 2021 kommer ett arbete göras utifrån Örebro kommuns riktlinjer för informationssäkerhet och Metodhandbok Informationssäkerhet med målet att nå upp till det grundläggande/förberedande steget i metodtrappan.
Slutfört
- Utvecklingsarbete dataskyddsförordningen (GDPR) på Tekniska förvaltningen 2021.
Pågående

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Under verksamhetsåret har ett förslag på organisation och rollbeskrivning för säkerhets-handläggare tagits fram. En lokal krisledningsplan har uppdaterats och avstämning av det systematiska brandskyddsarbetet har genomförts. Kontinuitetsplanering har inte kunnat färdigställas på grund av pandemin och arbetet planeras fortsätta under 2022. Riktlinjer för ansvar och skyldigheter för innehavare av elanläggningar inom förvaltningen är framtagna och ska beslutas under 2022 och därefter planeras elsäkerhetsarbetet fortsätta med att bland annat tydliggöra roller och ansvar inom verksamheterna, ta fram förteckningar över alla våra elanläggningar samt utbildningar.

Stor utveckling har skett inom informationssäkerhetsområdet där informationskartläggning och informationsklassning pågår inom Vatten och avlopp, Park och gata samt Staben. Som exempel har Vattenverket gått igenom samtlig dokumentation på nätverket och informationsklassat allt material samt etablerat en infrastruktur för lokal, säker lagring av

säkerhetsklassad information. Planering VA har sammanställt karttjänster och GIS-system där ledningsnätet synligt. Arbetet kring informationssäkerhet genomförs steg för steg enligt kommunens metodhandbok för informationssäkerhetsarbete. Förvaltningen har nått upp till det grundläggande/förberedande steget i metodtrappan och kommer under 2022 att fortsätta med det andra steget, grundnivån. Kommunstyrelseförvaltningen har stärkt upp det centrala stödet kring informationssäkerhet under året, vilket kommer att hjälpa förvaltning att få god framfart i det egna informationssäkerhetsarbetet framöver.

Inom ramen för uppdraget kopplat till personuppgiftshantering (GDPR) har bland annat inventering av PUB-avtal har genomförts, vilket gav upphov till informationsklassningar, riskanalyser och förändrade arbetssätt. De projekt som bedömts vara mest brådskande är klara. Åtgärder rörande informationshantering av sekretessuppgifter är genomförda och har mynnat ut i ett beslut om att ta bort stora mängder VA-data från intranätskartan. Förvaltningen har inlett ett samarbete med Stadsbyggnad kring utbildning i GDPR för medarbetare och chefer.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- Satsning på barn och unga ska fortsätta i utformningen av lekmiljöer där barn och ungdomar inkluderas i processen. Exempelvis ska en utredning om vattenlek som inslag genomföras.

Pågående.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Barn och unga ges möjlighet att påverka i skapandet av bland annat lekmiljöer som ett led i att efterleva Barnkonventionen. Dialoginsats kopplat till lekmiljöer har genomförts i arbetet med nya gröna miljöer i Norra Ormesta.

Inventering av samtliga lekplatser i kommunen är påbörjad för att ta fram ett långsiktigt planeringsunderlag för utveckling och underhåll. Utredning av plaskdammar/vattenlek har påbörjats och synkas med underhålls- och utvecklingsplan för övriga lekmiljöer. Underhållsplan för lekmiljöer samt underhållsplan för vattenlek/plaskdammar kommer att presenteras för Tekniska nämnden i februari 2022.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Park och gata bidrar till att skapa trygga, säkra och tillgängliga miljöer genom samarbete med bland annat fastighetsägare, medborgare, Brottsförebygganderådet och polisen.

Miljön kring kommunens offentliga toaletter upplevs otrygga främst på grund av utbredd narkotikahandel och narkotikamissbruk. Trygghetsarbetet kring de offentliga toaletter har under året lyfts till en bredare politiskt plan som har lett till ett samarbete mellan BRÅ, Social välfärd, Tekniska nämnden och andra aktörer. Under 2021 genomfördes dialogmöten med politiken och berörda verksamheter inom kommunen om situationen kring de offentliga toaletterna. Detta resulterade till att en kommunövergripande utredning kring de offentliga toaletterna som kommer att ske under 2022.

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Inom Park och gata sker bland annat trygghets- och kvalitetsvandringar, tillgänglighetsanpassningar i stadsmiljön samt genomförande av trygghetsskapande åtgärder där behov finns. Under året har dock tillgänglighetsanpassningar och trygghetsskapande åtgärder genomförts i mindre omfattning under året utifrån ekonomiska medel.

Utifrån Grönstrategin bidrar Tekniska nämnden till att underlätta för alla örebroare att, nära sin bostad, kunna röra sig, leka, motionera och ta del av natur och grönska. Resurserna har dock inte räckt till att jobba lika mycket med utvecklingsfrågor som berör hälsofrämjande miljöer för en äldre målgrupp, och inte heller ett mer generellt utvecklingsarbete i de gröna stråken för att stärka dessas värden som tränings- och rekreativmiljöer och mötesplatser. Coronapandemin har synliggjort vikten för individen av attraktiva miljöer såsom parkområden, grönytor och torg. Under pandemin har det varit ett ökat antal besökare i de gröna rummen, vilket är positivt. Det ökade besöksantalet har emellertid lett till en ökad nedskräpning och högre slitage. Detta har inneburit behov av förändrade arbetssätt och omprioritering av uppdrag som medfört en ökad kostnad för renhållning. Genomlysning av vinterväghållning visar på ett kostnadseffektivt arbete som skapar mervärde för medborgaren i form av god kvalitet på utförandet. Detta uppmuntrar och möjliggör för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna.

Barnkonventionen blev svensk lag vid förra årsskiftet och inom bland annat Parkenheten pågår det ett systematiskt utvecklingsarbete för att bättre leva upp till lagkraven. Arbetet förväntas ta flera år. Fokus ligger bland annat på grönare lekmiljöer med större variation av lekvärden, och på barns möjlighet att påverka sina lekmiljöer. Inventering av kommunens lekmiljöer har påbörjats för att ha ett kunskapsunderlag att utgå från i framtagande av strategisk plan för utveckling av lekmiljöer och i framtagande av underhållsplan för lekmiljöer. Tekniska nämndens byggnationer av naturlekplatser lockar besökare från olika delar av staden och bidrar därigenom till ökad integration och utbyte mellan människor från Örebros olika stadsdelar. Det behövs en översyn och analys av om det finns skillnader i barns tillgång till stimulerande och hälsofrämjande lek- och aktivitetsmiljöer i olika delar av kommunen. Arbetet med översynen har påbörjats och fortsätter under 2022.

I september antog Kommunfullmäktige ett styrdokument för nödvattenförsörjning i Örebro kommun. I kommunfullmäktiges beslut ligger ett uppdrag till nämnderna att ta fram en Nödvattenplan ska tas fram under 2022. Arbetet sker i nära samarbete mellan förvaltningarna samt Säkerhetsavdelningen.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Bredbandsutbyggnaden på landsbygden sker enligt plan och bidrar till infrastrukturens breddning utöver de centrala stadsdelarna. Ökat antal besökare i stadens parker och gröna miljöer. Byggnationer av naturlekplatser lockar besökare från olika delar av staden och bidrar därigenom till ökad integration och utbyte mellan människor från Örebros olika stadsdelar. De lockar även besökare från övriga kommunen och våra grannkommuner. 	<ul style="list-style-type: none"> Resurserna har inte räckt till att arbeta lika mycket med utvecklingsfrågor som berör hälsofrämjande miljöer för en äldre målgrupp, och inte heller ett mer generellt utvecklingsarbete i de gröna stråken för att stärka dessas värden som tränings- och rekreativmiljöer och mötesplatser. Kommunikation till blivande VA-abonnenter kring stora projekt som kan dra ut på tiden på grund av faktorer vår egen verksamhet inte kan rå på, exempelvis överklaganden och långa beslutprocesser.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Fastigheterna i Södra Väringen är nu anslutna till den kommunala VA-anläggningen En underhållsplan för belysning har tagits fram och underhållsplanen ska bidra till att prioritera vid trygghet- och trafiksäkerhetsarbete samt tillgänglighet. Nödsvattenstrategin är antagen i kommunfullmäktige och arbetet med Nödsvattenplan är uppstartat. 	<ul style="list-style-type: none"> Interna arbetssätt och samarbeten inom egen förvaltning bör ses över för att kunna effektivisera processer i olika projektskeden.

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommunens invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

Örebro kommun ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

Nämnden har valt att klustra kommunfullmäktigemålen ovan inom målområdet då nämndens valda åtaganden bidrar till flera kommunfullmäktigemål.

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- Bredbandsutbyggnad i glesbygdsområden inom Örebro kommun i samarbete med Kumbro Stadsnät.

Pågående

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Inom Park och gata sker bland annat trygghets- och kvalitetsvandringar, tillgänglighetsanpassningar i stadsmiljön samt genomförande av trygghetsskapande åtgärder där behov finns. Verksamheten arbetar med särskilda åtgärder för att skapa bättre trafikmiljö i bostadsområden, vid skolor och längs skolvägar syftar till att skapa säkerhet och trygghet för barn i trafikmiljön. Parkeringsövervakning och fordonsflytt bidrar genom sin synlighet, rörlighet och informativa arbete kopplat till myndighetsutövning under i princip dygnets alla timmar till tryggare miljöer inom hela Örebro kommun. Park och gata deltar i dialogträffar med "blåljus" samt främjar god framkomlighet vid uttryckning i och med prioritet i trafiksignalanläggningen.

Inventering av kommunens lekmiljöer har påbörjats för att ha ett kunskapsunderlag att utgå från i framtagande av strategisk plan för utveckling av lekmiljöer och i framtagande av underhållsplan för lekmiljöer. Utveckling av Lekmiljö på Stora Holmen har genomförts. Stora Holmen är en av Örebros mest kända och använda besöksmål för barnfamiljer och lockar besökare från alla delar av staden. Arbeta med att utveckla gröna miljöer i Norra Ormesta har genomförts. Miljöerna är tänkta att fungera som en port in till naturreservaten Oset och Rynningeviken och framförallt att skapa goda förutsättningar för barn och unga att skapa en god relation till naturen. Park och gata arbetar med park- och lekmiljöinvesteringar i miljöer som ligger i anslutning till förskolor och skolor genom projektet "förlängda skolgårdar", där ytor i anslutning till flera skolor har utvecklats så möjlighet finns att flytta ut pedagogisk verksamhet utomhus. Under

2021 har Park och gata arbetat med att färdigställa förlängda skolgårdar i anslutning till Änglandaskolan och Svealundsskolan. Uppföljning av den förlängda skolgården i anslutning till Mariebergsskolan har gjorts.

Bredbandsutbyggnaden på landsbygden har skett enligt plan och bidrar till infrastrukturens breddning utöver de centrala stadsdelarna. Arbetet kommer att fortsätta under 2022 och ytterligare ett par år framåt.

Park och gata har utvecklat och förbättrat informationen kring tillgänglighet gällande vinterväghållning. Vinterdagboken har förtydligats med aktiviteter och bilder kring vad som sker under hela dygnet.

I september antog Kommunfullmäktige ett styrdokument för nödvattenförsörjning i Örebro kommun. Prioriteringarna som beskrivs i styrdokumentet baseras på de nationella skyddsvärden som Myndigheten för Samhällsskydd & Beredskap har tagit fram. I Kommunfullmäktiges beslut ligger ett uppdrag till nämnderna att ta fram en Nödvattenplan som tillser att allmänheten försörjs med nödvatten från tankar vid förutbestämda utskänkingsplatser samt att prioriterade verksamheter blir försörjda med nödvatten. I kommunens ansvar ligger även att de invånare som inte kan ta sig till utskänkingsplatserna ändå ska få tillgång till dricksvatten. Nödvattenplanen ska tas fram under 2022 och arbetet med planen görs i nära samarbete mellan förvaltningarna samt Säkerhetsavdelningen.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

I ett växande Örebro arbetar nämnden bland annat med att säkra utbyggnad av VA. Genom antagen utbyggnadsplan hanterar Vatten och avlopps utbyggnad av VA till befintlig bebyggelse. Exploatering av nya områden för att samordna utbyggnaden av infrastruktur sker bland annat genom samarbete med MEX. För att möta ett större vattenbehov och ökat behov av rening av vatten i en växande stad anpassas även våra verk och anläggningar.

Utbyggnadsplan kommunalt vatten och avlopp 2017–2027, som beskriver vilka områden med befintlig bebyggelse som behövs bygga ut med det kommunala vatten- och avloppsnätet till, antogs 2017 och sträcker sig fram till 2027. Vatten- och avlopp deltar i VA-planeringsgruppen kring att planera för områden efter 2027 men på grund av resursbrist hos Översiktlig planering (SBK) så är arbetet framskjutet till senare delen av 2022.

Park och gata medverkar i utbyggnad av allmän plats i nya detaljplaner så att tomter för bostäder eller verksamheter finns tillgängliga för försäljning, deltar i granskningar av bygghandlingar/ detaljplaner ur bland annat ett bygg- och driftperspektiv samt delta i planprocessen för att lyfta behoven av parker och grönytor i enlighet med grönstrategins riktlinjer för tillgång tillgodoses i den växande staden. Park och Gata deltar i arbete med att ta fram modell för ökning av driffram i takt med att driftåtagandet ökar som en följd av att staden växer.

Under 2020 övertog Park och gata driftåtagande för visst underhåll av Mark -och exploateringsenheten på Stadsbyggnad (MEX) fastighetsbestånd. Under 2021 planerades för nästa fas som handlade om övertagande av underhåll av bostadsrätter under 2022.

Detta har ändrats till att omfatta driftåtagande av Wadköping och Karlslunds fastigheter, som kommer att ske under 2022.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- Att regionalt och nationellt verka för en spridning av goda exempel på lösningar och resultat kring avfallsverksamheten. Tanken är att under året, genom olika delar från avfalls sida, bidra till att Örebro får positiv uppmärksamhet genom Avfalls exempel och i stort inom hållbarhetsområdet. Effekten är förhoppningsvis en ökad attraktivitet för Örebro genom att man ser att vi satsar på hållbarhet.

Pågående

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Nämnden bidrar genom att skapa en trygg, attraktiv och tillgänglig stad. Genom god förvaltning allmänna platser bland annat i form av renhållning, vinterväghållning och parkskötsel bidrar vi till att öka attraktionskraften för företag som vill etablera sig i Örebro och gör det lättare för befintliga företag att rekrytera arbetskraft och kompetens.

Exempel på genomförd aktivitet inom avfallsverksamheten, som på olika sätt fått nationell medial uppmärksamhet är upphandlandet av tjänst för mekanisk sortering av restavfall samt gas som drivmedel för slamhämtningsfordon. Örebro är bland de första i Sverige inom dessa områden.

VA-verksamheten genomför extra kommunikationsinsatser via sociala medier och digital annonsering vid rekryteringar till tjänster där det är svårt att hitta kompetens. Det gör att såväl Örebro kommun som Tekniska förvaltningen syns och uppmärksammas, framförallt i närliggande län. Mervärden som närheten till naturen samt arbete med klimatanpassningar som till exempel solceller och biogasproduktion lyfts upp i annonserna, för att bidra till att sprida bilden av Örebro som en attraktiv plats.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Nämndens verksamhetsområde Park och gata har deltagit med kunskap i genomförandet av ombyggnationen av allmän plats för att underlätta klimatsmarta resealternativ i vardagen som exempelvis tillgänglighetsanpassning av busshållplatser, omvandling till stadsgator, säkra skolvägar. Nämnden har deltagit i genomförandet av Bus Rapid Transit (BRT) tillsammans med Region Örebro län. Park och gata har under hösten tagit över driften av den ombyggda gatan för delsträcka 1.

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Arbetet med att minska förvaltningens klimatpåverkan fortgår men behöver växlas upp för att nå de långsiktiga klimatmålen. Energieffektiviseringsarbetet har varit framgångsrikt under de senaste åren och den totala elförbrukningen bedöms fortsätta minska. Exempel på ett förbättringsområde är att förvaltningens klimatpåverkan behöver kartläggas, relevanta nyckeltal behöver identifieras och en handlingsplan för att nå målen behöver upprättas.

Utsläppen från kommunens fordonsflotta bedöms fortsätta minska under 2022, så även utsläppen från Tekniska förvaltningens egna verksamhetsfordon. En revidering av Örebro kommuns fordonsriktlinjer pågår. Inom ramen för arbetet har en ny kategori av fordons-sammansättning föreslagits, vilken kommer kunna underlätta uppföljningen av fossilfria fordon och drivmedel framöver. Representanter från Tekniska förvaltningen har deltagit i arbetet med revideringen. Utbyte av gatubelysningens armaturer till LED är tillsammans med bland annat åtgärder vid vatten- och reningsverket viktiga bidrag. Utbytet av gatubelysningens armaturer ger dock inte alltid förväntad effekt då kabeln i vissa fall också behöver bytas ut för att åtgärden ska ge full effekt.

Den nystartade gasverksamheten har under året ökat produktionen och försäljningen av fordonsgas till bussdepån i Bettorp. Verksamheten har dock inte uppnått önskad ökning av egen produktion och ökad avsättning till nya kunder. Den största orsaken till detta bedöms vara resursbrist. Året har präglats av att utforma den nya organisationen och en ny driftingenjör och verksamhetschef har rekryterats.

Investeringar har genomförts för att effektivisera och säkra produktion av gas vid Skebäckverket, Atleverket och Venan. Arbete med marknadsundersökningar och riktad kommunikation för att nå nya kunder inom bland annat industrisegmentet har påbörjats. En samverkan med övriga gasproducenter inom Örebro har initierats för att gemensamt kunna bygga upp en fungerande marknad för avsättning av biogas till andra aktörer än fordonsmarknaden. För att utveckla gasnätet och nå uppsatta mål är en etablering av en LBG-anläggning (Liquid Biogas) för tryckreglering av nätet en förutsättning. Under året genomfördes upphandling och avtalsskrivning för etableringen och anläggning planeras vara färdigställd under 2022.

Arbetet med att säkra den framtida vattenförsörjningen pågår, bland annat genom byggnationen av den nya vattenreservoaren Lyra och Vätternvattenprojektet. Det är dock en utmaning att trygga vattenförsörjningen i en växande kommun. För att säkerställa dricksvattenförsörjningen bör bland annat ett samordnat kontinuerligt kontinuitetsplaneringsarbete prioriteras. Utbyggnad till omvandlingsområden medför minskad miljöpåverkan från enskilda avloppslösningar samt bättre vattenkvalitet för de boende. Belastningen på reningsverket i Skebäck kommer öka och en utredning bör påbörjas som visar på hur ett framtida reningsverk i Skebäck behöver anpassas. För att bidra till att minska övergödningen pågår bland annat arbete med att minska halten fosfor i utgående vatten från Skebäckverket. Halten fosfor i utgående vatten understiger målvärdet på 0,15 mg/l vid utgången av 2021.

Flera insatser pågår inom avfallsområdet, bland annat har avtal för mekanisk sortering av restavfall tecknats under våren och Örebro kommun har gått med i Minimeringsmästarna. Att öka andelen rätt sorterat restavfall och minska mängden mat- och restavfall per

invånare är en fortsatt utmaning. När avtalet för mekanisk sortering av restavfall träder i kraft den första januari 2022 kommer troligtvis utfallet på indikatorn att påverkas märkbart.

Åtgärder pågår för att på olika sätt bidra till en ökad grönstruktur med ekologiska och sociala värden. LONA-bidrag för genomförande av inventering av träd i centrala Örebro har sökts och beviljats. Inventeringen ger ett bra underlag för att arbeta vidare med ekosystemtjänster kopplade till träd och sångfågeln landskap. På grund av en kraftigt reducerad investeringsbudget genomfördes dock trädplantering i samband med exploateringsprojekt. En reducerad budget för trädplantering får inte bara konsekvenser för de gröna värdena utan också utifrån ett klimatanpassningsperspektiv. Trädplanteringar bidrar till ett bättre lokalklimat i staden eftersom växtlighet bland annat bromsar vindar, absorberar och fördröjer dagvatten samt jämnar ut temperaturskillnader.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Park och gata har bytt ut ett antal diesel-/bensindrivna arbetsfordon till elbilar. • LONA-bidrag för genomförande av inventering av träd i centrala Örebro har sökts och beviljats. Inventeringen ger ett bra underlag för att arbeta vidare med ekosystemtjänster kopplade till träd och sångfågeln landskap. • Installation av solceller på Skebäckverket. • Koldioxidutsläppen från kommunens fordonsflotta bedöms fortsätta minska. • Vid Skebäckverket pågår insatser för att öka produktionen för att möta Biogasbolagets ökade uttagsbehov vid bussdepån vid Bettorp. • Höstens uppstartade marknadsundersökningar ger att industrier inom Örebro är initialt positiva till att ställa om till nätburen biogas i sina processer • Tekniska nämnden har beslutat om förutsättningar samt övergripande arbetssätt gällande VA-anlutning via avtal utanför verksamhetsområde. Ett löpande kvalitetsarbete kring lättförståelig information samt tydliga kriterier för bedömningar vid förfrågan om anlutning via avtal har pågått under året. 	<ul style="list-style-type: none"> • Förbättra förutsättningarna med gasproduktion vid Skebäck i relation till gasförbrukning så att fackling av outnyttjad gas undviks i möjligaste mån. • Fortsätta arbetet med att ta fram en mer detaljerad utformning av en möjlig framtida läkemedelsrening vid Skebäckverket. • Framtagandet av en lösning för att möjliggöra en direktåterkoppling till kunder/fastighetsägare med information om lämnade avfallsmängder är framskjutet på grund av otydligheter/förseningar i utveckling av funktioner på bland annat ”mina sidor/orebro.se”. • Förvaltningens klimatpåverkan behöver kartläggas, relevanta nyckeltal behöver identifieras och en handlingsplan för att nå klimatmålen behöver upprättas.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Minskad mängd mat- och restavfall per invånare (kg/invånare). (långsiktig målsättning till år 2025 – minskad mängd med 25%, 160 kg/invånare)	190	190	185	185
- varav restavfall	133	135	130	130
- varav matavfall	57	55	55	55
Förberedelse för återanvändning (ton)	600	590	630	650

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Utsläpp av fossil koldioxid från kommunala fordon (ton CO₂)	2118	1969	1 761	1980
Andel personbilsregistrerade fordon per drivmedel (procent)				
- Biogas	73	75,5	73	75
- Elhybrid	0	0	0	0
- EL	0	0	1	0,5
- Etanol	1	0,5	0,5	0,5
- Diesel	23	21,5	23	21
- Bensin	3	2,5	2,5	3
Andel dubbfria vinterdäck, personbilsregistrerade fordon (procent)	66	66	66	66
Antal avsteg från riktlinjernas miljö- och trafiksäkerhetskrav				
- vid inköp	1	1	0	0
- vid utfasning	0	0	0	0
Antal tunga fordon som drivs med HVO100	70	70	70	80
Antal lätta lastbilar som drivs med HVO100	46	50	50	55
Antal tunga fordon som drivs med biogas	12	13	12	12
Antal lätta lastbilar som drivs med biogas	38	34	35	36
Fossilt koldioxidutsläpp (ton CO₂/år)	827	-	*	minska
Tekniska förvaltningens elförbrukning i lokaler och anläggningar, gatubelysning (MWh/år)	25 101	23 078	22 885	minska
Elförbrukning per belysningspunkt i gatubelysning (kWh/belysningspunkt)	210	178	163,16	minska
Antal kemikalier som innehåller risk eller utfasningsämnen	98	78	** 231	minska
Halten fosfor i utgående vatten från Skebäckverket ska minska med 15 procent jämfört med medelhalten 2015–2019 (0,18 mg/l), och ska då uppgå till högst 0,15 mg/l som årsmedelvärde under 2021–2025.	0,17	0,13	0,14	0,15
Mängden fosfor i utgående vatten från Skebäckverket ska minska med 15 procent jämfört med medelmängden 2015–2019 (2,9 ton/år), och ska då uppgå till högst 2,5 ton/år under 2021–2025.	2,9	2,1	2,4	2,5
Minskad energianvändning Vatten och avlopp, verksamheten totalt (MWh)	16 500 (prognos 2019)	15 184	15 284	minska
Andel tungmetaller som transporteras via dagvattnet och passerar reningsanläggning innan det når recipienten (procent)	50	50	50	60
Andel fosfor i rötslam som återförs som näringsämne till produktiv mark (procent)	83	100	*** 87	100
Vattenprover (Antal anmärkningar/antal dricksvattenprov)	14/584	28/475	****25/53 0	0/546

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel såld biogas vid Skebäckverket (procent)	76	70	***** 79	85
Kommentarer till indikatorernas prognos				
* Relevant underlag saknas. Indikatorn tas bort från 2022 i väntan på indikatorer kopplande till de nya fordonsriktlinjerna				
** Ökningen förklaras av att antalet risk- och utfasningsämnen i Kemikalieinspektionens PRIO-databas ökat från ca 5 000 till ca 10 000				
*** 96 procent uppfyller reva-kravet avseende kvalitet. 13 procent har gått till tillverkning av anläggningsjord då detta inte kunde rötas på grund av renovering av röt-kammare.				
**** Antal prover är baserade på ordinarie egenkontroll på ledningsnätet. Av 530 genomförda prover var 25 prover med anmärkningar. (Prover från Vattenverk, Utvidgad provtagning samt omprovtagningar i samband med anmärkning ingår ej) Prover med anmärkning har förekommit främst i Markavägen och Forngårdsvägen. I övrigt vid sju olika provpunkter.				
***** Inklusive facklad gas. Lägre försäljning pga vissa driftproblem på Skebäck (problem med uppgradering samt att rötningen påverkats av renovering av kammare) och på biogasbolaget (ej balans i produktion och åtgång). Totalt har 92 procent av den producerade gasen använts till olika ändamål.				

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- Påbörja implementering av Örebro kommuns program för hållbar utveckling.
Pågående.
- Revidera förvaltningens handlingsplan för tunga transporter.
Framskjutet.

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Många insatser pågår för att minska klimatpåverkan men bedömningen är att det krävs en intensifiering av arbetet för att de långsiktiga klimatmålen ska nås. Ett förbättringsområde är att förvaltningens klimatpåverkan behöver kartläggas, relevanta nyckeltal behöver identifieras och en handlingsplan för att nå målen behöver upprättas.

Tekniska nämndens grunduppdrag syftar i mycket till att minska negativ klimat- och miljöpåverkan, både direkt i den egna verksamheten och indirekt genom att skapa förutsättningar för kommuninvånarna att bidra i rätt riktning. En implementering av Örebro kommuns program för hållbar utveckling (PHU) har påbörjats genom vårens nulägesanalysarbete. Konceptet för nulägesanalysen har utvecklats och hade under våren ett annat upplägg än tidigare, bland annat byggde det på de sex målområdena i Örebro kommuns övergripande strategi och budget (ÖSB) och PHU. Arbetet med nulägesanalysen har synliggjort verksamheternas styrkor och utvecklingsområden inom respektive målområde och utgör ett viktigt underlag i det fortsatta utvecklingsarbetet. VP-dialog har förts med stödresurser från Kommunstyrelseförvaltningen kring implementeringen av PHU. Syftet var dock inte att bryta ner de långsiktiga målen till konkreta och prioriterade åtaganden utan i stället att sammanställa önskade stödinsatser, från KSF, för den fortsatta implementeringen.

Fordon bidrar till målet inom sitt grunduppdrag genom att tillhandahålla en hållbar och säker fordonsflotta, bland annat genom att biogas tillsammans med el är förstahandsvalet för drivmedel till kommunens fordon och genom att ersätta diesel med HVO100. Flera elbilar har köpts in under 2021 och andelen bedöms öka framöver. Inom Avfall har användningen av fossila drivmedel i princip fasats ut till förmån för fossilfria drivmedel, för egna samt upphandlade transporttjänster. Revideringen av handlingsplanen för tunga transporter har skjutits upp i och med arbetet med de nya kommunövergripande fordonsriktlinjerna som väntas bli antagna 2022. När riktlinjerna är på plats kan en bedömning av huruvida en ny handlingsplan behövs genomföras.

En mer anpassad dricksvattenproduktion utifrån faktisk åtgång samt en mindre mängd odebiterat vatten bidrar till att minska klimatbelastningen. Kommunikationsinsatser görs för förändrat beteende för minskad mängd vattenförbrukning per person, minskad vattenförbrukning minskar även belastningen på verk, tryckstegrings- och pumpstationer. Insatser görs även för minskad mängd utläckage i ledningsnätet.

Örebro kommun är en av sex kommuner som deltar i Fossilfritt Sveriges klimatledarprogram, vilket syftar till att stärka arbetet med klimatkrav i upphandling. Under våren har samtliga deltagande kommuner tagit fram var sin handlingsplan som innehåller de lärdomar, kunskaper och insikter som erhållits från projektet samt en aktivitetsplan för det fortsatta arbetet framåt. Tekniska förvaltningen har deltagit i den arbetsgrupp som jobbat med handlingsplanen under våren.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av ny förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka andelen förnybar energi som används, med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- Verka för en ökad tillgänglighet av biogas till fordons- och industrisektorn.
Pågående
- Tillsammans verka för en ökad biogasproduktion och användning av uppgraderad fordonsgas i den kommunala verksamheten.
Pågående
- Se över möjligheten att etablera en tankstation för biogas i kommunal regi.
Pågående
- Under 2021 kommer solceller installeras på Skebäcksverket.
Slutfört
- Skapa förutsättningar till självförsörjning av biogas för den egna fordonsflottan.
Vilande
- Löpande kommunikationsinsatser under året för att bidra till en ökad kunskap om biogas och en ökad användning av förnybar energi.
Vilande

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Energieffektiviseringsarbetet har varit framgångsrikt under de senaste åren och den totala elförbrukningen bedöms fortsätta minska. Förvaltningens handlingsplan för minskad elanvändning behöver revideras för att säkerställa uppfyllande av målet till 2030.

Dialog har förts med den externa aktör som driver Örebros tankstationer för fordonsgas i syfte att öka tillgänglighet och minska driftstopp vid stationerna. Anläggningsspecifika åtgärder har genomförts vid Rejmes och planeras utföras vid Gustavsvik och Berglunda under perioden 2022 till 2023. Genomförandet av dessa åtgärder bedöms minska trycket på att etablera ytterligare en tankstation i nätet. Utredningen av förutsättningar för att etablera ytterligare en tankstation har därav vilat under merparten av året men upptogs igen under hösten. Framtida gasvolymerna behöver prognosticeras för att visa om det är ekonomiskt försvarbart att etablera ytterligare en tankstation. För att kunna säkerställa trycket i gasnätet och därmed leveranskapacitet och kvalitet pågår en etablering av en tryckregleringsanläggning i form av en anläggning för LBG (Liquified biogas). Byggstart för LBG-anläggning planeras under kvartal 1 2022 och övertagande av anläggningen sker i januari 2023.

Arbete med marknadsundersökningar och riktad kommunikation har påbörjats för att nå nya kunder inom industrisegmentet samt kartlägga var dessa finns etablerade. Initiala skisser för hur nätet kan byggas ut för att nå dessa har tagits fram. Parallellt har verktyg tagits fram för att beräkna prisnivåer och prismodeller för gasförsäljning till nya kunder. En samverkan med övriga gasproducenter inom Örebro har initierats för att gemensamt kunna bygga upp en fungerande marknad för avsättning av biogas till andra aktörer än fordonsmarknaden. En utredning gällande förutsättningar och möjligheter för biogasledning in till Örebros stadskärna för att nå nya potentiella kunder inom restaurangkök och uteserveringar har initierats. Allmänna kommunikationsinsatser har prioriterats ner till förmån för riktade marknadsundersökningar mot kunder, framför allt industrier.

Den interna fordonsverksamheten verkar för en ökad användning av uppgraderad fordonsgas i den kommunala verksamheten. Biogas är, tillsammans med el, förstahandsvalet för drivmedel till kommunens fordon. Kommunens avfallsbilar har gått på biogas i flera år och under året upphandlades också transport för slamtömning där krav på biogas ställdes. Slambilarna kommer att drivas på biogas som tillverkats av kommuninvånarnas matavfall. För att bidra till en ökad kunskap om biogas i samhället i stort och i förlängningen en ökad användning av förnybar energi, har det under året arbetats fram en kommunikationsplan för biogas samt en ny hemsida för biogasverksamheten. Förvaltningen har också deltagit aktivt i det kommunövergripande arbetet med förslag till nya fordonsriktlinjer.

Vid Skebäckverket pågår insatser för att öka och framför allt stabilisera gasproduktionen för att möta Biogasbolagets ökade uttagsbehov vid bussdepån vid Bettorp. Skebäckverket har även installerat solceller och inom Park och Gata har det under året genomförts energieffektiviserings-åtgärder genom utbyte av gatubelysningen till LED. Arbetet med att byta ut gatubelysningen kommer att fortsätta utifrån investeringsprogrammet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade****Nämndens bidrag till målet genom åtagande**

- För att säkra framtida dricksvattenförsörjning i Örebro pågår flera satsningar såsom byggnation av nya vattenreservoaren Lyra, Vätternvattenprojektet samt att säkra vattenskyddsområden.

Pågående

- Nästa stora utvecklingssteg för reningsverken är läkemedelsrening. Läkemedel är ett problem i recipienten och kan ge akuta effekter på bland annat fisk. Ett projekt pågår under perioden september 2020-oktober 2021 där vi studerar teknikval och uppströmsarbete pågår för att få en nulägesbild och underlag för val av processlösning framåt, projektet finansieras med bidrag från Naturvårdsverket.

*Pågående***Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt**

Byggnationen av nya vattenreservoaren Lyra pågår enligt plan och beräknas stå klar hösten 2022. I arbetet med att säkra dricksvattnet har Vattenverket arbetat med att ta fram nya föreskrifter för Ekers vattenskyddsområde. Förslag till nytt vattenskyddsområde i Gäddesta, som kan ses som en utvidgning av befintligt vattenskyddsområde för Bista-Jägarbacken, har också tagits fram.

Bolaget Vätternvatten AB har som mål att förse kommunerna Hallsberg, Kumla, Lekeberg och Örebro med dricksvatten från 2031. Laxå har under 2021 lämnat bolaget. Nu pågår en utredning gällande reservvatten och Vätternvatten kommer ta fram ett antal förslag för hur reservvattenlösningen kan utformas. Samtliga förslag i utredningen kommer presenteras för bolagets styrelse hösten 2022 som i sin tur kommer att bära med sig frågan till delägarkommunerna, varefter beslut om lösning fattas.

Utbyggnad av ledningsnätet fortsätter enligt beslutad investeringsplan som utgår från beslutad utbyggnadsplan, nya exploateringsområden och överföringsledningar. Reinvesteringar görs enligt förnyelseplan. Samarbete sker inom programområdet för arbete med dagvattenhantering. Ett viktigt mål för verksamheten är att minska in- och utläckage på ledningsnätet och få kontroll över orsaker till odebiterat vatten, för att möta ett växande Örebro på ett ekonomisk- och miljömässigt hållbart sätt. Åtgärder för en ökad flödesmätning har påbörjats under året.

Tekniska nämnden har beslutat om förutsättningar samt övergripande arbetssätt gällande VA-anlutning via avtal utanför verksamhetsområde. Arbetet pausades år 2015 då omfattningen blev så stor och tidskrävande att det påverkade vårt grunduppdrag. Efterfrågan av anlutning utanför verksamhetsområdet fortsätter och det finns positiva delar i att tillåta anlutningar. Nu pågår vidare arbete med mer detaljerade checklistor, rutiner och instruktioner. Arbete med extern information på orebro.se pågår och publiceras våren 2022.

Ett projekt har genomförts under perioden september 2020-oktober 2021 där vi studerat teknikval och uppströmsarbete har pågått för att få en nulägesbild och underlag för val av processlösning framåt, projektet har finansierats med bidrag från Naturvårdsverket. En nulägesbild finns nu framtagen och principförslag utifrån denna kommer tas fram under nästa år.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster****Nämndens bidrag till målet genom åtagande**

- Påbörja arbete med att ta fram en handlingsplan för sångfågels landskap.
Pågående

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Park och Gata arbetar med att bidra till friska ekosystem och god biologisk mångfald med utgångspunkt i *Grönstrategi för Örebro kommun*. Under året har verksamheten slutfört projektet med ökad blomsterprakt inom fjärrilens landskap och att förbättra kunskapsunderlaget för att kunna påbörja arbetet med att utveckla ekosystemtjänsterna kopplade till sångfågels landskap. Arbetet med att ta fram en handlingsplan för sångfågels landskap har påbörjats under hösten och integreras i arbetet med framtagande av underhållsplan för träd, som fortsätter under 2022.

LONA-bidrag för genomförande av inventering av träd i centrala Örebro har beviljats. Inventeringen kommer att ge ett bra underlag för att arbeta vidare med ekosystemtjänster kopplade till träd och sångfågels landskap. Under 2021 har trädplantering framförallt genomförts i samband med exploateringsprojekt på grund av kraftigt reducerad investeringsbudget. I LONA-ansökan ligger även en aktivitet att genomföra kommunikationsinsatser om ekosystemtjänster kopplade till sångfågels landskap. En temaverkstad om trädens värden i staden har genomförts. Extern kommunikation kommer att genomföras under våren 2022.

Omklassning av gräsytor har genomförts för att bidra till ökad biologisk mångfald och för att anpassa driftkostnader till budget. En positiv bieffekt har inneburit att maskiner för klippning körs mindre och gör av med mindre drivmedel.

Under våren har ett examensarbete om biokol genomförts av en student från Karlstad universitet. Huvudsyftet med projektet var att undersöka biokolets potential som jordförbättrare, med avseende på minskat näringsläckage, samt att uppskatta biokolets potential som kolsänka inom Örebro kommun. Resultatet från projektet visade att det finns en potential till användning av biokol i kommunen, men att vidare diskussioner och dialog om nyttor och vinster med en ökad användning krävs.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka****Nämndens bidrag till målet genom åtagande**

- Undersöka och utvärdera ny teknik, tekniska lösningar samt potentiella samarbetsparter inom avfallssorteringsområdet vilka har potential att bidra till ökad återvinning och att förebygga att avfall uppstår.
Pågående
- Under verksamhetsåret väntas beslut om införande av mekanisk sortering av restavfall.
Slutfört

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Arbete med framtagande och utvärdering av ny matavfallspåse fortgår och har under verksamhetsåret gått in i en ny fas. Upphandling och avtal för leveranser under kommande år är klart och utvärdering av nya påsen kan nu utföras i större omfattning (helt kvarter). Därmed finns nu förutsättningar för uppföljning av verklig beteendepåverkan (ökad utsortering) i samband med att nya påsen införs.

Satsningen på ”miljönären” har fortsatt under verksamhetsåret och cirka 35 verksamheter är nu märkta och certifierade. Ett värdefullt nätverk för kommande samarbete med civila samhället kring kommande åtgärder

Inom området öka återanvändning har arbetet försenats av resursbrist. Interimslösning gällande resurser är dock på plats och huvudsaklig inriktning är nu att utreda vidare förutsättningar för etablering av en "byggretur". Lokalisering, logistik, lämpligt och tillgängligt material samt avsättningsmöjligheter är alla exempel på områden för vidare fokus. Under första halvan av 2022 planeras förstudien fortgå för att innan semester kunna fatta inriktningsbeslut om etablering. Goda exempel på liknande lösningar finns i andra kommuner så förväntningarna är höga på en, för Örebro kommun, betydande ökning av mängden material som går till återanvändning. Fortsatt arbete sker även kring konceptet Örebro Retur Hus. Fokus har i huvudsak varit kring dialog med potentiella samarbetsparter samt sökandet efter lämplig lokal/lokaler för kommande verksamhet.

För att öka återvinningen och minska klimatutsläppen inför Örebro kommun mekanisk sortering av restavfall, som ett komplement till den källsortering som görs av kommuninvånarna. Örebro kommun har under våren tecknat avtal med Stockholm Exergi som kommer att sortera ut återvinningsbart material som kommuninvånarna slänger i restavfallet, för att minska mängden avfall som går till förbränning. Örebro kommun är en av de första kommunerna i Sverige som inför denna sortering och avtalet träder i kraft från den första januari 2022.

I samarbete med ÖrebroBostäder har en "Mini-ÅVC" etablerats i anslutning till Vivalla bostadsområde. Utmaningar med stora mängder osorterat grovavfall som lämnas i området finns sen längre tid tillbaka och avsikten med denna etablering har varit att öka sorteringen för det avfall som transporteras från området. Insatsen ska både bidra till sänkta kostnader för efterföljande behandlingssteg samt till miljönytta. Arbetet har varit framgångsrikt på flera sätt, dels genom ökad sortering/minskad kostnad för fastighetsägaren, dels genom ett ökat engagemang kring hantering av avfall från boende i området. Utvärdering pågår eventuellt kan detta komma att användas som en modell för en bostadsområdesnära hantering av grovavfall.

I syfte att inspirera till en förändrad livsstil, där kommuninvånare och familjer kan utmana sig själva och varandra i att konsumera mer hållbart och minimera det avfall som uppkommer, deltar Örebro kommun i Minimeringsmästarna. Minimeringsmästarna är ett nationellt koncept som ursprungligen kommer från Göteborg och som under åren har utvecklats tillsammans med bland annat Avfall Sverige. Tävlingsmomenten är dock kommunala vilket betyder att kommuninvånarna i Örebro tävlar mot varandra. Tävlingen börjar i september och kommer att pågå under ett år.

Förpackat livsmedel utgör en betydande del av det avfall som uppstår i detaljhandeln. Omhändertagandet av detta avfall har hittills varit bristfällig i fråga om återvinningsgrad samt förknippat med vissa sanitära problem i insamlingsledet. Genom dialog och samarbete med lokala företrädare för STENA Recycling och PreZero är nu tjänster etablerade där transport sker på ett miljömässigt acceptabelt sätt, omhändertagandet

innebär att aktuella förpackningar återvinns samt att det matavfall som uppstår rötas och blir biogas/biogödsel. Tjänsten erbjuds nu flera kunder inom detaljhandeln i Örebro.

Gällande det för kommunerna nya uppdraget att samla in returpapper så har nya modeller för upphandlande av tjänster arbetats fram tillsammans med kollegor i det regionala avfallssamarbetet, samt med representanter för motsvarande nätverk i vilka 33 värmlandskommuner samt nio kommuner i Skaraborg ingår.

Arbetsgruppen ”Strategisk masshantering”, med representanter från Tekniska förvaltningen och Stadsbyggnad, har under våren gjort en utredning samt tagit fram ett förslag till handlingsplan för en hållbar och resurseffektiv masshantering inom Örebro kommun. Utredningen och förslaget till handlingsplan skickades ut på internremiss inom Programområde samhällsbyggnad under våren och Tekniska förvaltningen hade ett remissmöte i mitten på april då ett gemensamt remissvar från förvaltningen togs fram. Samtliga remissvar hanterades inom den strategiska masshanteringsgruppen och handlingsplanen har nu godkänts av SAPS. Ett flertal av åtgärderna kommer påbörjas omgående.

VA-verksamheten har genomfört en informationskampanj för att minska mängden farligt avfall (till exempel läkemedel och rengöringsmedel) som spolats ner i avloppet och hamnar på reningsverket, istället för att lämnas in för återvinning. En informationskampanj om hantering av matfett och olja efter matlagning har genomförts. Dels för att öka kunskapen om hur matfett samt stora mängder matolja efter fritering ska tas om hand på bästa sätt, dels för att lyfta upp att fastighetsägare och serveringar ska installera fettavskiljare, så att inte fettet rinner ut i ledningarna, orsakar stopp och översvämningar. I kampanjen ingick information om att matfett kan lämnas in för återvinning, på bemannade återvinningscentraler.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema väderhändelser och ett förändrat klimat

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Nämnden arbetar med flera åtgärder för att säkra motståndskraften för extrema väderhändelser. Trädplanteringar bidrar till ett bättre lokalklimat i staden eftersom växtlighet bland annat bromsar vindar, absorberar och fördröjer dagvatten samt jämnar ut temperaturskiftningar. I *Klimatanpassningsplan Örebro kommun* finns bland annat uppdrag att ta fram en handlingsplan för skyfall och översvämning samt genomföra en skyfallskartering för mindre tätorter. För att genomföra detta har en upphandling av konsultstöd genomförts och en enklare aktivitetsplan har tagits fram av den operativa samordningsgruppen för vatten, där Vatten och avloppsverksamheten deltar från Tekniska förvaltningen. Aktivitetsplanen är framtagen utifrån en översyn av nuläget, en konsekvensanalys och framtagande av toleransnivåer. Dialogen och samverkan med andra kommuner är ett viktigt bidrag i arbetet.

VA-verksamheten samt Park och Gata deltar i arbetet med att ta fram en ny dagvattenstrategi, i enlighet med *Vattenplan för Örebro kommun*. Stadsbyggnad ansvarar för samordning av projektet och WSP håller i arbetet. Arbetet har startats upp under hösten.

Under hösten genomfördes en instagramvecka med information om dagvatten inför Dagvattnets dag 24 september. Under 2021 lanserades en e-tjänst för VA-ärenden gällande ersättningskrav för privatpersoner och näringsidkare och ett arbete startades upp för en intern e-tjänst för översvämningsrapporter. Insatser för att effektivisera hanteringen kring dessa ärenden.

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

I takt med att staden växer utökas driftområden och driftansvaret för våra verksamheter. Nämnden behöver utveckla och effektivisera arbetssätt och i vissa fall ompröva åtaganden samt ambitionsnivåer för att klara vårt grunduppdrag och kunna leva upp till medborgarnas förväntningar, arbetsmiljö, uppsatta mål och ekonomiskt utrymme.

Det saknas tillräckliga resurser för att möta det stora förnyelsebehovet av infrastruktur vilket innebär att kostnader skjuts på framtiden och driftkostnaderna ökar. En reducerad investeringsbudget under år 2019–2021 medför att nämnden inte kommer kunna möta det underhållsbehov som krävs inom förvaltningens verksamhetsområden. Detta kommer på sikt leda till ännu högre investeringskostnader samt redan i nutid en ökad driftkostnad för att kunna upprätthålla en accepterad standard samt för att efterleva våra lagstadgade krav. För att synliggöra underhållsbehovet och öka kunskapsunderlaget kommer arbetet med att ta fram långsiktiga underhållsplaner för nämndens reinvesteringsbehov att fortsätta och intensifieras. Under 2021 har underhållsplaner för belysning och broar tagits fram och underhållsplan för lekmiljöer, vattenlek samt träd har påbörjats. Stadsrevisionen har genomfört en granskning av underhållet av kommunens gator och vägar. I granskningen rekommenderas bland annat att genomföra en skadeinventering av kommunens gatu- och vägnät, vilket kommer att genomföras 2022.

Det pågår en löpande samverkan för att säkerställa utveckling och kostnader kopplat till den växande kommunen. Bland annat deltar Tekniska förvaltningen löpande i planarbetet och utvecklingen av kommunen tillsammans med Stadsbyggnad för att i ett tidigt skede vara delaktighet i utformning av driftsytor och dialog om den framtida driften av tillkommande driftsytor på allmän platsmark. Det sker en årlig revidering av de ekonomiska nyckeltalen för driftsytor under början av hösten och som sedan finns med som underlag till investering- och driftbudgetarbetet. I arbetet ingår även att säkerställa tillkommande ytor och sträckor för både gator och vägar samt för parker och grönområden. Inför den nya nämndorganisationen arbetar Ekonomiavdelningen med att se över kommunens ekonomistyrning i syfte att skapa förbättrade förutsättningar för Kommunstyrelsen att prioritera och fördela medel till nämnderna. I samband med det arbetet sker också en översyn av nyckeltal för standardkostnader inom samhällsbyggnadsområdet. Syftet är att skapa en möjlighet för jämförelse som sedan ligger till grund för likvärdig budgetfördelning mellan nämnderna. Färdigställande av arbetet planeras till hösten 2022 för att ligga till grund för budgetarbetet 2023.

Under hösten har det initierats ett arbete med att ta fram programgemensamma rutiner för dialog med externa parter. Syftet är att säkerställa god planering, framförhållning och samordning när externa fastighetsägare bygger nytt eller genomför genomgripande förändringar på sina fastigheter.

Under 2021 har Stadsrevisionen genomfört en granskning av underhållet av gator och vägar. Utifrån den genomförda granskningen ger revisionen den samlade bedömningen att Tekniska nämnden inte helt har säkerställt ett ändamålsenligt underhåll av kommunens gator och vägar. Revisionen lyfter fram att tilldelad budget är inte tillräcklig i förhållande till verksamhetens egen bedömning av det faktiska behovet. Under 2022 kommer Park och gata att genomföra en skadeinventering och besiktning av nämndens totala vägnät samt gång- och cykelbanor. Resultatet från skadeinventeringen kommer att kopplas till underhållsbehovet i beläggningsprogrammet samt investeringsprogrammet.

Genomlysningen av vinterväghållningen som genomfördes under 2021 visar på ett kostnadseffektivt arbete som skapar mervärde för medborgaren i form av god kvalitet på utförandet. Men den visar även att verksamheten har underskott i budget på 10 miljoner kronor för upprätthållande av standarden för vinterväghållningen en så kallad normalvinter. Om ambitionsnivån behöver sänkas innebär det bland annat nämnden inte kan garantera en trygg, trafiksäker och tillgänglig vinterväghållning samt att vi inte kan leva upp till kommunens prioriterade inriktning avseende ökat cyklande.

En flytt till nya lokaler i Berglunda för förvaltningens verksamhet som idag är lokaliserad på Aspholmen, Norrbackavägen och Brunnerska huset samt Gas ger förutsättningar för högre effektivitet i förvaltningens grunduppdrag. I Berglundaprojektet ska en totalentreprenad upphandlas av hyresvärden Örebroporten under hösten/vintern 2021 och planerad byggstart blir första halvan av 2022. Inflyttning är planerad till andra kvartalet 2023. Förvaltningen har påbörjat, och har under 2022 en utmaning med, sin förändringsresa för att uppfylla ett högre samutnyttjande och samarbete mellan verksamheter. Tekniska nämnden kommer att få en driftkostnadskonsekvens av ökad hyreskostnad som inte inryms inom nämndens befintliga budgetram.

Omvärldens förväntningar på digitala tjänster och även medarbetares förväntningar på en digitaliserad arbetsmiljö är hög. Utmaningen framöver kommer att vara att slutföra alla initiativ inom digitalisering och att försöka välja rätt väg framåt. Förvaltningen befinner oss i ett läge där vi redan nu, men även framöver kan välja att lösa olika uppgifter i olika system. Vi måste försöka renodla våra processer och val av stödjande system så att vi gör rätt sak, på rätt sätt, i rätt system och på så sätt blir så effektiva som möjligt. Frågan kring rätt systemstöd för en effektiv hantering, krävs omfattande stöd från objektledning och Kommunstyrelseförvaltningen.

Förvaltningen har haft fortsatt stort fokus på arbetsmiljöarbete och har arbetat med flera åtgärder för att stärka chefers förutsättningar att arbeta för en god arbetsmiljö. Under året genomfördes två chefsdagar med fokus att öka chefernas kunskap kring förändringsledning, som en del i förberedande arbetet inför flytt till Berglunda lokaler. Detta arbete kommer att fortsätta under 2022. Under våren genomfördes en gemensam arbetsmiljöutbildning för förvaltningens chefer och skyddsombud och under hösten påbörjade förvaltningen en satsning i samarbete med Suntarbetsliv för att främja friskfaktorer. Två digitala förvaltningsträffar har genomförts med teamet Offentlighet och sekretess samt Service och bemötande. Vid träffarna fick medarbetarna även presenterat en nulägesbild över förvaltningens mål och uppdrag, som en del i att tydliggöra måluppföljningen. Kränkande särbehandling ska inte förekomma på förvaltningen och är ett av de områden som förvaltningens skyddskommitté prioriterat under året. Inom den kommungemensamma processe för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) ingår ett förebyggande arbete som ska genomföras på samtliga arbetsplatser. Cheferna har fått genomgång av det nya arbetssättet samt APT-material att arbeta vidare med.

Revisionen har genomfört en fördjupad granskning av Tekniska nämndens arbetsmiljöarbete. Ett arbete pågår utifrån revisionens rekommendationer, där en del omfattar arbetsskador och tillbud. En bättre tillgänglighet i STELLA skulle underlätta inrapportering av arbetsskador och tillbud, vilket för närvarande undersöks. En lösning för mobil åtkomst var planerad att testas av en grupp inom förvaltningen under hösten 2021 men fick ställas in då besked kom från objektledningen att det saknades resurser. Förvaltningen har uttryckt sitt starka önskemål om att mobilåtkomst till systemet prioriteras i objektplanen för 2022.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Genomlysning av vinterväghållning visar på ett kostnadseffektivt arbete som skapar mervärde för medborgaren i form av god kvalitet på utförandet. Den visar även att verksamheten har underskott i budget på 10 miljoner kronor för upprätthållande av standarden för vinterväghållningen en så kallad normalvinter. • Park och gata har påbörjat ett arbete med att ta fram en organisation för hantering av skadeärenden där nämnden lidit skada för exempelvis påkörda eller nedkörda trafikljus, belysningsstolpar och liknande. Implementering sker 2022. • Riktlinjer av förnyelse för det befintliga ledningsnätet är antaget i Tekniska nämnden. • Ett nära samarbete mellan Kundservice VA och Kundservice Avfall kring utskick av fakturabilagor, byte till digitala betalningsätt samt gemensamma e-tjänster sedan några år visar på goda resultat. 2018 skickades drygt 50,000 fakturor ut digitalt, under 2021 landar vi på drygt 70,000 fakturor som går ut via digitala utskick istället för som pappersfakturor. • Utbyte av mekaniska vattenmätare mot fjärrstyrda vattenmätare som kan läsas av digitalt fortgick under året. Nyuppsättning av mätare är alltid fjärrstyrda. Av cirka 19,000 vattenmätare är nu 9 500 fjärrstyrda. • Webbkameror har installerats i reningsverk och pumpstationer för bättre övervakning. • Inom fordonsverksamheten har flera system upgraderats för att bättre motsvara verksamhetens behov. • Fortsatt satsning kring chefs förutsättningar genom bland annat arbetsmiljöutbildning, samarbete med Suntarbetsliv för att främja friskfaktorer samt löpande insatser på chefsmöten och förbättrade APT-stödmaterial. • Löpande återrapportering till nämnden avseende förvaltningens arbetsmiljöarbete. • Utveckling av laborieverksamheten inom VA pågår inom flera områden. Som exempel har ett omfattande arbete med validering för utökning och effektivisering av analysmetoder för aluminium, mangan och färg genomförts. En ny modell för att bearbeta och tolka 	<ul style="list-style-type: none"> • Upphandlingsenhetens begränsade kapacitet medför bland annat förseningar och fördyringar för våra upphandlade tjänster och varor. Tillsammans med Upphandlingsenheten kommer förvaltningen utveckla prioriteringsarbetet av beställda upphandlingar i syfte att effektivisera processen. • En systematik kring avvikelshantering bör implementeras i verksamheten • Kränkande särbehandling ska inte förekomma inom förvaltningen. • Tydliggöra mål och måluppföljning för alla medarbetare i syfte att skapa en förståelse för sitt bidrag till kommunens målsättningar genom sitt dagliga arbete. • Förebyggande arbetsmiljöarbete behöver förbättras där arbetsskador/tillbud ingår. • Identifiera fler alternativa kanaler för löpande information till kunderna hos VA och Avfall, som till exempel fler utskick via e-post eller som SMS. • Under 2021 påbörjades en förstudie för att undersöka möjligheterna att ersätta pappershanteringen för vattenmätare med en app, för personalen ute i fält. Förstudien slutförs under 2022.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<p>resultat över kompetensprövningar för de mikrobiologiska proverna har tagits fram.</p> <ul style="list-style-type: none"> Arbete med internkartan går framåt och under senhösten har demovisningar hållits och det finns nu en demoversion tillgänglig på intranätet. I början av 2022 släpps den nya internkartan med liknande funktionalitet som den gamla intranätsskarta. 	

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel enheter/grupper med HME-värde på minst 78 (procent)	34	47	50	öka
Hållbart medarbetarengagemang (HME)				
Övergripande index				
- Totalt	70	73	75	öka
- Kvinnor	70	75	75	öka
- Män	71	72	74	öka
Delindex Motivation				
- Totalt	70	72	73	öka
- Kvinnor	70	75	74	öka
- Män	70	71	73	öka
Delindex Ledarskap				
- Totalt	71	75	75	öka
- Kvinnor	73	78	76	öka
- Män	70	74	75	öka
Delindex Styrning				
- Totalt	70	72	75	öka
- Kvinnor	67	72	77	öka
- Män	71	72	74	öka
OSA-index				
Övergripande index				
- Totalt	69	74	75	öka
- Arbetsorganisation	77	78	80	öka
- Arbetsbelastning och krav	69	74	73	öka
- Handlingsutrymme och kontroll	65	71	73	öka
- Ledarskap	64	69	71	öka
- Stöd	72	77	78	öka
- Kunskap och utveckling	76	77	80	öka
- Säkerhet och hälsa	60	65	67	öka
- Friskfaktorer	70	79	80	öka
Antal inrapporterade händelser (arbetsskador/tillbud) i system STELLA				
Både arbetsskador och tillbud *				
- Totalt	39	50	74	minska
- Kvinnor	11	19	25	minska
- Män	28	31	49	minska
Enbart arbetsskador *				

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
- Totalt	25	31	36	minska
- Kvinnor	8	11	10	minska
- Män	17	20	26	minska
Enbart tillbud *				
- Totalt	14	19	38	minska
- Kvinnor	3	8	15	minska
- Män	11	11	23	minska
Andel medarbetare som utsatts för kränkande särbehandling (mobbing, sexuella trakasserier samt diskriminering) av kollega/chef under de senaste 12 månaderna? (procent)				
- Totalt	-	13	**	minska
- Kvinnor	-	5	**	minska
- Män	-	6	**	minska
- Kan ej ta ställning/vill ej svara	-	1	**	-
Andel anställda kvinnor (procent)	29	29	29	öka
Ekonomisk ramavvikelse				
- Skattefinansierad verksamhet	-38,2	+5,7	-21	+/- 0
- varav vinterväghållning	-17,6	+11,2	-2,6	+/- 0
- Vatten och avlopp	-12,3	+3,0	+16,4	+ 0,7
- Avfall	-1,0	-7,2	-6,3	-4,9
- Gas	+0,3	+1,8	+3,4	+0,5
Drift- och underhållskostnad dricksvattenproduktion (kr/ansluten)	111	116	117	Minska
Drift- och underhållskostnad för distribution av dricksvatten (kr/ansluten)	157	202	161	Behålla/ minska
Drift- och underhållskostnad för avledning av spillavloppsvatten (kr/ansluten)	101	92	97	Behålla/ minska
Drift- och underhållskostnad för behandling av avloppsvatten (kr/ansluten PE=personequivivalent person)	169	200	222	Minska
Kommentarer till indikatorernas prognos				
* Målvärdet 2021 i indikatorn avser att arbetsskador och tillbud ska minska på förvaltningen. Förvaltningen vill emellertid att inrapporteringen av arbetsskador och tillbud i systemet STELLA ska förbättras, vilket kan medföra att utfallet till en början blir högre för att sedan minska.				
** Det kommer ingen enkätundersökning kring kränkande särbehandling under 2021. Uppföljning kommer istället att ske inom ”Att sätta OSA-mål” som är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet.				
Uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet ändras från och med 2021 till en mer kvalitativ uppföljning med egen rapportering till samtliga nämnder inom Örebro kommun, inklusive till KS och KF. Indikatorn ”Andelen grönt, gult och rött i checklista för systematiskt arbetsmiljöarbete för uppföljningen” tas därmed bort.				

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Nämnder och styrelser i kommunen ska säkerställa hög budgetföljsamhet

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

Örebro kommun ska arbeta nämndövergripande för att nå högsta möjliga resursnytta

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

Nämnden har valt att klustra kommunfullmäktigemålen ovan inom målområdet då nämndens valda åtaganden bidrar till flera kommunfullmäktigemål.

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- Åtgärder och utveckling av arbetssätt att säkerställa en ekonomisk hållbar långsiktighet och ekonomi i balans.
Pågående
- Ta fram långsiktiga underhållsplaner för nämndens reinvesteringsbehov som tydligare kopplas till investeringsprogrammet. Under året ska bland annat en plan för belyningsunderhåll vara prioriterad att tas fram.
Pågående
- Beräkningar och uppföljningar av driftskostnad för utökad driftsåtagande för att säkerställa underlag till investering- och driftbudget.
Pågående
- Arbetet med att upprätta ett åtgärdsprogram för vinterväghållningen fortsätter under året.
Pågående
- Planering inför flytt till Berglunda lokaler för förvaltningens verksamhet som idag är lokaliserad på Aspholmen, Norrbackavägen och Brunnerska huset.
Pågående
- Delta i kommungemensamma projektet Förenklad informationshantering (FIHA).
Pågående
- Fortsätta arbetet med förvaltningens scanning av dokument och ritningar.
Pågående
- Arbeta med effektivare inköpsorganisation och ökad köptrohet.
Pågående

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Regelbundna ekonomiuppföljningar genomförs inom alla verksamheter för att säkerställa en ekonomi i balans och åtgärder ska vidtas vid budgetavvikelser. Under hösten har förvaltningen fått en utökad ekonomiresurs som i huvudsak arbetar mot Park och gata.

Behov av stöd i ekonomiprocessen har identifierats och sammanställas utifrån avvikelserapportering och inlämnats till Kommunstyrelseförvaltningen.

Arbetet med investeringsplanerna för år 2023 - 2026 har under 2021 tidigarelagts till hösten, vilket medfört att nämnden kunnat ta beslut redan i januari. Mindre justeringar kan göras inför beslut i Programnämnden under våren, men det stora förarbetet med planerna är gjort. För att identifiera och synliggöra investeringsbehovet är det fortsatt prioriterat att jobba med underhållsplaner. Uppdraget med att ta fram underhållsplaner påbörjades under 2021 och kommer att fortsätta under ett antal år framöver. Det har gjorts en identifiering och prioritering av vilka underhållsplaner som behöver tas fram. Underhållsplan för belysning och broar är framtagna och underhållsplan för lekmiljöer, vattenlek samt träd har påbörjats. Underhållsplaner ligger till grund för investeringsplanerna och i takt med att de blir färdigställda rapporteras de vidare till Programnämnden och Kommunstyrelsen innan beslut om investeringsplaner fattas.

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av underhållet av kommunens gator och vägar. I granskningen rekommenderas bland annat att genomföra en skadeinventering av kommunens gatu- och vägnät, vilket kommer att genomföras 2022.

En årlig revidering har skett av ekonomiska nyckeltalen för driftsytor och dessa finns med som underlag till investering- och driftbudgetarbetet. I arbetet ingår även att säkerställa tillkommande ytor och sträckor för både gator och vägar samt för parker och grönområden. Inför den nya nämndorganisationen arbetar Ekonomiavdelningen med att se över kommunens ekonomistyrning i syfte att skapa förbättrade förutsättningar för Kommunstyrelsen att prioritera och fördela medel till nämnderna. I samband med det arbetet sker en översyn av nyckeltal för standardkostnader inom samhällsbyggnadsområdet. Syftet är att skapa en möjlighet för jämförelse som sedan ligger till grund för likvärdig budgetfördelning mellan nämnderna. Färdigställande av arbetet planeras till hösten 2022 för att ligga till grund för budgetarbetet 2023.

Genomlysningen av vinterväghållningen som genomfördes under 2021 visar på ett kostnadseffektivt arbete som skapar mervärde för medborgaren i form av god kvalitet på utförandet. Men den visar även att verksamheten har underskott i budget på 10 miljoner kronor för upprätthållande av standarden för vinterväghållningen en så kallad normalvinter. Under 2021 påbörjades vissa åtgärder kopplat till genomlysningen. För att komma i balans krävs antingen en ramförstärkning eller riktade åtgärder för att sänka kostnaderna.

Förvaltningen har regelbundna avstämningar med Upphandlingsenheten kring prioriterade upphandlingar som står kö. Det finns behov av att effektivisera och utveckla prioriteringsarbetet för att korta ledtider och öka delaktigheten av beställda upphandlingar. Genom internkontrollen har beställningen av upphandlingar styrts upp och e-tjänsten har förbättrats samtidigt som delaktigheten ökat. Avfall har tillsammans med Upphandlingsenheten, utvecklats en modell och verktyg för en strukturerad uppföljning gällande avtalsefterlevnad. Upphandlingsenhetens begränsade kapacitet medför dock bland annat förseningar och fördröjningar för våra upphandlade tjänster och varor.

I Berglundprojektet ska en totalentreprenad upphandlas av hyresvärden Örebroporten under hösten/vintern 2021 och planerad byggstart blir första halvan av 2022. Inflyttning är planerad till andra kvartalet 2023. Det har under året gjorts en utbildningsinsats kring förändringsledning, som syftar till att öka kunskapen hos cheferna gällande reaktioner i förändringar och hur chefer på bästa sätt kan stötta medarbetare i pågående förändringar.

Digitaliseringen har ett fortsatt stort fokus under verksamhetsåret. Även om projektet FIHA ännu inte har påbörjat genomförandefasen, har det gjorts vissa förberedelser inom förvaltningen. Skanningen av ritningar och andra dokument pågår och kommer troligtvis att vara klart under våren 2022 enligt den ursprungliga planen. Inom fordonsverksamheten har flera IT-system uppdaterats för att bättre motsvara verksamhetens behov. Det har exempelvis skett en utveckling av ett effektivt IT-systemstöd för Vagnpark samt uppdatering av ett modernt systemstöd inom Verkstaden. Även Förrådets och Combuds IT-system Pyramid har utvecklats under 2021 och arbetet fortsätter under 2022. Park och Gata deltar i kommungemensamt projekt för att upphandla nytt gemensamt ärendehanteringssystem. För Avfall och Vatten och avlopp har vissa initiala steg tagits för att upphandla nytt avtal för EDP Future, vilket kan komma att leda till byte av system. Förvaltningen kommer fortsätta arbete med utveckling av e-tjänster som exempelvis utveckling av en e-tjänst inom Fordon för beställning av tjänstecykel.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Nämndens bidrag till målet genom åtagande

- Genomförande av aktiviteter i Tekniska förvaltningens åtgärdsplan för arbetsmiljöarbetet utifrån följande prioriterade områdena av Skyddskommittén:
 - Inga medarbetare eller chefer upplever sig utsatta för kränkande särbehandling.
 - Medarbetare ska uppleva att målen för verksamheten är tydliga och följs upp på ett bra sätt.
 - Medarbetarna ska uppleva att det inte finns några risker för säkerheten eller hälsan på arbetsplatsen.
 - Stärka chefers förutsättningar.
 - Implementering av SAM

Pågående

- Arbeta med strategisk kompetensutveckling utifrån Säkra kompetensen.

Pågående

Nämndens bidrag till utveckling inom målet genom åtaganden, ordinarie arbete i grunduppdraget samt etablerade arbetssätt

Fokus på en bättre arbetsmiljö fortsätter med en positiv utveckling. Resultatet för medarbetarenkät 2021 visade en positiv effekt av årets arbetsmiljöarbete med en höjning av förvaltningens totala HME-värde samt OSA-index. Arbete kring att stärka chefers förutsättningar har fortsatt under året. Under våren genomfördes en gemensam arbetsmiljöutbildning för förvaltningens chefer och skyddsombud som baserades på Sunt arbetsliv arbetsmiljöutbildning ”Den goda arbetsmiljön”. I samband med arbetsmiljöutbildningen väcktes intresse för att ta nästa steg i förvaltningens arbetsmiljöarbete och stärka förvaltningens friskfaktorer. Förvaltningen inledde därför ett samarbete med Sunt arbetsliv under året och arbetet med att stärka förvaltningens friskfaktorer kommer att fortsätta under flera år.

Kundservice inom Avfall, Bygg och drift, Vatten och avlopp samt Parkering har genomfört ”Det goda samtalet”, coaching kundkontakt i telefon. Utbildningen syftar till att öka kunskapen hos medarbetare hur man hanterar svåra samtal.

Kränkande särbehandling ska inte förekomma på förvaltningen och är ett av de områden som förvaltningens skyddskommitté prioriterat under året. Inom den kommun-gemensamma processe för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) ingår ett förebyggande arbete som ska genomföras på samtliga arbetsplatser. Cheferna har fått genomgång av det nya arbetssättet och APT-material att arbeta vidare med. HR har fått ett utredningsuppdrag kring att skapa en rutin för anmälan av kränkande särbehandling, detta i syfte att förtydliga hur chefer och medarbetare ska gå till väga vid en eventuell anmälan och vad som blir nästa steg efter att en anmälan har uppförts.

Det förebyggande arbetsmiljöarbetet vid förvaltningen behöver förbättras där arbetsskador/tillbud ingår. Cheferna har under våren fått information och ett APT-material att vidareinformera/påminna sina medarbetare kring vikten av inrapportering i STELLA. En bättre tillgänglighet i STELLA skulle underlätta inrapportering av arbetsskador och tillbud, vilket för närvarande undersöks. En lösning för mobil åtkomst var planerad att testas av en grupp inom förvaltningen under hösten 2021 men fick ställas in då besked kom från objektledningen att det saknades resurser. Förvaltningen har uttryckt sitt starka önskemål om att mobilåtkomst till systemet prioriteras i objektplanen för 2022.

Rapporter och delprocesser inom den Förstärkta årsprocessen såsom verksamhetsplan, mål- och aktivitetsplan, uppdragsplan, delårsrapport och nulägesanalys följer målstrukturen i kommunens övergripande strategi och budget (ÖSB). Syftet är att processen ska skapa ”röd tråd” och tydliggöra hur vi som förvaltning bidrar till utveckling till Örebro kommunen målområden/ kommunfullmäktigemål. Inom den Förstärkta årsprocessen genomförs också nulägesanalyser på både förvaltningsövergripande- och verksamhetsnivå. Arbetet syftar bland annat till att ge en samlad bild över nuläget med fokus på positiva iakttagelser och förflyttningar framåt samt identifiera förbättringsområden och behov av utveckling. Resultatet ligger till grund för Tekniska nämnden Nulägesöversikt som lyfter fram nämndens inspel till kommande budget och verksamhetsplanering.

Kompetensförsörjning är en viktig fråga framåt. Det är fortfarande svårt att rekrytera vissa befattningar, vilket blir en utmaning för att inte tappa kvalitet och tempo i investeringsprojekten och planering av daglig drift samt underhåll. Förvaltningen arbetar med frågan genom exempelvis Säkra kompetensen samt genom samarbete med bland annat yrkesskolor, gymnasieskolor och utbildningsföretag i syfte att väcka intresse för framtida studie- och yrkesval. Vatten och avloppsverksamheten arbetar med strategisk rekrytering genom riktade kampanjer i sociala medier.

Det finns en kompetensutvecklingsplan över det samlade kompetensutvecklingsbehovet på förvaltningen (för både chefer och medarbetare), där ansvaret för genomförande är fördelat på flera verksamheter/enheter. Arbetet har till viss del pausats med anledning av pandemin.

5. Analysunderlag – ekonomi.

Årets resultat – ekonomi

Nämndens budgetram per sista december 2021 för den skattefinansierade verksamheten uppgick till 199 mnkr och resultatet för året visar ett underskott om ca 21 mnkr. Den enskilt största avvikelser beror på upparbetade kostnader kopplat till senaste årens tvist avseende asfaltsbeläggningar. Upparbetade kostnader från åren 2017 – 2020 samt kostnader under år 2021 för framför allt advokatkostnader, summerar till totalt 14 mnkr och får en direkt påverkan på 2021 års resultat.

Övriga underskott inom Park- och gatuverksamheten beror i stora drag på minskade intäkter från externa markavtal (4 mnkr), högre kostnader från vinterväghållningen (2,6 mnkr) samt generellt högre kostnader än budgeterat för renhållningen och underhåll av gator och parker.

Projekt enheten har fortsatt ofinansierade OH-kostnader till följd av förändrad redovisningsriktlinje för tidsskrivning och gör ett underskott om 3,4 mnkr. Underskottet matchas av ett överskott inom Fordonsverksamheten med 3,9 mnkr med anledning av lägre kapitalkostnader än budgeterat. Även Gasverksamheten gör ett överskott om 3,4 mnkr med anledning av lägre kostnader än budgeterat för planerat underhåll, personal samt lägre kapitalkostnader.

De taxefinansierade verksamheterna finansierar sig själva genom intäkter och har därför en nettobudget om 0 kr. Avfallsverksamheten planerade i samband med VP 2021 för ett underskott om 4,9 mnkr. Resultatet blev 6,3 mnkr i underskott vilket innebär att avvikelser mot budget visar ett underskott om 1,4 mnkr och som beror på flera kostnadsökningar.

Vatten- och avloppsverksamheten redovisar en positiv avvikelse med 16,4 mnkr. Resultatet är betydligt högre än prognosen i delårsbokslut 1 och 2 och de största avvikelserna beror dels på lägre kapitalkostnader för investeringar, lägre räntekostnader på finansiella lån och lägre personalkostnader, dels betydligt högre intäkter än budgeterat från brukningstaxan.

Avvikelser inom de taxefinansierade verksamheterna justeras mot det egna kapitalet i samband med årsbokslutet.

Effekter av coronapandemin

De ekonomiska effekterna av coronaviruset är svåra att bedöma fullt ut. Det finns kostnadsminskningar, kostnadsökningar men också stora intäktsbortfall. De större negativa avvikelserna kan härledas till:

- Lägre parkeringsintäkter på grund av att färre har visats och parkerat i staden (ca 2,8 mnkr).
- Ökat användande av parker och andra utemiljöer vilket bland annat har inneburit ökat behov av renhållning på allmänna platser, som uppskattningsvis medfört merkostnader om ca 1 mnkr.
- Avfallsverksamheten, återvinningscentraler (ÅVC), har haft fler besök under året vilket har lett till att verksamheten fått ställa om och bemanna ÅVC i större utsträckning. Merkostnader härleds bland annat till personalkostnader, transportkostnader och tippavgifter.

Verksamheterna har även haft lägre kostnader för kurser, konferenser, resor och logi än vad som budgeterades för året. Vad gäller personalkostnader finns också positiva avvikelser, med anledning av att staten har ersatt kommunen för sjuklönekostnader.

Under året har Kommunstyrelsen beslutat om att även under 2021 underlätta för näringslivet genom att reducera avgifterna för upplåtelse av offentlig platsmark för uteserveringar inom kommunen. Beslutet innebar en nedsättning av markupplåtelseavgiften för uteserveringar med 30 kvm avgiftsfri yta. 83 restauranger har kunnat ta del av reduktionen som totalt uppgår till ca 1,5 mnkr. Minskade intäkter till följd av reduktionen för Tekniska nämnden har kompenserats av Kommunstyrelsen.

Effektivisering

I samband med delårsrapport 1 prognostiserades flera negativa avvikelser inom flera områden. Avvikelserna berodde till största del på effekter av pandemin med bland annat mycket lägre parkeringsintäkter, men också på grund av flera höga underhållskostnader. För att säkra en långsiktig hållbar ekonomi har verksamheterna vidtagit ett antal åtgärder med syfte att nå ett resultat i nivå med budget.

Bland annat har verksamheterna, när det har varit möjligt, medvetet avvaktat med vissa rekryteringar och återbesättningar för att minska personalkostnader. Effekten av detta är tydligt inom samtliga verksamhetsområden med betydligt lägre personalkostnader än budgeterat.

Inom Park- och gatuverksamheten har det även tagits beslut om omklassning av vissa underhållsåtgärder och därmed fått lägre nettokostnadseffekter. Ett exempel är omklassning av ytor för gräsklippning som har genererat högre kostnader för klippning av högt gräs och ängsytor, dock betydligt lägre kostnader för gräsklippning och trimning. Nettoeffekten om ca 1,1 mnkr har ökat möjligheten till att nå en budget i balans samtidigt som omklassningen gynnar den biologiska mångfalden. Verksamheten har också medvetet varit restriktiva med extra beställningar på skötsel och renhållning för att hålla nere kostnaderna.

Nämndens generella effektiviseringskrav enligt Programplan 2021 är 1,6 mnkr. För att hantera uppdraget har nedan effektiviseringsåtgärder beslutats i VP 2021, som är en blandning av ambitionsförändring samt effekter av redan fattade beslut.

Förslag till åtgärd	År	Belopp (mnkr)	ÖSB målområde	Geografiskt område som påverkas	Specifika målgrupper som påverkas	Konsekvenser
Plaskdammar	2021	0,5	1.Örebro i sin fulla kraft, 4.Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet, 6.Hållbara och resurseffektiva Örebro	Hela Örebro	Barn i yngre åldrar och deras vårdnadshavare.	Åtgärden innebär att medel avseende drift av plaskdammar reduceras. Uppdrag att utreda alternativ. Medborgare hänvisas till plaskdammar i bostadsområden.

Hindersmässan, genomförande av marknad inställd	2021	0,3	6.Hållbara och resurseffektiva Örebro	Centrala Örebro	Näringsidkare från Örebro och övriga landet.	Effekt av Tekniska nämndens beslut om Hindersmässan den 15 oktober 2020.
Parkeringsavgifter	2021	0,8	6.Hållbara och resurseffektiva Örebro	Centrala Örebro	Bilister får förändrad avgift, näringsidkare kan gynnas av högre omsättning av parkeringsplatser	Effekt av Kommunfullmäktiges beslut om taxor och avgifter 2021.
Summa		1,6				

Effektiviseringsåtgärden ”Plaskdammar” förväntas inte riktigt nå hela effekten 500 tkr detta år, då det fortfarande finns fasta kostnader om ca 100 tkr som inte går att effektivisera bort. Åtgärden ”Parkeringsavgifter” är svår att bedöma hur väl förändrade taxor har fått effekt på intäkterna med anledning av de stora intäktsbortfall när färre vistats och parkerar i staden.

5.1 Enheternas ekonomiska resultat

Nämnd	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2021 Budget	2021 Avvikelse	Förändr tkr 2020 o 2021	Förändr % 2020 o 2021
3 Intäkter	21	0	0	0	-21,3	-100,0
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-84	-91	-100	9	-6,7	8,0
5 Personalkostnader	-800	-816	-760	-56	-15,7	2,0
7 Övriga kostnader	-6	-21	-30	9	-15,6	265,3
Netto	-869	-928	-890	-38	-59,2	6,8

Kostnaderna för nämnden avviker med 38 tkr i underskott och relateras främst till högre kostnader än budgeterat för nämndarvoden.

Park och gata vinterväghållning	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2021 Budget	2021 Avvikelse	Förändr tkr 2020 o 2021	Förändr % 2020 o 2021
3 Intäkter	2 892	4 189	2 250	1 939	1 296,3	44,8
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-9 096	-21 766	-18 814	-2 952	-12 669,6	139,3
6A Lokalhyror	-169	-182	-131	-51	-12,3	7,3
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-2 179	-4 514	-3 058	-1 456	-2 334,8	107,1
7 Övriga kostnader	-262	-374	-247	-127	-111,9	42,7
Netto	-8 815	-22 647	-20 000	-2 648	-13 832,3	156,9

Park och gata exklusive vinterväghållning	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2021 Budget	2021 Avvikelse	Förändr tkr 2020 o 2021	Förändr % 2020 o 2021
3 Intäkter	211 660	190 907	162 657	28 250	-20 752,3	-9,8
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-187 139	-171 064	-156 195	-14 869	16 075,2	-8,6
5 Personalkostnader	-78 867	-75 670	-82 684	7 014	3 197,6	-4,1
6A Lokalhyror	-11 514	-10 309	-10 081	-227	1 204,8	-10,5
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-86 477	-77 668	-45 513	-32 155	8 808,9	-10,2
7 Övriga kostnader	-10 189	-17 268	-10 122	-7 146	-7 078,6	69,5
Netto	-162 527	-161 071	-141 938	-19 133	1 455,7	-0,9
Varav, NCC-förlikning		14 126	0	14 126		
Netto	-162 527	-146 945	-141 938	-5 007	15 581,7	-9,6

Park- och gatuverksamheten prognostiserar totalt ett underskott om ca 21,5 mnkr. Den enskilt största avvikelsen beror på upparbetade kostnader kopplat till senaste årens tvist avseende asfaltsbeläggningar. Upparbetade kostnader från åren 2017 – 2020 samt

kostnader under år 2021, framför allt advokatkostnader, summerar till totalt 14 mnkr och som får en direkt påverkan på 2021 års resultat.

Vinterväghållningen redovisar ett underskott om 2,8 mnkr som framför allt beror på att kostnaderna för halkbekämpningen väntas bli högre än budgeterat för året. I övrigt har det i år inte varit några större snömängder vilket har inneburit att kostnader för plogning och bortforsling av snö har kunnat hållas nere i linje med planerad budget.

Parkeringsenheten som under hösten prognostiserade ett nettounderskott om totalt 3,2 mnkr, har gjort en positiv avslutning på året och återhämtat hela underskottet. Enheten redovisar ca 2,8 mnkr i lägre intäkter för året när färre visats och parkerar i staden. Men även kostnaderna har kunnat hållas på en lägre nivå och nettoeffekten blir därför väldigt nära en budget i balans. Kostnadsminskningarna beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat.

Verksamheten prognostiserar även lägre intäkter om totalt 4 mnkr för markavtal kommunen har tecknat med företag som har behov av att anlägga ledningar i allmän platsmark. Två avtal har enligt överenskommelse varit föremål för utvärdering vilket har resulterat i lägre ersättningsbelopp om 1,6 mnkr för år 2021 samt ytterligare 1,6 mnkr retroaktivt för år 2020. Resterande 0,8 mnkr i lägre intäkter från markavtalen beror på en felaktig periodisering av en kundfaktura år 2020 som har fått effekt på 2021 års resultat.

På enhetsnivå har det på grund av pandemin resulterat i vissa kostnadsminskningar för bland annat kurser, konferenser, resor och logi. Men verksamheten har också ofinansierade ökade underhållskostnader som även i år bidrar till verksamhetens underskott. De större negativa avvikelserna kan härledas till:

- Höga kostnader för trafikskador på trafikljus och belysning, troligtvis med anledning av att staden förtätas och gaturummet minskar vilket leder till att fordon får mindre utrymmen att köra på. Verksamheten ser över möjligheter till att identifiera skadorna för att kunna driva dem gentemot försäkringsbolagen.
- Ökade underhållskostnader för offentliga toaletter när driftsåtagandena utökas.
- Kostnadsökningar för utökat behov av renhållning på allmänna platser dels med anledning av ökat användande av parker och andra utemiljöer som en effekt av pandemin, dels som en effekt av att kommunen växer och fler invånare vistas på allmänna platserna. På senare tid har verksamheten även märkt av en negativ beteendeförändring med mer nedskräpning till följd och som bland annat kan vara skälet till senaste tidens rättproblem i staden.

Kapitalkostnader för gatuinvesteringar redovisar ett underskott om 1,5 mnkr. Budgeten regleras med den så kallade volympotten vartefter investeringarna avslutas och aktiveras. I volympotten finns dock budgetbegränsningar för investeringar i LED-belysning och asfaltsunderhåll, som under året har passerat budgettaket och förväntas bli betydligt högre.

Till år 2022 har nämnden beslutat om att omprioritera medel till att täcka underskottet för LED-belysningen. Vad gäller asfaltsunderhållet beräknas underskottet under 2022 uppgå till 6,3 mnkr. År 2015 förändrades redovisningsprincipen för asfaltsunderhållet där större underhåll som tidigare redovisades som driftkostnader gjordes om till att redovisas som investeringar. En budget om 5 mnkr tillskapades för kapitalkostnaderna med restriktionen om att inte inkludera budgeten i de så kallade volympottsfinansierade

investeringar. Kapitalkostnadsbudgeten har de senaste åren urholkats och utrymmet om 5 mnkr har sedan år 2020 övertrasserats, utan att kompensation för kapitalkostnader erhållits från KS.

Under hösten 2021 beslutade Kommunstyrelsen att tilldela Programnämnden 7 mnkr för att möjliggöra tillfälliga satsningar under 2021 i syfte att minska kostnadsnivån för kommande år. Programnämnden beslutade vidare att fördela 4,5 mnkr till Tekniska nämnden som i sin tur beslutade om nedan fördelning till underhållsåtgärder som är möjliga att genomföra under hösten inom Park och Gata. Åtgärderna bedömdes förlänga livslängden på kommunens tillgångar och samtidigt hålla nere kommande års driftkostnader för underhållsåtgärder.

- Belysning: 1 500 tkr
- Gatuunderhåll inklusive beläggning: 900 tkr
- Broar: 500 tkr
- Industrispår: 200 tkr
- Underhållsåtgärder inom Parken: 1 400 tkr

Samtliga åtgärder har kunnat genomföras med undantag för ”Gatuunderhåll inklusive beläggning” som inte har förbrukats fullt ut. Med anledning av den korta framförhållningen har det varit svårt att hinna genomföra planerade åtgärder. För några mindre åtgärder har det också varit en svårbedömd gränsdragning mot vad som ska klassificeras som investeringskostnad. Redovisningsriktlinjerna har varit överordnat och kostnaderna har i de fallen redovisats som investeringskostnader.

	2020	2021	2021	2021	Förändr tkr	Förändr %
Kapitalkostnader exploatering	Bokslut	Bokslut	Budget	Avvikelse	2020 o 2021	2020 o 2021
3 Intäkter	130	129	1 000	-871	-0,2	-0,1
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-28 160	-27 507	-28 695	1 188	652,9	-2,3
Netto	-28 030	-27 377	-27 695	318	652,8	-2,3

Kapitalkostnader för **exploateringsinvesteringar** avviker med 0,3 mnkr i överskott. Budgeten regleras via särskilda budgetanslag och avvikelsen regleras under år 2022.

	2020	2021	2021	2021	Förändr tkr	Förändr %
Bredband	Bokslut	Bokslut	Budget	Avvikelse	2020 o 2021	2020 o 2021
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-64	-60	-100	40	4,8	-7,4
Netto	-64	-60	-100	40	4,8	-7,4

Kostnader för **bredband** avser kapitalkostnader för drifttagna investeringar genomförda under 2018 – 2021.

	2020	2021	2021	2021	Förändr tkr	Förändr %
Fordon	Bokslut	Bokslut	Budget	Avvikelse	2020 o 2021	2020 o 2021
3 Intäkter	146 787	138 783	114 460	24 323	-8 003,8	-5,5
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-80 576	-72 081	-52 897	-19 184	8 495,3	-10,5
5 Personalkostnader	-18 246	-17 996	-17 262	-734	249,3	-1,4
6A Lokalhyror	-10 698	-10 972	-10 240	-732	-273,4	2,6
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-36 441	-35 796	-35 395	-401	645,8	-1,8
7 Övriga kostnader	-2 366	-1 835	-2 421	586	531,3	-22,5
Netto	-1 540	104	-3 755	3 859	1 644,5	-106,8

Fordonsverksamheten redovisar en positiv avvikelse med 3,9 mnkr som till största del beror på lägre kapitalkostnader än budgeterat. De låga kapitalkostnaderna är en effekt av

en lägre investeringstakt under åren 2020 – 2021 dels med anledning av olika leveransförändringar, dels som en effekt av ett förändrat behov inom kommunen.

På enhetsnivå finns mindre avvikelser för bland annat större ofinansierade portokostnader, som under året matchas mot lägre fastighetskostnader i Aspholmen. Med anledning av pandemin visar också resultatet något lägre nettokostnader på verkstaden som en effekt av att kommunens bilar har rullat i mindre omfattning.

Verksamheten fortsätter även detta år att hantera stora volymer inköp av skyddsutrustning till personal inom programområde Social välfärd. Under året har verksamheten även bistått i arbetet med leveranser av vaccin. Merkostnader som har uppstått på grund av detta har kompenseras av Kommunstyrelsen.

Ledning	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2021 Budget	2021 Avvikelse	Förändr tkr 2020 o 2021	Förändr % 2020 o 2021
3 Intäkter	7 417	7 612	7 620	-8	194,6	2,6
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-614	-635	-614	-21	-21,6	3,5
5 Personalkostnader	-1 319	-1 322	-1 313	-9	-2,5	0,2
6A Lokalhyror	-664	-845	-971	126	-180,8	27,2
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-166	-118	-160	42	48,0	-28,9
7 Övriga kostnader	-1 646	-1 567	-1 219	-348	79,0	-4,8
Netto	3 008	3 125	3 343	-218	116,7	3,9

Stab	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2021 Budget	2021 Avvikelse	Förändr tkr 2020 o 2021	Förändr % 2020 o 2021
3 Intäkter	2 991	4 994	5 319	-325	2 002,2	66,9
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-674	-433	-680	247	241,1	-35,8
5 Personalkostnader	-8 193	-10 033	-10 679	646	-1 840,2	22,5
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-58	-115	-31	-84	-56,3	96,4
7 Övriga kostnader	-1 807	-2 026	-1 845	-181	-218,9	12,1
Netto	-7 741	-7 614	-7 916	302	127,9	-1,7

Ledning och Stab redovisar gemensamt ett mindre överskott om 84 tkr för året. Överskottet inom Staben härrörs främst till lägre personalkostnader på grund sjukskrivningar. Verksamheten har även haft väsentligt lägre kostnader för kurser, konferenser och liknande aktiviteter till följd av restriktioner under året.

Projektenhet	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2021 Budget	2021 Avvikelse	Förändr tkr 2020 o 2021	Förändr % 2020 o 2021
3 Intäkter	18 409	19 965	25 724	-5 759	1 555,3	8,4
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-5 267	-5 234	-6 400	1 166	32,9	-0,6
5 Personalkostnader	-11 155	-15 635	-17 049	1 414	-4 480,1	40,2
6A Lokalhyror	-735	-1 168	-1 000	-168	-433,1	58,9
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-281	-375	-352	-23	-94,4	33,6
7 Övriga kostnader	-689	-990	-923	-67	-301,2	43,7
Netto	283	-3 437	0	-3 438	-3 720,6	-1 314,2

Projektenheten har en nollbudget; kostnaderna finansieras via intäkter när medarbetarna debiterar sin kostnad på investerings- och exploateringsprojekt inom kommunen. Resultatet för året visar ett underskott med 3,4 mnkr till följd av en förändrad redovisningsriktlinje för tidskrivning på investeringar och exploateringar, som ännu inte har blivit kompenserad. Resultatet är dock ca 1 mnkr bättre än vad som prognostiserades i samband med delårsrapport 2 under hösten.

Den 1 januari 2019 trädde en uppdaterad kommunal redovisningslag i kraft, som bland annat innebär skärpta krav på vad som kan anses vara en investeringskostnad när den genomförs i egen regi. Enligt de skärpta kraven kan enbart direkt kopplade kostnader

påföras investerings- och exploateringsobjekten. Justeringen gjordes under år 2020 retroaktivt för åren 2019 - 2020 och Tekniska nämnden fick kompensation från Kommunstyrelsen för förlorade intäkter. I VP 2021 begärde Tekniska nämnden om utökad budgetanslag för att även möta årets- och kommande års intäktstapp.

Vatten och Avlopp	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2021 Budget	2021 Avvikelse	Förändr tkr 2020 o 2021	Förändr % 2020 o 2021
3 Intäkter	333 613	370 168	358 047	12 121	36 555,3	11,0
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-169 252	-205 293	-200 033	-5 260	-36 041,2	21,3
5 Personalkostnader	-69 387	-70 277	-72 686	2 409	-890,1	1,3
6A Lokalhyror	-3 450	-2 917	-3 149	232	532,2	-15,4
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-67 096	-58 823	-57 761	-1 062	8 273,4	-12,3
7 Övriga kostnader	-21 443	-16 486	-24 418	7 932	4 956,6	-23,1
Netto	2 985	16 371	0	16 370	13 386,3	448,5

Vatten- och avloppsverksamheten visar en positiv avvikelse med 16,4 mnkr. Resultatet är betydligt högre än prognosen i delårsbokslut 1 och 2 och de största avvikelserna förklaras av:

- Lägre kapitalkostnader än budgeterat med anledning av försenade projekt samt att interna drifttagningsprocesser inte har fungerat som planerat. Dock har kapitalkostnaderna för VA, s uppstartsarbete för projektet Vätternvatten/Mogetorp blivit betydligt högre med anledning av en förkortad avskrivningstid.
- Lägre räntekostnader på finansiella lån med anledning av att det inte har funnits behov av att låna i den utsträckning som var planerad. Detta då investeringstakten varit betydligt lägre än planerat.
- Lägre personalkostnader inom framförallt Planeringsenheten med anledning sena rekryteringar samt tillfälliga föräldraledigheter.
- Högre intäkter än budgeterat från brukningstaxan.

Det positiva resultatet justeras mot det egna kapitalet som har varit negativt de senaste åren men som justeras till endast -0,6 mnkr när verksamheten kliver in i budgetåret 2022.

Avfall	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2021 Budget	2021 Avvikelse	Förändr tkr 2020 o 2021	Förändr % 2020 o 2021
3 Intäkter	150 093	154 002	158 572	-4 570	3 908,8	2,6
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-70 880	-74 621	-74 476	-145	-3 740,4	5,3
5 Personalkostnader	-38 219	-39 118	-39 488	369	-899,0	2,4
6A Lokalhyror	-1 334	-1 420	-1 374	-46	-86,2	6,5
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-27 676	-27 853	-27 463	-390	-176,4	0,6
7 Övriga kostnader	-19 202	-17 248	-15 771	-1 477	1 954,2	-10,2
Netto	-7 219	-6 258	0	-6 258	961,0	-13,3

Avfallsverksamheten planerade i samband med Verksamhetsplan med budget för ett underskott om 4,9 mnkr. Resultatet för året blev 6,3 mnkr vilket innebär att avvikelserna mot budget visar ett underskott om 1,4 mnkr.

Den faktiska avvikelserna om 1,4 mnkr förklaras bland annat av:

- Lägre intäkter än budgeterat, bland annat för förorenade jordar som blev betydligt lägre. Avvikelseerna för förorenade jordar möts dock upp av positiva intäktsavvikelse hos ÅVC för skrot samt positiva abonnemangintäkter, vilket gör att den totala nettoavvikelsen landar på ca 300 tkr i positiv avvikelse.
- Verksamheten prognostiserar även kostnadsökningar, framförallt kostnader för skatt på tegel och grus samt oplanerade kostnader för ny miljörapportering till naturvårdsverket.
- Inom återvinningscentralerna har även detta år fler besökare än budgetplaneringen, vilket har fått effekt på merkostnader för personal, transporter och tippavgifter.

Gas	2020	2021	2021	2021	Förändr tkr 2020 o 2021	Förändr % 2020 o 2021
	Bokslut	Bokslut	Budget	Avvikelse		
3 Intäkter	11 001	16 049	14 003	2 046	5 047,7	45,9
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-5 370	-6 772	-7 557	785	-1 401,8	26,1
5 Personalkostnader	-1 062	-2 482	-2 998	516	-1 419,8	133,6
6A Lokalhyror	0	-142	-100	-42	-141,5	
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-1 720	-1 671	-2 013	341	48,6	-2,8
7 Övriga kostnader	-1 075	-1 563	-1 335	-228	-488,2	45,4
Netto	1 774	3 419	0	3 419	1 645,0	92,7

Gasverksamheten planerade i samband med Verksamhetsplan med budget för ett överskott om 0,5 mnkr. Resultatet för året visar ett överskott om 3,4 mnkr. I stora drag beror överskottet på:

- Högre intäkter då vi har producerat mer gas än budgeterat vilket också har fått en effekt på produktionskostnader av gasen som blivit högre än budgeterat. När verksamheten producerar mer gas får det också en effekt på högre produktionskostnader som då visar en mindre avvikelse. En viktig del i den fortsatta utvecklingen av verksamheten är att hitta nya avsättningar för den gas som produceras.
- Lägre underhållskostnader för planerat underhåll som till stor del beror på resursbrister.
- Organisationen är fortfarande i en utvecklingsfas och rekryteringar har genomförts sedan uppstarten våren 2020. Dock har rekryteringarna inte genomförts enligt budgeterat vilket har bidragit till en positiv avvikelse med cirka 0,5 mnkr.

Låga kapitalkostnader under 2021 kommer att bli betydligt högre under 2022 med anledning av att investeringen i LBG-anläggningen inte förväntas aktiveras förrän under år 2022.

5.4 Investeringar

Resultat 2021 Investeringsbudget (tkr)	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021
Avfall	3 786	47 048	43 262
Vatten och avlopp	306 359	451 463	145 104
Gas	3 780	10 250	6 470
Fordon	25 261	38 811	13 550
Bredband	4 649	11 000	6 351
Park och Gata	45 458	67 079	21 621
Summa	389 295	625 651	236 356

Nämndens beviljade investeringsutrymme om totalt 626 mnkr för år 2021 sammanfattas i ovan tabell och redovisas mer i detalj i tabeller nedanför på verksamhetsnivå. I nedan tabeller görs även en bedömning av hur mycket av återstående medel föreslås överföras till kommande år. Samtliga verksamhetsområden har inte förbrukat årsbudgeten fullt ut. Den huvudsakliga orsaken beror på olika förseningar i projekt. Dels som en effekt av den globala osäkerheten under året, dels på grund utmaningar i förvaltningens och kommunens egna processer i planeringsfasen.

Park- och gatuverksamheten redovisar ett totalt överskott om 21,6 mnkr och de enskilt största positiva avvikelserna finns i två investeringsobjekt. Konstbyggnader avviker med 12,7 mnkr med anledning av flyttad genomförandetid till år 2022 av planeringsskäl för trafikavstängning samt långa leverans- och upphandlingstider. Den andra stora avvikelserna om ca 2,4 mnkr finns i investering för dagvattenpumpstation på Våghustorget, som på grund av resursbrist har verksamheten behövt ställa om och upphandla en entreprenör som kan utföra arbetet. Samtliga avvikelser från budget föreslås överföras till kommande år enligt tabell nedan.

Samtliga investeringar som har genomförts under året är av typen reinvesteringar och de största satsningarna som har genomförts på är gatubelysningen, beläggningsunderhåll samt för en större reparation i Nåldammen.

Fordonsverksamheten redovisar ett överskott om 13,5 mnkr som fördelar sig jämnt mellan taxe- och skattefinansierade investeringar. Överskottet beror framförallt på leveransförseningar som en effekt av pandemin, men även på grund av förändrat behov bland kommunens verksamheter.

Av överskottet om 13,5 mnkr bedöms endast 4,5 mnkr vara i behov av att överföras till år 2022 till att finansiera redan planerade investeringar.

VA-verksamheten har förbrukat 306 mnkr av årets budget om 451 mnkr, det vill säga en budgetavvikelse på 145 mnkr. De främsta anledningarna förklaras av flera tidsförskjutningar i projekt dels med anledning av försenade upphandlingar, dels på grund av resursbrister både internt och externt vid konsultstöd. Även överklaganden och försenade materielleveranser bidrar till att projekt inte löper på enligt plan. I tabellen nedan föreslås att överföra 71,5 mnkr av kvarvarande anslag till år 2022 för att finansiera redan påbörjade projekt.

Årets investeringar om 306 mnkr har utförts i olika typer av utbyggnader av i VA-ledningar i nya och befintliga områden i enlighet med utbyggnadsplanen för att öka kapacitet och säkerhet i dricksvattenförsörjningen. Under året har en större investering i överföringsledning i Södra Väringen – Ervalla avslutats och slutredovisats. Det har också

bokförts större kostnader i det pågående investeringen i nya vattenreservoaren.

Under hösten har VA-verksamheten behövt genomföra ett större finansieringslån (180 mnkr) från kommunens internbank för att finansiera årets investeringar.

Avfallsverksamheten har förbrukat 3,8 mnkr av beslutad investeringsbudget om 47 mnkr. Den största budgetposten avser investering i ny deponi på Atle, där upphandlingen blev klar under senare av 2021 och där kostnader ännu inte har bokförts. Hela kvarvarande överskottet om 43,3 mnkr föreslås överföras till år 2022 för att finansiera redan påbörjade projekt.

Gasverksamheten gör ett överskott om 6,5 mnkr med anledning av byggförseningar samt utdragna tillståndsprocesser. Hela kvarvarande överskottet om 6,5 mnkr föreslås överföras till år 2022 för att finansiera redan påbörjade projekt. Anslagen föreslås dock oprioriteras mellan objekten, men inom verksamheten, enligt tabell nedan tabell.

Prognos kapitalkostnader finansierade inom volympott

Inom programområde Samhällsbyggnad finns investeringsområden där hänförliga kapitalkostnader finansieras av avsatt s.k. ”volympott”. Kapitalkostnaderna resultatförs direkt under Park- och gatuverksamheten. För Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet innebär det att kapitalkostnader för trafik-, kollektivtrafik-, city-, stadsmiljö-, Å-staden-, naturvård- samt kulturmiljöinvesteringar finansieras av volympotten. Även inom Tekniska nämnden finansieras kapitalkostnader inom investeringsområdena gata och park av samma volympott.

För 2021 har programområde Samhällsbyggnad, enligt beslut i ÖSB, 6 mnkr att nyttja för ökade kapitalkostnader inom ovanstående investeringsområden samt att Programnämnd samhällsbyggnad har 0,1 mnkr kvar i sin budget från 2020. Den sista december 2021 hade Tekniska nämnden 40 mnkr oaktiverade upparbetade investeringar inom volympotten. Investeringarna genererar en beräknad årlig driftkostnad i form av ökade kapitalkostnader mellan 1,8 – 2,2 mnkr beroende på vilken avskrivningstid som används.

Volympottsfinansierade investeringar har inte aktiverats under år 2021, utan förväntas till stor del aktiveras i början av år 2022.

Park och gata	2021 Utfall	2021 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2022	Omprioritering mellan objekt
303-561 Planlager för flis, utbyggnad	82	1 674	1 592	1 592	Utrymmet om 160 tkr överförs till planlager och resterande utrymme överförs till att täcka underskott på Dammar
303-564 Hjälmarens Muddring rännan Hemf	435	1 371	936	936	
303-565 Asfaltsunderhåll Komponentavsk	8 618	6 974	-1 644	-1 644	
303-566 Turistvägvisning	0	497	497	497	
303-568 Biofilter Raingarden	0	56	56	56	Kvarvarande utrymme överförs till att täcka underskott på Dammar.
303-572 Biljettautomater parkering	3 205	4 000	795	795	
303-575 LED belysning	5 843	6 168	325	0	
303-576 Trafiksignalanläggningar	1 476	1 269	-207	-207	
303-835 Dammar	9 812	6 015	-3 797	-3 797	
303-836 Konstbyggnader	1 862	14 521	12 659	12 659	
303-837 Dagvattenpumpstn Våghustorget	64	2 445	2 381	2 381	
303-839 Gatubelysn stolpar o kablar	8 719	11 861	3 142	3 142	
303-893 Trafikräkning	0	35	35	35	
303-917 Bullersanering	532	1 984	1 452	1 452	
303-961 Industrispår	775	1 222	447	447	
303-991 Trafiksäkerhetsobjekt	518	602	84	84	
303-998 Trafikreglering	160	0	-160	-160	
306-041 Svalsjöparken	0	500	500	500	
306-120 Trädplantering	426	500	74	74	
306-136 Parker reinvestering naturplan	805	2 993	2 188	2 188	
306-138 Fjärilens landskap	-1 469	0	1 469	1 469	
306-140 Lekplatser	2 943	1 500	-1 443	-1 443	
Inventarier övrigt/arbetsredskap	651	692	41	41	
303-874 Pridemärke 50 års jubileum	0	200	200	200	
Summa	45 457	67 079	21 622	21 297	

Bredband	2021 Utfall	2021 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2022	Begärs överfört till 2025
302-010 Gemensamt	4 649	11 000	6 351	3 000	3 351
Summa	4 649	11 000	6 351	3 000	3 351

Fordon	2021 Utfall	2021 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2022	
Fordon, skattefinansierat	23 028	29 300	6 272	0	
Fordon, taxefinansierat	1 606	7 379	5 773	3 000	
Inventarier fordon	627	2 132	1 505	1 505	
Summa	25 261	38 811	13 550	4 505	

Avfall	2021 Utfall	2021 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2022	
301-520 Utbyggnad planer	648	710	62	62	
301-578 Metodutveckling	9	1 173	1 164	963	
301-585 Behandling av matavfall	0	3 030	3 030	3 030	
301-588 Fastighet & inventarier Avfall	1 524	1 675	151	151	
301-589 Ny Deponi Atle	393	37 455	37 062	37 062	
301-590 Ombyggn ÅVC farligt avfall	426	930	504	504	
301-591 Ombyggn ÅVC personalbyggnad	0	1 490	1 490	1 490	
301-592 Kameraövervakning Atleverket	765	585	-180		
316-160 Sticksjö	21	0	-21		
Summa	3 786	47 048	43 262	43 262	

Gas	2021 Utfall	2021 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2022	Omprioritering mellan objekt
307-510 LBG Anläggning	2 848	6 750	3 902	3 902	
307-550 Fordonsgasnät	0	1 250	1 250	1 250	Omfördelning till objekt 307-510
307-700 Deponigasanläggning Atle	0	275	275	275	Omfördelning till objekt 307-510
307-740 Deponigasanläggning Venan	0	275	275	275	Omfördelning till objekt 307-510
307-750 Gasuppradering Skebäck	932	1 700	768	768	
Summa	3 780	10 250	6 470	6 470	

VA	2021 Utfall	2021 Budget	Återstår av budget	Begärs överfört till 2022	
302-010 Gemensamt	3 676	4 950	1 274	1 200	
302-110 RVÖ vattenfas	9 309	13 800	4 491	4 100	
302-111 RVÖ slamfas	2 582	6 300	3 718	3 700	
302-120 Brevens	5 933	6 000	67	67	
302-140 Garphyttan	808	500	-308		
302-150 Glanshammar	0	1 000	1 000		
302-200 Spillvattenpumpstationer	4 608	5 000	392		
302-010 Gemensamt	0	500	500	175	
310-501 Egna vattenmätare	2 010	2 000	-10		
311-001 Gemensamt	124	867	743		
311-203 Betalstationer	7	523	516	516	
311-302 Svetscontainrar	2	0	-2		
312-001 Vattenledn. gem	698	7 600	6 902	1 000	
312-101 Spillvattenledning gemensam	607	400	-207		
312-104 Spillvattenledning, brunnar	95	250	155	155	
312-204 Dagvattenledning, brunnar	95	250	155	155	
314* Förnyelse	64 211	95 145	30 934	990	
315* Planering	73 348	105 934	32 586	11 340	
316* Exploatering	77 822	100 222	22 400	6 150	
318-720 Skråmsta ombygg reservoar o ka	5 177	8 222	3 045	3 000	
318-721 Nytt vattentorn	50 042	88 000	37 958	38 000	
318-726 Ombyggnation oförutsedd	1 122	0	-1 122		
318-870 Glanshammar	4	0	-4		
318-970 Mogetorp	0	0	0		
318-993 Ny tryckstegringstn. Ervalla	3 756	3 000	-756		
318-994 Ny tryckstegringsstation Lanna	311	0	-311		
318-998 Upprustning Kilsmo VV	12	1 000	988	1 000	
Summa	306 359	451 463	145 104	71 549	

6. Fem år i sammandrag

Indikatorer Fem år i sammandrag	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
Befolkning					
Antal invånare Örebro kommun					
- totalt	150 192	153 686	155 696	156 381	156 975***
- kvinnor	75 864	77 445	78 468	78 785	79 106***
- män	74 427	76 241	77 228	77 596	77 869***
Anställda Tekniska förvaltningen					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare					
- totalt	373	376	375	386	392
- kvinnor	102	104	111	113	114
- män	271	272	264	273	278
Antal visstidsanställda, årsarbetare					
- totalt	28	21	13	15	14
- kvinnor	5	6	3	5	5
- män	23	15	10	10	9
Sjukfrånvaro i procent av arbetstiden					
- totalt	5,2	4,9	4,9	5,1	5,5
- kvinnor	5,8	5,5	6,1	6,7	6,6
- män	5,0	4,7	4,4	4,4	5,1
Korttidsfrånvaro dag 1–14, sjukdagar per anställd					
- totalt	5,8	6,8	6,4	7,3	6,3
- kvinnor	7,2	8,3	8,1	8,4	6,3
- män	5,4	6,2	5,7	6,8	6,3
Organisationsutveckling					
Antal balansräkningsenheter	2	2	2	2	2
Park och gata					
Gator/vägar i Örebro (km) *	* 464	* 477	* 477	* 481	481
Gång och cykelvägar i Örebro (km) *	* 282	* 282	* 357	* 360	360
Skadeärenden (antal) **	** 92	** 80	** 58	** 47	**49
Vinterväghållning (tkr)	23 015	27 533	37 612	8 815	22 647
Vinterväghållning körbana (kr/m ²)	3,0	3,8	5,79	1,4	2,8
Vinterväghållning gång/cykelvägar (kr/m ²)	12,4	13,4	13,24	3,66	11,09
Asfaltsunderhåll körbanor (tkr)	28 074	12 034	36 711	6 026	7868
Asfaltsunderhåll gång/cykelvägar (tkr)	3 878	690	10 189	1 000	750
Väghållning kostnad per m ² körbanor sommar/vinter	6,3	7,3	10,48	4,54	6,09
* Utfall 2017 och framåt är uppskattade siffror.					
** De totala antal skador är skador som inkommer till kommunen där man ställer anspråk på Park och gata, oavsett om Park och gata är vållande eller ej.					
*** Utfall november 2021					

Indikatorer Fem år i sammandrag	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Prognos 2021
Fordon					
Kommunens inköpta volymer av drivmedel (tkr)					
- Bensin	1 013	1 110	1 212	1 209	1 371
- Biogas	4 480	4 879	4 895	4 504	4 612
- Diesel	6 592	5 650	5 769	4 674	5 327
- HVO100	1 726	3 462	4 007	3 653	3 934
- Etanol	72	20	12	3	0
Avfall					
Matavfall till rötning (ton) *	8 740	8 903	8 836	8 716	8 772
Hushållsavfall till förbränning (ton)	22 565	22 675	22 791	21 310	22 036
Förberedelse för återanvändning (ton)	427,3	538	548	590	630
* 2017 inkluderar insamlat trädgårdsavfall					
Vatten och avlopp					
Antal avloppsstoppar, (stycken)	83	56	72	93	77
Antal vattenläckor (stycken)	78	116	75	79	83
Ledningslängd (km)	1 844	1 863	1 938	1 955	2 066
Gas					
Mängd levererad biogas i det kommunala fordonsgasnätet (GWh)	59,7	59,3	57,8	48,8	55,7
Kommunens totala biogasproduktion Atle, Venan, Skebäck (GWh)	18,8	20,1	20,2	20,9	21,4
Mängd levererad biogas i det kommunala rågasnätet (GWh)	6,6	10,9	7,4	8,5	8,2

7. Val av indikatorer

Indikatorer	Förklaring till varför vi mäter indikatorn
Vatten och avlopp	
Servicegarantier (kapitel 4.1)	Det är ett tydligt mål för våra medarbetare att jobba mot och tydliggör vilka förväntningar våra kunder kan ha på kommunalt vatten och avlopp.
Utsläpp av fosfor (kapitel 4.5)	Visar minskning av övergödning i recipienten.
Minskad energianvändning Vatten och avlopp, verksamheten totalt (kapitel 4.5)	Visar arbetet med ett energieffektivt, hållbart samhälle.
Andel tungmetaller som transporteras via dagvattnet och passerar reningsanläggning innan det når recipienten (kapitel 4.5)	Visar minskade tungmetaller i recipienten.
Andel fosfor i rötslam som återförs som näringsämne till produktiv mark (kapitel 4.5)	Kretsloppssamhälle som ersättare konstgödning i så stor utsträckning som möjligt.
Vattenprover (kapitel 4.5)	Viktigt att visa/mäta att kvaliteten på dricksvattnet är bra.
Andel såld biogas vid Skebäckverket (kapitel 4.5)	Påvisa ett hållbart samhälle med god miljö.
Drift- och underhållskostnad, består av 4 indikatorer (kapitel 4.6)	Påvisa en hållbar ekonomi.

Indikatorer	Förklaring till varför vi mäter indikatorn
Antal avloppsstopp och vattenläckor (Fem år i sammandrag)	Beskriver statusen på ledningsnätet, avloppsstopp kan även visa på ett förändrat beteende (felspolningar).
Fordon	
Kommunens inköpta volymer av drivmedel (Fem år i sammandrag)	Indikatorn ger oss en tendens över tid hur de olika drivmedlen varierar i inköpsvärde.
Utsläpp av fossil koldioxid från kommunala fordon (ton CO ₂), Andel personbilsregistrerade fordon per drivmedel, Andel dubbfria vinterdäck, personbilsregistrerade fordon, Antal avsteg från riktlinjernas miljö- och trafiksäkerhetskrav, Antal tunga fordon som drivs med HVO100, Antal lätta lastbilar som drivs med HVO100, Antal tunga fordon som drivs med biogas, Antal lätta lastbilar som drivs med biogas, Fossilt koldioxidutsläpp (kapitel 4.5)	Indikatorerna för kommunens fordon ger oss en indikation på hur vi arbetar mot målen som finns i fordonspolicyen och klimatstrategin. Vissa av dessa indikatorer är svåra att följa upp och kräver mycket manuellt arbete. Indikatorerna kommer att förändras i och med införande av nya fordonsriktlinjer.
Park och gata	
Gator/vägar i Örebro, gång och cykelvägar i Örebro, vinterväghållning, vinterväghållning körbana, vinterväghållning gång/cykelvägar, asfaltsunderhåll körbanor, asfaltsunderhåll gång/cykelvägar), väghållning kostnad per m ² körbanor sommar/vinter (Fem år i sammandrag)	Indikatorerna kan jämföras på nationell nivå (SKR).
Skadeärenden (Fem år i sammandrag)	Ger ett underlag för att mäta underhållet på allmän plats.
SCB:s medborgarundersökning gator och vägar samt gång- och cykelvägar (kapitel 4.1)	En indikation på verksamhetens status, vad våra medborgare tycker.
Andelen medborgare som är nöjda med tillgången till parker, grönområden och natur (kapitel 4.1)	Indikator från Grönstrategin.
Servicegaranti: Snöröjning på gång-, cykel- och körbanor (kapitel 4.1)	Genom åren har standarden för snöröjningen höjts avsevärt och korrelerar därför inte med den servicegaranti som funnits med länge. Att mäta centimetrar och använda det som en parameter i servicegarantin är missvisande, då vinterväghållning är mer komplex än så. I dagsläget finns inget bra mätinstrument för att följa upp vinterväghållningen varpå endast en uppskattning kan göras. I december tog Tekniska nämnden beslut om att ta bort servicegarantin inför 2022.
Servicegaranti: Ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade (kapitel 4.1)	Detta är en utsatt grupp som är i behov av en snabb och smidig handläggning därav att servicegarantin är viktigt att ha med.

Indikatorer	Förklaring till varför vi mäter indikatorn
Servicegaranti: Potthål (kapitel 4.1)	För att säkerställa att vi efterlever servicegarantin samt att vi använder den vid skadeärenden.
SKR löpande insikt kundmätning – markupplåtelse (kapitel 4.2)	Indikatorn kan jämföras på nationell nivå (SKR)
Elförbrukning per belysningspunkt i gatubelysning (kapitel 4.5)	Vi har ett mål i Klimatstrategi att minska elförbrukning på gatubelysning, därav mäter vi varje belysningspunkt.
Avfall	
SCB:s medborgarundersökning renhållning och sophämtning (kapitel 4.1)	En uppföljning på kunder/medborgarnas värdering, åsikter, mm. för våra tjänster, utförande, bemötande, leverans, mm. Används även till viss del i jämförelse med avfallsverksamheter i andra kommuner.
Servicegaranti: ordrar (kapitel 4.1)	En uppföljning på vår leverans för flera tjänster vilka är av vikt för medborgarna och för en fungerande avfallshämtning
Minskad mängd mat- och restavfall per innevånare (kapitel 4.5)	Nationell indikator, definierad av avfall Sverige. Ett mått på hur väl vi lyckas i våra ansträngningar gällande beteendepåverkans arbete för allt ifrån minskad mängd avfall till att förebygga att avfall uppstår.
Förberedelse för återanvändning	Ett mått på mängden material som vi genom Åternyttan konceptet och i samarbete med ett antal föreningar går till återanvändning istället för förbränning/återvinning. (lyfter uppåt i avfallshierarkin)
Övrigt	
Antal elever som teknik- och miljöpedagogerna möter i sin verksamhet (kapitel 4.2)	Indikatorn är ett riktvärde utifrån målgrupper som verksamheten har möjlighet att vända sig till per år.
Fossilt koldioxidutsläpp (kapitel 4.5)	Indikatorn visar klimatbelastningen från de fordon som används inom Tekniska förvaltningen och visar därmed hur nämnden arbetar mot nämndens egna samt kommunövergripande klimatmål.
Tekniska förvaltningens elförbrukning i lokaler och anläggningar, gatubelysning (kapitel 4.5)	I <i>Klimatstrategi för Örebro kommun</i> finns ett specifikt mål om minskad energianvändning för Tekniska nämnden. Indikatorn visar hur nämnden uppfyller målet och arbetar mot kommunövergripande klimatmål.
Antal kemikalier som innehåller risk eller utfasningsämnen (kapitel 4.5)	I <i>Strategi för en giftfri miljö i Örebro kommun</i> finns ett specifikt mål om att minska antalet kemikalier som innehåller risk eller utfasningsämnen. Indikatorn visar hur nämnden uppfyller målet och arbetar mot egna samt kommunövergripande mål inom giftfri miljö.
Andel enheter med HME-värde på minst 78 (kapitel 4.6)	För att kunna jämföra mellan olika verksamheter i kommunen och se för varje förvaltning hur det utvecklas över tid och om insatser behöver göras. Indikatorn ger en bild av vilka förutsättningar för medarbetarengagemang det finns i kommunen. Indikatorn anger en riktning till vilket HME kommunen vill sträva mot. Detta kompletterar snittvärdet på HME-index och visar mer konkret hur stor del av kommunen som behöver fokusera ytterligare på att möjliggöra medarbetarengagemang. Högsta HME-värde är 100 och ska naturligtvis vara ett strävansmål, men Örebro kommun anser att det är viktigare att alla enheter till och börja med uppnår 78. 78 är snittvärdet på HME-index för kommuner i Sverige.
Anställningstrygghetsindex (kapitel 4.6)	Indexet knyter ihop tre viktiga aspekter på anställningstrygghet; möjlighet till en tillsvidareanställning och heltidsanställning och kontinuerlig avlöningsform, genom nyckeltalen andel

Indikatorer	Förklaring till varför vi mäter indikatorn
	tillsvidareanställningar, andel heltidsanställningar och andelen timavlönade.
Andel chefer som har mellan 10 - 30 medarbetare (kapitel 4.6)	Nyckeltalet kopplar till att skapa förutsättningar för både ett bra ledarskap samt en bra arbetsmiljö. Antalet medarbetare per chef har samband med långtidssjukfrånvaro. Vi har valt ett spann mellan 10-30 utifrån forskning och vad som kan anses vara rimligt, resurseffektivt och med positiv effekt för medarbetarna.
Hållbart medarbetarengagemang (kapitel 4.6)	Syftet är att utvärdera arbetsgivarpolitiken och medarbetares förutsättningar för engagemang och i förlängningen goda verksamhetsresultat.
Arbetsmiljöenkät OSA (kapitel 4.6)	År 2019 tog Tekniska förvaltningens ledningsgrupp beslut att genomföra en kompletterande arbetsmiljöenkät för att få en fördjupad bild över hur den organisatoriska och systematiska arbetsmiljön på förvaltningen upplevdes. Enkäten genomfördes även år 2020. Underlag för enkäten var Prevents så kallade OSA-enkät.
Antal medarbetare som utsatts för kränkande särbehandling (mobbing, sexuella trakasserier samt diskriminering) av kollega/chef under de senaste 12 månaderna? (kapitel 4.6)	Syftet är att få veta om det krävs särskilda insatser för att stävja kränkande särbehandling och är en prioriterad politisk fråga.
Andel anställda kvinnor (kapitel 4.6)	I arbetet med att få en jämnare könsfördelning på Tekniska förvaltningen visar indikatorn en nulägesbild av hur stor andel kvinnor som arbetar inom förvaltningen.
Gas	
Mängd levererad biogas i det kommunala fordonsgasnätet (GWh)	Uppdraget är att totala biogasmarknaden i Örebro ska öka. Gas som överförs i nätet ger intäkter till gasverksamheten. Målet är att indikator ska öka
Kommunens totala biogasproduktion Atle, Venan, Skebäck (GWh)	Uppdraget är även att öka den egna produktionen. Målet är att indikatorn ska öka
Mängd levererad biogas i det kommunala rågasnätet (GWh)	Mäts bland annat för att kunna beräkna balansen mellan rågasnät och fordonsgasnätet. Rågasen är en del av den totala biogasen och ett delmål är att även denna ska kunna öka.

8. Bilagor

8.1 Bilaga 1 Resultat- och balansräkningar för Avfalls- och VA - verksamheterna

Resultat- och balansräkningar för Avfalls- och VA- verksamheterna

**Tekniska nämnden
Örebro kommun**

RESULTATRÄKNING 2021 (tkr)						
AVFALLSVERKSAMHET						
				Bokslut		Bokslut
			Not	2021		2020
Verksamhetens intäkter		1		150 328		146 030
Verksamhetens kostnader		2		-153 796		-150 477
Avskrivningar				-2 931		-2 998
Verksamhetens nettokostnader				-6 399		-7 445
Finansiella intäkter		3		193		279
Finansiella kostnader		4		-52		-52
Resultat före extraordinära poster				-6 258		-7 218
Årets resultat				-6 258		-7 218

BALANSRÄKNING 2021 (tkr)				
AVFALLSVERKSAMHET				
			Bokslut	Bokslut
TILLGÅNGAR	Not		2021	2020
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader, tekniska				
anläggningar	5		46 548	42 603
Pågående ny- till- och ombyggnad	6		6 205	4 836
Maskiner och inventarier	7		1 156	1 249
Summa anläggningstillgångar			53 909	48 688
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar			14 584	16 965
Övriga kortfristiga fordringar			1 190	727
Likvidkonto	8		68 612	72 797
Summa omsättningstillgångar			84 386	90 489
SUMMA TILLGÅNGAR			138 295	139 177
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget Kapital				
Balanserat resultat			82 660	89 878
Årets resultat			-6 258	-7 218
Summa eget kapital			76 402	82 660
Avsättningar				
Återställning av deponi	9		44 573	44 595
Långfristiga skulder				
Anläggningslån	10		0	0
Summa långfristiga skulder			0	0
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder			8 660	7 478
Avfallsskatt			2 462	3 086
Semesterlöneskuld			2 399	2 363
Övriga skulder			3 799	3 124
Summa kortfristiga skulder			17 320	16 051
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL			138 295	143 306

FINANSIERINGSANALYS 2021 (tkr)			
AVFALLSVERKSAMHET			
Finansieringsanalysen visar kassaflödet från löpande verksamhet, investeringsverksamhet samt finansieringsverksamhet. Kassaflödet från dessa sektorer utmynnar i förändring av likvida medel.			
		Bokslut	Bokslut
		2021	2020
Löpande verksamhet			
Årets resultat		-6 258	-7 218
Justering för ej likviditetspåverkande poster			
-av- och nedskrivningar		2 931	2 998
Justering för ej likviditetspåverkande poster		142	4406
-gjorda avsättningar		-258	-236
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		-3 443	-50
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga fordringar		1 918	568
Ökning(+)/Minskning(-) av kortfristiga skulder		1 269	4 131
Kassaflöde löpande verksamhet		-256	4 649
Investeringsverksamhet			
Investering i materiella anläggningstillgångar		-3 786	-3 182
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde investeringsverksamhet		-3 786	-3 182
Finansieringsverksamhet			
Nyupptagna lån		0	0
Amortering av skuld		0	0
Kassaflöde finansieringsverksamhet		0	0
Årets kassaflöde		-4 042	1 467
Likvida medel vid årets början		72 654	71 187
Likvida medel vid årets slut		68 612	72 654
Finansiella nyckeltal			
Likviditet		4,87	5,64
Soliditet		55%	58%
Skuldsättningsgrad		45%	42%

NOTER 2021 (tkr)							
AVFALLSVERKSAMHET							
					Bokslut	Bokslut	
					2021	2020	
Not 1	Verksamhetens intäkter						
	Brukningsavgifter kommunexterna					69 781	67 213
	Brukningsavgifter kommunbolagen					21 490	21 794
	Brukningsavgifter kommuninterna					4 469	4 268
	Övriga intäkter kommunexterna					51 367	46 874
	Övriga intäkter kommunbolagen					992	989
	Övriga intäkter kommuninterna					2 229	4 892
	Summa					150 328	146 030
Not 2	Verksamhetens kostnader						
	kommunexterna					-109 891	-107 275
	kommunbolagen					-11	-8
	kommuninterna					-43 894	-43 194
	Summa					-153 796	-150 477
Not 3	Finansiella intäkter						
	räntor på kundfordringar					11	59
	ränta på överlikviditet					182	220
						193	279
Not 4	Finansiella kostnader						
	Ränta kapitalkostnad					0	0
	övriga finansiella kostnader					-52	-52
						-52	-52
Not 5	Mark, byggnader och tekniska anläggningar						
	Ingående värde					49 158	55 713
	Nettoinvesteringar					0	676
	Korrigeringar, strykningar					0	-4 548
	Utrangering					0	0
	Avskrivningar					-2 610	-2 683
	Utgående värde					46 548	49 158

					Bokslut 2021	Bokslut 2020
Not 6	Pågående ny- till och ombyggnader					
	Ingående värde				2 418	0
	Drifftagning				0	-764
	Nya pågående, ej avslutade, investeringar				3 787	3 182
	Utgående värde				6 205	2 418
Not 7	Maskiner och inventarier					
	Ingående värde				1 477	1 705
	Korrigerig ingående värde				0	0
	Nettoinvesteringar				0	87
	Flyttning				0	0
	Utrangering				0	0
	Avskrivningar				-321	-315
	Utgående värde				1 156	1 477
Not 8	Likvidkonto					
	Beloppet avser Avfallsverksamhetens interna fordran på balansdagen (avräkningsfordran)					
Not 9	Avsatt för återställande av deponi					
	Ingående balans				44 831	45 067
	Årets avsättning				0	0
	Uttag				-258	-236
	Outnyttjade belopp som återförts				0	0
	Förändring av nuvärdet				0	0
	Totalt avsatt till deponi				44 573	44 831
	För återställandet av deponier rekommenderas att en avsättning görs motsvarande uppskattade kostnader för återställandet. Atleverket fick sin ansökan om att få fortsätta att deponera till 2025 på nuvarande deponi beviljad av miljödomstolen 071206.					
	Slutlig justering av fonden gjordes i samband med bokslut då avstämning med kalkyl och faktiskt utfall genomförts.					
Not 10	Anläggningslån					
	Ingående skuld				0	0
	Amortering				0	0
	Utgående skuld				0	0

RESULTATRÄKNING 2021 (tkr)				
VA-VERKSAMHET				
			Bokslut	Bokslut
		Not	2021	2020
Verksamhetens intäkter		1	261 019	232 541
Förändring av kortfristig skuld till VA-abonenterna			0	0
Verksamhetens kostnader		2	-161 358	-171 933
Avskrivningar		3	-57 334	-36 146
Verksamhetens nettokostnader			42 327	24 462
Finansiella intäkter		4	144	116
Finansiella kostnader		5	-26 100	-21 593
Resultat före extraordinära poster			16 371	2 985
Årets resultat			16 371	2 985

BALANSRÄKNING 2021 (tkr)				
VA-VERKSAMHET				
		Not	Bokslut	Bokslut
TILLGÅNGAR			2021	2020
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader, tekniska anläggningar		6	1 334 605	1 167 824
Pågående ny-, till- och ombyggnad		7	552 825	475 489
Maskiner och inventarier		8	6 409	3 472
Summa anläggningstillgångar			1 893 839	1 646 785
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar			29 744	33 021
Övriga kortfristiga fordringar			57 147	4 917
Likvidkonto		9	-56 548	-60 726
Summa omsättningstillgångar			30 343	-22 788
SUMMA TILLGÅNGAR			1 924 182	1 623 997
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget Kapital				
Balanserat resultat			-17 015	-20 000
Korrigerig IB			0	0
Årets resultat			16 371	2 985
Summa eget kapital			-644	-17 015
Långfristiga skulder				
Anläggningslån		10	1 318 953	1 167 662
Periodiserade anläggningsavg			496 210	434 627
Investeringsbidrag			0	0
Summa långfristiga skulder			1 815 163	1 602 289
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder			106 854	34 580
Semesterlöneskuld			3 873	3 699
Skuld till abonnenter		11	0	0
Övriga skulder			-1 064	444
Summa kortfristiga skulder			109 663	38 723
SUMMA SKULDER			1 924 182	1 623 997

FINANSIERINGSANALYS 2021 (tkr)			
VA-VERKSAMHET			
Finansieringsanalysen visar kassaflödet från löpande verksamhet, investeringsverksamhet samt finansieringsverksamhet. Kassaflödet från dessa sektorer utmynnar i förändring av likvida medel.			
		Bokslut	Bokslut
		2021	2020
Löpande verksamhet			
Årets resultat		16 371	2 985
-av- och nedskrivningar		57 334	36 146
-Upplösning av investeringsbidrag		0	0
-gjorda avsättningar		7 913	7 984
Justering för ianspråktaga avsättningar		-19 995	-19 349
Justering för ej likviditetspåverkande poster		1 971	9 821
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>63 594</i>	<i>37 587</i>
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga fordringar		-48 953	146
Ökning(+)/Minskning(-) av kortfristiga skulder		70 940	-3 046
Kassaflöde löpande verksamhet		85 581	34 687
Investeringsverksamhet			
Investering i materiella anläggningstillgångar		-307 718	-284 301
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1 359	748
Investeringsbidrag		0	0
Kassaflöde investeringsverksamhet		-306 359	-283 553
Finansieringsverksamhet			
Nyupptagna lån		180 000	440 000
Amortering av skuld		-28 709	-18 717
Ökning av periodiserade anslutningsavgifter		73 665	64 250
Kassaflöde finansieringsverksamhet		224 956	485 533
Årets kassaflöde		4 178	236 667
Likvida medel vid årets början		-60 726	-297 393
Likvida medel vid årets slut		-56 548	-60 726
Finansiella nyckeltal			
Likviditet		0,28	-0,59
Soliditet		0%	0%
Skuldsättningsgrad		100%	100%

NOTER 2021(tkr)			
VA-VERKSAMHET			
Belopp tkr			
		Bokslut	Bokslut
		2021	2020
Not 1	Vksamhetens intäkter		
	Brukningavgifter kommunexterna	163 322	139 871
	Brukningavgifter kommunbolagen	55 597	49 196
	Brukningavgifter kommuninterna	3 255	2 919
	Övriga intäkter kommunexterna	11 528	11 492
	Övriga intäkter kommunbolagen	239	389
	Övriga intäkter kommuninterna	7 083	9 325
	*lanspråkstagande anslutningsavgifter	12 759	11 286
	*Ränta exploateringsinvestering	7 236	8 063
	Summa	261 019	232 541
	*Fr o m 2002 periodiseras anläggningsavgifterna för exploatering. Anläggningsavgifter togs till och med 2006 succesivt i anspråk med 1/33 årligen. Från och med 2007 tas de i anspråk med 1/50 årligen under den beräknade brukningstiden. En retroaktiv beräkning från 1996 har skett. Återstående del som periodiserats tillföres årligen ränta med en räntesats motsvarande kommunens internränta. Influtna anläggningsavgifter ianspråkta även för att täcka räntekostnader för investeringar i exploateringsområden. Utgående skuld 2020-12-31 uppgår till 434 627 tkr inklusive ränta.		
Not 2	Vksamhetens kostnader		
	kommunexterna	-108 786	-117 081
	kommunbolagen	-2 536	-2 748
	kommuninterna	-50 036	-52 104
		-161 358	-171 933
Not 3	Avskrivningar		
	Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade nyttjandeperioden.		
	Följande avskrivningstider tillämpas:	År	År
	Vatten- och avloppsledning	50	50
	VA-anläggningar, t ex vatten- och reningsverk	25	25
	Maskiner och inventarier	5-10	5-10
	Årets avskrivningar fördelas på:		
	Vatten- och avloppsledning	-13 411	-12 734
	VA-anläggningar, t ex vatten- och reningsverk	-42 954	-22 572
	Maskiner och inventarier	-969	-840
		-57 334	-36 146
	<i>Avskrivningar framgår av Not 6,7,8</i>		

					Bokslut	Bokslut
					2021	2020
Not 4	Finansiella intäkter					
	räntor på kundfordringar				144	116
	ränta på överlikviditet				0	0
					144	116
Not 5	Finansiella kostnader					
	*Ränta influtna anslutningsavgifter				-7 913	-7 984
	Ränta kapitalkostnad				-18 037	-12 933
	Övriga finansiella kostnader				-150	-676
					-26 100	-21 593
Not 6	Mark, byggnader och tekniska anläggningar					
	Ingående värde				1 167 824	1 041 360
	Nettoinvesteringar				223 002	162 909
	Korrigeringar, strykningar				0	-1 062
	Flyttningar				34	0
	Utrangering				0	-75
	Avskrivningar				-56 255	-35 308
	Utgående värde				1 334 605	1 167 824
Not 7	Pågående ny-, till- och ombyggnader					
	Ingående värde				475 489	363 930
	Drifttagning				-226 942	-163 313
	Flyttningar/Nedskrivning				-2 080	-8 681
	Nya pågående, ej avslutade, investeringar				306 358	283 553
	Utgående värde				552 825	475 489
Not 8	Maskiner och inventarier					
	Ingående värde				3 472	3 908
	Nettoinvesteringar				3 906	404
	Flyttning				0	0
	Utrangering				0	0
	Avskrivningar				-969	-840
	Utgående värde				6 409	3 472

					Bokslut	Bokslut
	Likvidkonto				2021	2020
Not 9	Beloppet avser Va-verksamhetens kortfristiga interna fordran på balansdagen.					
	Anläggningslån					
Not 10	Ingående skuld				1 167 662	746 379
	Nytt lån				180 000	440 000
	Amortering				-28 709	-18 717
	Utgående skuld				1 318 953	1 167 662
	Skuld till abonnenter					
Not 11	VA-verksamheten har från 2012 ändrat redovisningsprincip.					
	Enligt denna ska årets överskott, bokföras som skuld till va-abonenterna och betalas tillbaka inom tre år.					
	Skulden regleras via taxeavgifter, dvs man gör ett underskott.					
	Ingående värde				0	0
	Årets förändring				0	0
	Utgående värde				0	0